

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
AİLE DANIŞMANLIĞI VE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
AİLE DANIŞMANLIĞI VE EĞİTİMİ BİLİM DALI

**EVLİ BİREYLERİN PROBLEMLİ İNTERNET
KULLANIMI İLE EVLİLİK DOYUMU
ARASINDAKİ İLİŞKİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çiğdem AYLIKCI

İstanbul
Haziran, 2018

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
AİLE DANIŞMANLIĞI VE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
AİLE DANIŞMANLIĞI VE EĞİTİMİ BİLİM DALI

EVLİ BİREYLERİN PROBLEMLİ İNTERNET KULLANIMI
İLE EVLİLİK DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çiğdem AYLIKCI

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Ahmet ŞİRİN

İstanbul
Haziran, 2018

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalında, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ ÇALIŞMA RAPORU olarak kabul edilmiştir.

Başkan Prof. Dr. Ahmet ŞİRİN (Danışman).....

Üye Dr. Öğr. Üyesi Turgay ŞİRİN.....

Üye Dr. Öğr. Üyesi Besra TAŞ.....

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Enstitü Müdürü

Prof. Dr. Ömer ÇAHA

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “Evli bireylerin problemleri internet kullanımı ile evlilik doyumu arasındaki ilişki” adlı çalışmamın öneri aşamasından sonuçlandırıldığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Çiğdem AYLİKCI

ÖNSÖZ

İnternetin günümüzde bizlere sunduğu faydaların yanı sıra görünmez bir tehlike olarak yaşantımızı etkileyebilmektedir. Toplumun her kesiminde kullanılmaya başlanan internetin olumsuzluklarıyla karşılaşabilmekteyiz. Evli bireylerin problemlili internet kullanımı ile ilgili ülkemizde çok az sayıda araştırmanın olduğu gözlenmektedir. Problemlili internet kullanımı ile evlilik doyumu düzeyi arasında ilişkiyi incelemeye yönelik bir araştırma yapılmamıştır.

Problemlili internet kullanımı ile ilgili evli bireylerin sorunlar yaşadığı ve hatta problemlili internet kullanımından dolayı boşanmaların gerçekleşebildiği haber kaynaklarında rastlamamdan dolayı evlilikleri ne şekilde etkilediğini, evlilik doyumuna nasıl bir etkisinin olduğu fikriyle bu çalışma şekillenmiştir. Bu çalışma ile alana katkı sağlanacağını ümit ediyorum.

Evli bireylerin problemlili internet kullanımı ile evlilik doyumu arasındaki ilişki adlı araştırmanın oluşmasında emeği bulunan Dr. Öğr. Üyesi Turgay ŞİRİN ve Doç. Dr. Hakan AKÇAY'a teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmam süresince benden yardımlarını esirgemeyen, bana yol gösteren kıymetli hocam Prof. Dr. Ahmet ŞİRİN'ne teşekkür ederim.

Bu yola çıkmama vesile olan ve eğitim hayatım boyunca desteklerini benden esirgememiş, bana güvendiklerini her zaman hissettirmiş, üzerimde emeği bulunan çok değerli aileme ve çocuklarıma teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

EVLİ BİREYLERİN PROBLEMLİ İNTERNET KULLANIMI İLE EVLİLİK DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİ

Çiğdem AYLIKCI

Yüksek Lisans, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ahmet ŞİRİN

Haziran-2018, 114+ xii Sayfa

Evli bireylerin problemleri internet kullanımı ile evlilik doyumu arasındaki ilişki olan bu araştırmada; problemleri internet kullanımı ile evlilik doyumu arasındaki ilişki incelenmiştir. Problemleri internet kullanımı ve evlilik doyumu ayrı ayrı demografik değişkenler arasındaki ilişki açısından da analiz edilmiştir. İlişkisel tarama modeline göre desenlenen bu çalışmanın örneklemini, İstanbul ili Küçükçekmece İlçesi'nde ikamet eden 304 evli bireyden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak; Problemleri İnternet Kullanım Ölçeği (Ceyhan, Ceyhan ve Gürcan, 2007); Evlilik Doyum Ölçeği (Çelik ve Yazgan-İnanç, 2009) kullanılmıştır. Ayrıca araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılarak, evli bireylerin sosyo demografik özelliklerine ilişkin veriler elde edilmiştir. Araştırma sonucunda; problemleri internet kullanım ölçeğinden elde edilen ortalama puanları, cinsiyete göre erkeklerin kadınlara göre daha fazla problemleri internet kullanımına sahip oldukları görülmüştür. Ayrıca evli bireylerin evlilik sürelerine göre, çocuk sayılarına göre, sosyo-ekonomik düzeylerine göre, kendisinin ve eşin bir günde internet kullanım süresine göre anlamlı derecede farklılaştığı tespit edilmiştir. Evli bireylerin evlilik doyumu ölçeğinden elde edilen ortalama puanları, çalışma durumu değişkenine göre, yaş değişkenine göre, evlilik süresi değişkenine göre, sosyo-ekonomik düzeyine göre, kendisinin ve eşin bir günde internet kullanım süresine göre fark anlamlı bulunmuştur. Problemleri internet kullanım ve problemleri internet kullanımının alt boyutları internetin olumsuz sonuçları, sosyal fayda/sosyal rahatlık, aşırı kullanım ile evlilik doyumu ölçeği toplam puanı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Araştırmanın sonuçları, ilgili literatür eşliğinde yorumlanmıştır. Bunun yanı sıra elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilerde aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Evli Bireyler, Problemleri İnternet Kullanımı, Evlilik Doyumu, İnternet Kullanımı İle Evlilik Doyumu Arasındaki İlişki, Evli Bireylerin İnternet Kullanımı, Evli Bireylerde Evlilik Doyumu

ABSTRACT
**THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PROBLEMED INTERNET
USED BY MARRIED INDIVIDUALS AND
MARITAL SATISFACTION**

Çiğdem AYLIKCI

Thesis Advisor: Prof. Dr. Ahmet ŞİRİN

June 2018, 114+ xii Page

In this research, which is the relationship between problematic internet usage and marital satisfaction of married individuals, the relationship between problematic internet use and marital satisfaction has been examined. Problematic internet use and marital satisfaction were also analyzed in terms of the relationship between demographic variables. The sample of this study, which is designed according to the relational screening model, consists of 304 married individuals residing in Küçükçekmece District of İstanbul province. As means of data collection in the survey; Problematic Internet Usage Scale (Ceyhan, Ceyhan and Gurcan, 2007); The Marriage Satisfaction Scale (Çelik and Yazgan-İnanç, 2009) was used. In addition, using the Personal Information Form prepared by the researcher, data on the socio-demographic characteristics of married individuals were obtained. As a result of the research; it was seen that the average scores of problematic internet usage scale showed that males had more problematic internet usage than females according to sex. It was also found that married individuals differ significantly in their marriage times according to their socio-economic levels, according to their number of children, and their husbands and wives in a day compared to the duration of internet use. The mean scores of the married individuals were found to be significantly different according to age, employment status, socioeconomic status and age of internet usage on the same marriage day. There was a negative negative correlation between problematic internet usage and problematic Internet usage subscales of internet negative results, social benefit / social comfort, use of love and marital satisfaction scale total score. The results of the study were interpreted in the context of the relevant literature. In addition to this, the results are reported in the proposals.

Key Words: Married Individuals, Problematic Internet Usage, Marriage Satisfaction, Relationship Between Internet Usage and Marriage Satisfaction, Internet Usage of Married Individuals, Marriage Satisfaction in Married Individuals

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	viii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR.....	xii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	4
1.2 Araştırmanın Amacı.....	7
1.3 Araştırmanın Önemi	9
1.4 Sayıtlar	10
1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları	10
1.6 Tanımlar	10
BÖLÜM II	11
KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	11
2.1 İnternet Kavramı	11
2.1.1 İnternetin Gelişim Süreci.....	12
2.1.2 Türkiyede İnternetin Gelişim Süreci	13
2.2 İnternet Bağımlılığı, Problemlı İnternet Kullanımı, Patolojik İnterent kullanımı	15
2.3 Problemlı İnternet Kullanımı	17

2.3.1	Problemlİ İnternet Kullanımı Kavramsal Çerçevesi	20
2.3.2	Problemlİ İnternet Kullanımı Tanı Ölçütleri.....	21
2.3.3	Problemlİ İnternet Kullanımının Sebep Olduğu Sorunlar.....	27
2.4	Evlilik Doyumu Tanımı	28
2.4.1	Evlilik Doyumunun İlişkili Olduğu Durumlar	29
2.4.2	Evlilik Doyumunu Açıklayan Kuramlar	34
2.4.2.1	Sosyal Müdahale Kuramı	34
2.4.2.2	Sosyal Öğrenme Kuramı.....	35
2.4.2.3	Bağlanma Kuramı.....	35
2.4.2.4	Yükleme Kuramı	36
2.4.2.5	Sosyal Biliş Kuramı.....	36
2.4.2.6	Bağlamsal Kuramı	37
2.4.2.7	İncinme, Stres ve Uyum Sağlama Kuramı.....	38
2.5	İlgili Araştırmalar.....	38
2.5.1	Problemlİ İnternet Kullanımı ile İlgili Yapılan Araştırmalar	38
2.5.2	Evlilik Doyumuyla İlgili Yapılan Araştırmalar	44
2.5.3	Evli Bireylerde Problemlİ İnternet Kullanımı ve Evlilik Doyumuyla İlgili.....	
	Yapılan Araştırmalar	47
BÖLÜM III	49
YÖNTEM	49
3.1	Araştırmanın Modeli	49
3.2	Evren	49
3.3	Örnekleme	49
3.4	Veri Toplama Araçları	56
3.4.1	Kişisel Bilgi Formu	56
3.4.2	Problemlİ İnternet Kullanım Ölçeği	56
3.4.3	Evlilik Doyumu Ölçeği	57

3.4	Veri Toplanması	58
3.4	Verilerin Çözümleme ve Yorumu.....	58
BÖLÜM IV	61
BULGULAR.....	61
4.1	Araştırmanın Ölçekleri ve Alt Boyutlarına Ait Ortalama, Standart Sapma Değerlerine İlişkin Bulgular	61
4.2	Katılımcıların Problemlerini İnternet Kullanımlarının Bağımsız Değişkenlerine Göre Farklılığın Olup Olmadığını Belirlemek İçin Yapılan Analiz Sonuçları	62
4.3	Katılımcıların Evlilik Doyumlarının Bağımsız Değişkenlerine Göre Farklılığın Olup Olmadığını Belirlemek İçin Yapılan Analiz Sonuçları	77
4.4	Araştırmanın Temel Sorusuna İlişkin Bulgular	88
BÖLÜM V	90
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	90
5.1	Sonuçlar ve Tartışma	90
5.1.1	Problemlerini İnternet Kullanımlarının Bağımsız Değişkenlerine İlişkin Sonuç ve Tartışmalar	90
5.1.2	Evlilik Doyumlarının Bağımsız Değişkenlerine İlişkin Sonuç ve Tartışmalar	92
5.1.3	Araştırmanın Temel Sorusuna İlişkin Sonuç ve Tartışmalar.....	96
5.2	Öneriler	96
KAYNAKÇA.....	98
EKLER	111
EK-1 Kişisel Bilgi Formu	112
EK-2 Problemlerini İnternet Kullanım Ölçeği	113
EK-3 Evlilik Doyum Ölçeği	114

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.1 $\alpha= 0.05$ İçin Örneklem Büyüklükleri	50
Tablo 3.2 Yaş Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	51
Tablo 3.3 Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	52
Tablo 3.4 Eğitim Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	52
Tablo 3.5 Çalışma Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	53
Tablo 3.6 Evlilik Süresi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	53
Tablo 3.7 Çocuk Sayısı Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	54
Tablo 3.8 Ekonomik Durum Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	54
Tablo 3.9 Kendisinin Bir Günde İnternet Kullanım Süresi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	55
Tablo 3.10 Eşin Bir Günde İnternet Kullanım Süresi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	55
Tablo 3.11 Pikö'den Elde Edilen Puanların Normal Dağılım Gösterimi İçin Kolmogorov-Smirnov Testi	59
Tablo 3.12 Edö'den Elde Edilen Puanların Normal Dağılım Gösterimi İçin Kolmogorov-Smirnov Testi	59
Tablo 4.1 Pikö ve Edö İçin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	61
Tablo 4.2 Pikö Alt Boyutları İçin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	62
Tablo 4.3 Pikö Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Sonuçları.....	63
Tablo 4.4 Pikö Puanlarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre T Testi Sonuçları	63
Tablo 4.5 Pikö Puanlarının Yaş Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	64
Tablo 4.6 Pikö Puanlarının Eğitim Durumu Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	65
Tablo 4.7 Pikö Puanlarının Evlilik Süresi Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	66

Tablo 4.8 Pikö Puanlarının Evlilik Süresi Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları	67
Tablo 4.9 Pikö Puanlarının Çocuk Sayısı Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	68
Tablo 4.10 Pikö Puanlarının Çocuk Sayısı Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları	69
Tablo 4.11 Pikö Puanlarının Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	70
Tablo 4.12 Pikö Puanlarının Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları	71
Tablo 4.13 Pikö Puanlarının Kendisinin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	72
Tablo 4.14 Pikö Puanlarının Kendisinin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları	73
Tablo 4.15 Pikö Puanlarının Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	75
Tablo 4.16 Problemlı İnternet kullanım Ölçeği Puanlarının Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları	76
Tablo 4.17 Edö Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Sonuçları.....	77
Tablo 4.18 Edö Puanlarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre T Testi Sonuçları ...	78
Tablo 4.19 Edö Puanlarının Yaş Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	78
Tablo 4.20 Edö Puanlarının Eğitim Durumu Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	79
Tablo 4.21 Edö Puanlarının Evlilik Süresi Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	80
Tablo 4.22 Edö Puanlarının Evlilik Süresi Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları	81

Tablo 4.23 Edö Puanlarının Çocuk Sayısı Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	82
Tablo 4.24 Edö Puanlarının Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	83
Tablo 4.25 Edö Puanlarının Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları	83
Tablo 4.26 Edö Puanlarının Kendisinin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	84
Tablo 4.27 Edö Puanlarının Kendisinin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları	85
Tablo 4.28 Edö Puanlarının Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	86
Tablo 4.29 Evlilik Doyum Ölçeği Puanlarının Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları	87
Tablo 4.30 Problemler İnternet Kullanım Ölçeği, PİKÖ'nün Alt Boyut Ölçekleri Puanları İle Evlilik Doyum Ölçeği Arasında Korelasyon Değerleri	88

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1 2017 Yılı Ağustos Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması Sonuçları.....	15
--	----

KISALTMALAR

PİKÖ: Problemlİ İnternet Kullanım Ölçeği

EDÖ: Evlilik Doyum Ölçeği

PİK: Problemlİ İnternet Kullanımı

TUİK: Türkiye İstatistik Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnternet içinde bulunduğumuz bilgi çağına adını kazandıran en önemli faktörlerden biridir. İnternet günlük hayatta sevdiğimizle iletişime geçtiğimiz, istenilen bilgilere ulaşmayı sağlayan, eğlenceli zaman geçirmeyi yarayan bir iletişim aracıdır. Ayrıca internet hayatın her alanında rahatlıkla kullanılmaktadır. Bankacılık işlemlerinde, hastane randevu işlemlerinde, internetten alışveriş yapılmasında, uzaktan eğitim alınmasında ve birçok konuda araştırma yapmaya fırsat sağlayan ve zamandan da tasarruf yapılmasında etkin bir araç olarak kullanılmaktadır. Doğası gereği çok bilgi ve veriyi içeren bu kaynak, aynı zamanda çok sayıda tuzak, yanlış bilgi, kötü niyetin ve yönlendirmenin de merkezi durumundadır (Çalışkan, vd., 2015, s. 99). Eğlence sektöründe de internet yoğun olarak kullanılmakta ve bu da bazen internetin problemleri kullanılması sebepleri olmaktadır. Kumar oynama, pornografik videoları izleme-yayma, internette dolandırıcılık, çok uzun süre oyun oynama gibi durumlar söz konusu olmaktadır.

Bilgisayar ve internet kullanıcıları için internet; bilgiye erişimde sınırsızlık, özgürlük, esneklik ve hızdır. İnternetin etkili ve verimli kullanılması bunu gerekli yapar. Bazen de bu kullanımlar insanlar için zararlar içerebilir. Bu yanlış kullanımlar birçok sorunu da beraberinde getirir (Koçdar, vd., 2017, s. 186).

Evli olan bireylerde psikolojik ihtiyaçlar karşılanmadığı zaman internet ortamına yoğun bir şekilde yönelmeye sebep olmakta bunun sonucunda evliliklerde problemler oluşmaktadır. Eşler arasında internetin yoğun ve yanlış olarak kullanılması evlilik birliğini olumsuz etkilemektedir (Karaca, 2007, s. 132).

Evli bireylerin internet başında çok fazla zaman geçirmesi ile eşlerin birbirleriyle zaman geçirmeleri azalır. İnterneti fazla kullanan kişilerin ailesiyle ve arkadaşlarıyla az etkileşimde buldukları, onlarla az bir vakit zaman geçirdikleri görülmüştür (Karaca, 2007, s. 135).

Evlilik doyumu evli çiftlerin evlilikten beklentilerini karşılama olarak açıklanmakta ve çiftler için önemli bir kavram olarak belirtilebilmektedir. Eğer evlilikler de bireylerin talepleri karşılanabiliyorsa ve bu durum uzun süreli ve sorunsuz bir şekilde devam ediyorsa evlilik doyumu sağlanmış olur (Tuzcu, 2017, s. 49). Problemlerli internet kullanım davranışları ile evlilik doyumunun da etkilenebileceği düşünölebilmektedir. Neticede aile içi bir takım sorunların oluşmasına sebep olmakta ve bu sorunlar evliliklerde de doyumunu azaltabilmektedir. Evlilik doyumunun azalması da evliliği olumsuz olarak etkilemektedir.

İnternet ortamını fazla kullanan birey internette fazlaca olan sohbet odalarında da zaman geçirmektedir. Sohbet odalarını kullanarak cinsel hazlarını internet üzerinden gerçekleştiren evli bireylerin reddedilme kaygılarından uzak olmasından dolayı ve diledikleri zaman ilişkiyi sonlandırmaları sebebiyle bu davranışları artmaktadır. Bu nedenlerden dolayı siber tatmin yolunun kullanımı her geçen gün daha çok artış göstermektedir. Siber cinsellik büyük bir sorun olarak görölmektedir (Karaca, 2007, s. 134; Young, 1996, s. 237-244). İnterneti cinsel tatmin amacıyla kullanan bireylerin yıl içinde internet kullanım sürelerinin daha çok arttığı görölmüştür. İnterneti kullanarak erotik olan uygulamalara ulaşan bireylerin cinsel, ailevi, sosyal ve fiziksel travma yaşama ihtimalleri daha çok artmaktadır (Davis, 2001, s.188; Meerkerk, Eijden ve Garretsen, 2006, s. 97-98).

Bağımlılık bireyin bağımlılık duyduğu ürüne ulaşamaması durumunda yoksunluk oluşması ve bunun neticesinde kullanım gereksiniminin gidererek daha çok artması durumudur. Alkol, sigara, madde bağımlılığı vb. bağımlılık çeşitlerinin yanında, madde olmayan kumar, teknoloji bağımlılığı da benzer olan semptomları göstermektedir. Bağımlılık yalnızca kimyasal olan maddelerin kullanımı neticesinde meydana gelen durumlar değil, kumar, alışveriş, internet, cinsellik, online oyun oynama gibi davranışsal olan bağımlılıkları da içine olan bir kavramdır.

İnsanların sosyalleşme ihtiyacı, internet bağımlılığını tetikleyen bir diğer kavram olarak belirtilebilir (Bayraktutan, 2005, s. 158). Günlük yaşantıda elde edilemeyen sosyalleşmenin internet kullanımıyla elde edilmeye çalışıldığı söylenilebilir. Kişiler sohbet odalarını kullanarak, bazı forumlara üye olarak, oyun oynayarak arkadaş edinmeye çalışmaktadır. İnsan hayatında internetin çok fazla olumlu etkisinin bulunduğu aşikârdır. Günümüzde insanların farklı birçok sebeplerle

kullandığı ve kuşkusuz çok gerekli bir kaynak olarak tercih edilen internet, ayrıca insanın eğlenmesine, iletişim aracı olarak kullanılmasına, kolay ulaşılabilirliği ile daha çok tercih edilmesine neden olmaktadır.

Ancak yoğun bir şekilde interneti kullanarak sosyal bir ortam oluşturan bir kişi gerçek yaşantıda iletişime geçmekte sıkıntı yaşamaktadır. İnternet kullanım araçlarının günümüzde bu kadar yoğun bir şekilde kullanılması ve kullanım alanlarının çeşitliliği, internet kullanım süresinin artmasıyla birlikte çocuklarda, gençlerde ve ailelerde problemlerle internet kullanımı, siber zorbalık ve riskli internet davranışlarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Evli bireylerin problemlerle internet kullanımı ile evlilik doyumu arasındaki ilişki olan bu araştırma, beş bölüme ayrılmıştır. İlk bölümde; problem durumu ve alt problemler belirlenmiş, araştırmanın amaç ve önemi açıklanmış, sayıtlı, araştırmanın sınırlılıkları ve tanım yapılmıştır. İkinci bölümde; Problemlerle internet kullanımı, evlilik doyumu ile ilgili literatür yazılmıştır. Üçüncü bölümde; araştırmada kullanılan yöntemlere yer verilmiştir. Dördüncü bölümde; bulgular aktarılmıştır. Beşinci bölümde ise sonuç ve öneriler yazılmıştır.

1.1 Problem Durumu

Olumlu katkıları yanında birçok olumsuzluğu da beraberinde getiren hızlı iletişim aracı olan internet ve internetin varlığıyla insanlar yüz yüze iletişim kurmak yerine internette iletişim kurmayı tercih etmekte bu da sosyal yaşamda birçok aksamaya neden olmaktadır (Ceyhan, 2011, s. 70). İnternet bağımlılığına sahip bireyler olmayanlara göre daha fazla takıntı, somatizasyon, depresyon gibi psikolojik ve sosyal yaşantıda sorunlar yaşamaktadırlar. İnternet ortamında uzun bir süre zaman geçirildiğinde ilişkiler de sanal ortamda olmaktadır. Bu durum ise bireyleri gerçek yaşantısında yalnızlaştırmaktadır. Bu da bireylerin, okul, aile, iş ve arkadaşlılarıyla sorunlara neden olmakta, bu durumun yarattığı sonuç itibariyle yalnızlık, depresyon ve kaygı bozukluğu oluşmaktadır (Koç, 2011, s. 147). Hatta eşlerin bile birbirleriyle yabancılaşmasına kadar uzanmaktadır. 90'lı yıllarda internet yaygınlaşarak kitle iletişim aracı olarak kullanılmış ve bu da toplumun yapısını değiştirmiştir (Bayraktutan, 2005, s. 162; Mesch, 2003). Değişen toplum yapısında ilişkiler sanal ortama dönüşmüştür. İlişkilerin sanal ortama uzanması ile günlük olarak ortaya çıkabilecek bazı sorunlar artık sanal ortamda da kendini göstermiştir (Koçdar, 2017, s. 186).

Sanal dünya insanların bir kısmının zamanlarının çoğunu kontrol etmekte ve problemler yaşatmaktadır. Neticede mesleki, sosyal ve özel yaşamlarında da birçok sorunları yaşamalarına neden olmuş, bundan dolayı bu konu tartışma konusu olmaya başlamıştır.

Problemlerle internet kullanımına sahip kişiler rahatlama hissi yaşamak için uzun bir süre interneti kullanabilmektedirler. İnternette geçirilen uzun süreler bireyin günlük işlerini aksatmasına, çok ciddi sorunların oluşmasına sebebiyet vermekte, özellikle ailevi ve iş sorumlulukların aksatılmasına, kişisel bakımda ve sosyal anlamda samimi ilişkilerde ciddi riskler oluşturmaktadır (Young, 2004, s. 405).

Her geçen gün içeriği daha da zenginleşen internet, bireyler tarafından vazgeçilmez olmuştur. Toplumun temel yapısı olan aileler de çok fazla etkilenmiş, ailenin, toplumun ve toplumdaki değerlerin değişmesine de neden olmuştur (Bayraktutan, 2005, s. 159; Karaburç, 2017, s. 5). Birbirlerinden uzakta yaşayan birçok aile interneti iletişim için etkili bir şekilde kullanmaktadır. İnternetin görsel ve

işitsel iletişim olanaklarından faydalanmaktadır. Bunun yanında birlikte yaşayan aileler arasında internetin aşırı kullanılması ailelerde birçok problemin yaşanmasına neden olmakta, birbirleriyle daha az zaman geçirmelerine, ortak faaliyetlerinin azalması gibi sorunların oluşmasına neden olmaktadır (Karaburç, 2017, s. 9). İnternet ortamında eşler romantik ilişkiler kurmakta, kurulan romantik ilişkiler ise aile yaşantısına zarar vermekte eşler arasında ilişkinin olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır. Aynı şekilde siber cinselliğin de bir sorun teşkil ettiği belirtilmektedir (Young, 1996, s. 237-243).

Çalışan eşlerin akşam birlikte zaman geçirmelerinin internette zaman geçirmelerinden çok daha iyi olacağı aşikârdır. Sanal ortamda çok fazla bulunmak bireyleri gerçek dünyalarından koparacaktır. Ayrıca yetişkin evli bireylerin interneti problemli kullanması, zamanlarının çok fazla internette geçirmeleri, eşlerin birbirlerinden kopmalarına sebep olabilmektedir. Sanal arkadaşlar edinmenin, kişinin hayal dünyasında yaşamasına, hayatın gerçeğinden kopmasına zemin oluşturduğu görülmektedir (Karaca, 2007, s. 140-141). İnternette olumsuz ilişkiler ve siber sex aileyi etkileyen unsurlardır. Siber sex, iki yada daha çok kişinin birbirlerine pornografik mesajlar gönderip sohbet ettikleri cinsel aktiviteye denmektedir. Bir çeşit tatmin olma yolu olan bu aktivite, kişilerin cinsel kaygılardan uzaklaşarak haz yaşamalarına imkân vermektedir (Gönül, 2002, s. 107).

Bu noktada internetin bu denli yaygın ve aktif kullanılması beraberinde birçok problemi de getirmektedir. Özellikle internet kültürüne ve internet kullanım bilincine sahip olmayan evli bireyler için çok fazla risk oluşturmakta ve oluşturulan bu riskler de devam etmektedir. Kişinin sosyal ilişkilerinde azalma olması, aile ortamlarında yalıtım yaşanması, yalnızlaşması bu risklerden birkaçıdır. Bu gibi sorunlar yaşayan bireyin günlük işlerini aksatacağı, sorumluluklarını yerine getiremeyeceği, hem psikolojik olarak hem de fizyolojik olarak etkilenebileceği söylenebilir. Zamanın iyi kullanılmaması, internette iyi bir kontrolün sağlanamaması bazı kişisel problemleri yanında getirmektedir (Gürcan, 2010, s. 22).

Aslında aile ortamındaki ilişkiler, sağlıklı ve etkileşimli bir şekilde olursa ailedeki bireylerin psikolojik ihtiyaçları karşılanır bu da topluma daha sağlıklı bireylerin kazanmasına yardımcı olur (Bayraktutan, 2005, s. 163).

Bu araştırma ailelerde yaşanan sosyal izolasyon nedenlerinden biri olan problemlili internet kullanımı hakkındadır. Sorunların daha iyi bir şekilde ortaya konması için önemli olup konuyla alakalı önleyici çalışmalara ve de ilgili olabilecek araştırmalara veri sağlayabilmesi açısından faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Bilgisayar, radyo, televizyon gibi birçok medya araçlarından ailenin yapısı ve aile içi yaşam etkilenmiştir (Rompaey, Roe ve Struys, 2002, s. 189–190). Bu çerçevede evli bireylere yönelik yapılabilecek araştırmalarda problemlili internet kullanımına meyilli olan yetişkin evli bireylerin belirlenerek yaşadıkları sorunlara yönelik çözümlerin bulunması gerektiği düşünülmeli ve bu da evli bireylerin problemlili internet kullanımlarını incelenmeye gerek olduğunu göstermektedir.

Bu araştırmanın problem cümlesi: Evli bireylerin problemlili internet kullanım düzeyleri ile evlilik doyumları arasında bir ilişki var mıdır? Sorusuna yanıt aranmıştır.

Alt Problemler

1. Evli bireylerin problemlili internet kullanımları cinsiyetlerine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
2. Evli bireylerin problemlili internet kullanımları çalışma durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
3. Evli bireylerin problemlili internet kullanımları yaşlarına göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
4. Evli bireylerin problemlili internet kullanımları eğitim durumlarına göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
5. Evli bireylerin problemlili internet kullanımları evlilik sürelerine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
6. Evli bireylerin problemlili internet kullanımları çocuk sayısına göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
7. Evli bireylerin problemlili internet kullanımları sosyo-ekonomik durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
8. Evli bireylerin problemlili internet kullanımları kendisinin bir günde internet kullanım süresine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?

9. Evli bireylerin problemleri internet kullanımları eşin bir günde internet kullanım süresine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
10. Evli bireylerin evlilik doyumu cinsiyetlerine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
11. Evli bireylerin evlilik doyumu çalışma durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
12. Evli bireylerin evlilik doyumu yaşlarına göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
13. Evli bireylerin evlilik doyumu eğitim durumlarına göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
14. Evli bireylerin evlilik doyumu evlilik süresine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
15. Evli bireylerin evlilik doyumu çocuk sayısına göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
16. Evli bireylerin evlilik doyumu sosyo-ekonomik durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
17. Evli bireylerin evlilik doyumu kendisinin bir günde internet kullanım süresine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
18. Evli bireylerin evlilik doyumu eşin bir günde internet kullanım süresine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
19. Evli bireylerin problemleri internet kullanım ölçeği, pikö'nün alt boyutlarına ait ölçeklerin puanları ile evlilik doyumu ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.2 Araştırmanın Amacı

Günümüzde kolaylığı, maliyeti, hızı ve kullanılabilirliği açısından daha çok tercih edilen internet bunun yanında toplumda birçok değişimlere ve hatta bozulmalara sebep olmaktadır (Gönül, 2002, s. 105). İnternetin kullanım alanları, alışveriş yapma, film izleme, oyun oynama, müzik dinleme, görsel ve işitsel iletişim kurma, araştırma yapma, sosyal ilişkiler kurmak için kullanma, bankaya uğramadan bankacılık işlemlerini gerçekleştirme, kumar oynama ve pornografi gibi birçok amaç için kullanılmaktadır. Bu denli fazla kullanılması evli çiftlerin de bunlardan etkilenmesinde bir risk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Evli bireylerin problemleri internet kullanımı sonucu onların günlük yaşamlarında bazı sorunlar yaşamalarına, günlük işlerini aksatmalarına bunun yanında eş ve çocuklarıyla iyi bir iletişime geçememelerine ve sosyal yaşantılarının da olumsuz etkilenebileceği gibi birçok sorunla karşı karşıya kalabilirler. Problemleri internet kullanım ile evlilik doyumunun azalması, aile birliğinde bozulmayı da beraberinde getirir. İyi bir evlilik; evlilikte uyum yaşayarak ve yaşamdaki mutluluk beklentilerinin karşılanabilmesi ile olur. Evlilikte doyum yaşanmamış ise bu durum bireyin yaşantısında olumsuzluklar getirir. Problemleri internet kullanımına bağlı olarak boşanma gerçekleşir. Boşanma ile eşler ve varsa çocukların etkilendikleri ifade edilir (Güven, 2005, s. 50).

Evlerinde internet bağlantısı bulunan 73 hanede 169 bireyle internet kullanımının etkilerini ortaya koymak için üç yıllık bir izleme çalışmasıyla bir araştırma yapılmıştır. İnternet bağlantısı bulunmadan önceki hane durumu ile internet bağlantısı bulundurulmuş iki yıllık durum içerisinde elde edilen bulgular, internet kullanımının artmasıyla aile içinde iletişimin azalmasına, hatta bireylerin yakın ve uzak sosyal durumlarında daralmaya, yalnızlık, depresyon durumlarının artmasına neden olduğu belirtilmiştir (akt, Karaburç, 2017, s. 6).

Aile içinde yaşanan olumsuz etkileşim ve iletişim sonucunda toplumun da büyük zararlar göreceği vurgulanmaktadır (Bayraktutan, 2005, s. 159-160). Problemleri internet kullanımı ile ilgili evli bireyler için yapılan araştırmalar çok sınırlı olduğu (Hughes & Hans, 2001; Lenhart, Madden, & Hitlin, 2005; Livingstone & Bober, 2004; Watt & White, 1999, Rompaey vd.2002; Rajani ve Chandio, 2004; Mesch, 2003; Bayraktutan, 2005; Karaburç, 2017) ve yeni araştırmaların yapılmasının gerekli olduğu görülmektedir.

Bu araştırmanın amacı; konuyla ilgili alan yazın incelenmesi neticesinde araştırmada kullanılan veri toplama araçlarında elde edilen bulgular doğrultusunda evli bireylerin problemleri internet kullanımları ile evlilik doyumu düzeyi arasındaki ilişkileri bazı değişkenler açısından incelenerek, problemleri internet kullanımı ile evlilik doyumu ilişkisini incelemektir. Bu araştırma sonucunda ulaşılan yeni bulgular ile alan yazına katkıda bulunacağı ve yapılacak yeni çalışmalara da dikkat çekeceği düşünülmektedir.

1.3 Araştırmanın Önemi

İnternet dünyada olduğu gibi ülkemizde de çok hızlı bir şekilde yayılmakta, evli bireyler tarafından da çok fazla kullanılmaktadır. Bazen de internetin kullanımını kontrol etmekte sorunların olduğu görülmüştür. Hayatın tüm alanlarında karşımıza çıkan internet evli olan bireylerin de interneti kullanmaları karşısında kendilerini alı koyamamakta ve toplumla aile yaşantılarında sorunlar yaşamasına neden olmaktadır. İnternetin aşırı kullanılması yüz yüze iletişimi değil de sanal ortamda iletişimi tercih ettirmektedir. Uzun süre interneti kullanmak kişide yapması gerekenleri yapmamasına aksatmasına neden olmaktadır (Gönül, 2002, s.105). Nitekim evlilik birliğinde de boşanmaya kadar giden bir süreci meydana getirebilmektedir. Haber kaynaklarında boşanma nedeni olarak İnternet ve Facebook'un aşırı kullanılmasıyla ilgili haberler çıkmıştır. Artık internet, sosyal medya bağımlılığı bir boşanma nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır. Her geçen gün internetin evlerimizde yerine daha fazla almakta olduğunu TÜİK 2017 verilerinde görmekteyiz. Bilgisayar ve internet kullanım oranları 16-74 yaş grubundaki erkeklerde %65,7 ve %75,1 iken kadınlarda %47,7 ve %58,7 ve hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre 2017 yılı Nisan ayında hanelerin %80,7'si evden internete erişim imkânına sahip olmuştur (TÜİK, 2017).

Problemlili internet kullanan aile bireyi gerçek yaşamda kuracağı ilişkiler yerine sanal ortamda kuracağı ilişkileri tercih etmektedir. Aile yaşamının olumsuz bir şekilde etkilenmesine neden olduğu düşünüldüğünde problemlili internet kullanımı ile ilgili etmenlerin ortaya konması gerekmektedir. Bu etmenlerin önlenmesinin bireyi ve içinde bulunduğu toplumu ve toplumun temel taşı olan aileyi etkilediğinin önemi anlaşılmaktadır. Alan yazın incelenmesi sonucunda evli bireylerin problemlili internet kullanımını inceleyen sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır.

Bu araştırma, problemlili internet kullanımının evlilik doyumu düzeyi ile ilişkisinin incelenmiş olması açısından ayrı bir önem arz etmekte olup, alan yazına katkı sağlamış olması açısından da önemini göstermektedir. Ayrıca yetişkin evli bireylerde farkındalığın artırılması açısından büyük öneme sahiptir.

1.4 Sayıtlar

1. Bu araştırmaya katılan evli bireylerin, veri toplama aralarındaki tüm maddeleri içtenlikle cevaplandıkları ve katılımcıların geçerli ve güvenilir bilgiler verdikleri varsayılmıştır.
2. Çalışma grubunun evreni temsil ettiği varsayılmıştır.
3. Araştırmada kullanılan ölçeklerin evli bireylerin problemleri internet kullanımları ve evlilik doyum düzeylerini belirlemede yeterli olduğu varsayılmıştır.

1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sonucuna ilişkin genellemeleri aşağıda belirtilen sınırlılıklar ile geçerlidir:

- 1-Bu araştırma 2017-2018 yılı İstanbul ili Küçükçekmece ilçesindeki evli bireylerden elde edilen verilerle sınırlıdır.
- 2-Bu araştırmanın sonuçları Kişisel Bilgi Formu, Evlilik Doyum leği, Problemleri İnternet Kullanım leği'nden elde edilen verilerle sınırlıdır.
- 3-Verilerin analizinde kullanılan istatistik yöntemler ile sınırlıdır.

1.6 Tanımlar

Problemleri İnternet Kullanımı: İnternetin kişinin sosyal, psikolojik, okul veya iş yaşantısında zorluklar yaşatacak şekilde kullanılmasıdır (Yellowlees ve Marks, 2007, s. 1448).

Evlilik Doyumu: Evlilikteki gereksinimleri yerine getirebilme seviyesine ilişkin bir yaklaşımdır (Tezer, 1996, s.1). Evliliğin mutlu devam etmesi, eşlerin fikir alişverişinde bulunabilmesi, stres ve kaygıdan uzak olan ilişki aslında evlilik doyumunu olarak tarif edilir. Eşlerin birbirlerine karşı olumlu olan davranışları, kendisi ve evliliği hakkında hissettikleri ve bu evlilik ilişkisinden ne kadar mutlu olduğu olarak tanımlanır.

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 İnternet Kavramı

Günümüz dünyasında çok hızlı bir şekilde ilerleyen iletişim ve bilişim teknolojileri bireylerin yaşamlarında ve birçok alanda yenilik getirmiştir. Matbaanın icat edilmesiyle iletişim teknolojilerinin başlamasına daha sonra gazete, telgraf, hareketli film, radyo, televizyon gibi birçok aletler ve artık günümüzde ise internetin kullanılması bilişim teknolojilerinde gelişim göstermiştir. İnternet; dünyada bulunan milyarlarca ağın iletişim kurması için ortak bir protokol çerçevesinde, birbirlerine kaynakları paylaşımlarını sağlayan ağlar arası bir ağ olarak belirtilebilir. İnternet bilgisayarların birbirlerine kablo, uydu bağlantısı, bluetooth, telsiz bağlantı, wifi, vın vb. olan ağlar ile birbirlerine bağlı olduğu, oluşan bu bağlantılar aracılığıyla iletişimin sağlandığı; bilgilerin paylaşıldığı, resim ve videoların paylaşıldığı, bilginin depolandığı, görüntülü konuşmaların sağlandığı bu gibi her türlü bilgi işlemine ait becerinin yapılabildiği bilişim sistemi olarak tanımlanabilir.

İnternet bir insana, bir kuruma, bir ülkeye ait olmayan milyarlarca bilgisayarın bir araya gelerek oluşturduğu ağlar topluluğu, tüm insanların kullanabileceği ve insanlığa ait olan bir sistem olarak söylenebilir. İnternet; dünyanın farklı noktalarından aynı zamanda veya farklı zamanlarda internet vasıtasıyla insanların birbirlerine kolay, hızlı, güvenilir, ekonomik bir şekilde iletişim kurmayı sağlayan, bilgiyi toplayarak bilgiyi edinmek, bilgiyi paylaşmak, gündelik birçok aktiviteyi yapmayı sağlayan, ortaya çıkma tarihi oldukça yakın olan hızlı gelişen bir sistemdir.

Günümüzde en yaygın ve en hızlı gelişen bilişim teknolojilerinin başında gelmektedir. Radyo dünya çapında 50 milyon kullanıcıya ulaşmak için 38 yıl, televizyon ise 13 yıl da ulaşabilmişlerdir. İnternet kullanılmaya başlandığı 1994-1995 yılları içinde sadece 9 ay içerisinde dünya çapında 50 milyon kişiye ulaşarak tarihte ki en hızlı iletişim aracı olmuştur (Fırat ve Keskin, 2017, s. 99). Hayatımızın

her alanında kullanılan kolaylaştırıcı, dönüştürücü bir role sahip olan toplumsal dönüşüm aracı olarak gelişmiştir.

Bilgisayarımızdaki web tarayıcılarını ve arama motorlarını kullanarak dünyanın her yerinde saniyeler içerisinde istediğimiz bilgiye interneti kullanarak ulaşabilmekte ve paylaşabilmekteyiz. İnternet ağı üzerinden geniş bant internet bağlantılarıyla ve fiber optik kablolarla aynı anda milyonlarca veri paketini gönderip alabiliyoruz. Artık cep telefonlarımız sayesinde bu verilere ulaşım da daha kolay olmuştur. İnternet dünyanın her yerinde insanların birbirleriyle daha çok haberdar olmalarını sağlayarak küreselleşmeye büyük ivme kazandırmıştır (Fırat ve Keskin, 2017, s. 99-100).

Günlük hayatta daha önceden yaptığımız birçok işleri artık çok fazla yorulmadan internet sayesinde yapabilmekteyiz. Alışveriş, bankacılık işlemleri, fatura ödeme, devlet dairelerinde resmi evrak işlemleri, hastane randevu işlemlerini hiçbir yere gitmeden halledebilmekteyiz.

2.1.1 İnternetin Gelişim Süreci

Gündelik hayatımızın ayrılmaz bir parçası olan internet aslında çok kısa bir geçmişe sahiptir. Temelde internet bilgisayar ağlarına dayanmaktadır. İlk bilgisayar ağı 1970' de ABD'de 15 bilgisayarın birbirlerine bağlanması sonucu oluşturulan ARPANET, Amerikan Gelişmiş Savunma Araştırmaları Dairesi Ağıdır. Ağ kurulduktan sonra elektronik posta ortaya çıkmıştır.1972'de ilk elektronik posta ARPANET için geliştirilmiştir. İngiltere Kraliçesinin 1976 yılında ilk elektronik postayı göndermesiyle internet fikri popüler hale gelmiştir. Dosya paylaşımı geliştirmek için 1973'de FTP protokolü geliştirildi. İletişim kontrol protokolü(TCL)ve IP, 1983 tarihinde APRANET tarafından kullanılmaya başlanmıştır. APRANET Amerikan hükümetin müdahalesi sonucunda NSFNET yeniden düzenlenmiştir. 1994 yılı sonunda bu ağa 110 ülke, 10000 bilgisayar ağı, 3000000'dan fazla bilgisayar 25 milyona yakın kullanıcı bağlantısı sağlanmıştır. Bu sayı WWW ve HTML ile Web sayfası kavramının kullanıma girdiği 1994-1995 yılları içinde çok büyük bir patlama göstererek 60 milyona ulaşmıştır (Fırat ve Keskin, 2017, s. 103).

İlk Web sunucusunu 1989 yılında NeXT marka bilgisayar kullanılarak html işaretleme dili geliştirmiştir. Bir fizik laboratuvarı olan CERN’de çalışan araştırmacılar bilgilerini ve dokümanlarının birbirlerine paylaşımlarını sağlamıştır. Günümüz internetin en yaygın kullanılan bölümü WWW temelini oluşturmuştur.1993 yılında telifsiz olarak herkesin kullanımına açılmıştır. 2014 Dünya İnternet İstatistikleri verilere göre dünya da 3 milyardan fazla insan aktif internet kullanıcısıdır bu sayı her geçen gün artış göstermektedir.

1994 yılında internetteki ilk reklam ekranlara düşmüştür.1995 ilk hacker yakalanmıştır. 1995 alan isimleri paralı olmaya başlamıştır. İnternetin askeri alandan başlayarak sırasıyla akademik alanda ve tüm insanlara hizmet için dünya geneline yayılmıştır. ABD savunma bakanlığı bilim ve teknolojide öne geçmek ve askeri üstlerin bilgi akışını sağlamak için Gelişmiş Araştırma Projeleri Ajansı (ARPA) kurmuşlardır (Güçdemir, 2003, s. 373).

1962 yılında Amerikan hava kuvvetleri ülke geneline yayılan bilgisayar ağını kurarak bu sisteme APRANET (Amerikan gelişmiş Savunma Araştırmaları Dairesi Ağı) adı verilmiştir. MIT, harward, BBNve SDC şirketleri gibi şirketler ağ kapsamına alınmıştır hemen bir sonraki yıl ise Amerikan Uzay ve Havacılık Dairesinin (NASA) dâhil edilerek bilgisayar kapsam alanı çok daha genişletilmiştir (Arısoy, 2009, s. 56). APRANET daha sonra devlet ve özel üniversitelerin özel şirketlerinde kullanımına girerek 1976 yılında ise ABD ve Amerika kıtası uydu ve radyo bağlantıları sayesinde APRANET ağının üzerinden birleştirilmiştir (Arısoy, 2009, s. 56).

2.1.2 Türkiye de İnternetin Gelişim Süreci

Türkiye ilk internet bağlantı denemesini 1987’de yapmıştır. 1 Ocak 1993’de Orta Doğu Teknik Üniversitesinde (ODTÜ) Türk Bilimsel Teknik Araştırma kurumu (TUBİTAK) TR-net işbirliğiyle Washington-Ankara arasında olan ağ ile ilk internet bağlantısı kurulmuştur. Bilgi amaçlı kullanılmak için Boğaziçi, İstanbul Teknik, Bilkent üniversitelerinde kullanılmaya başlanmış; firmalarda, özel kurumlarda ve akademik alanlarda da kullanılmıştır (Güvenir, 2005, s. 8).

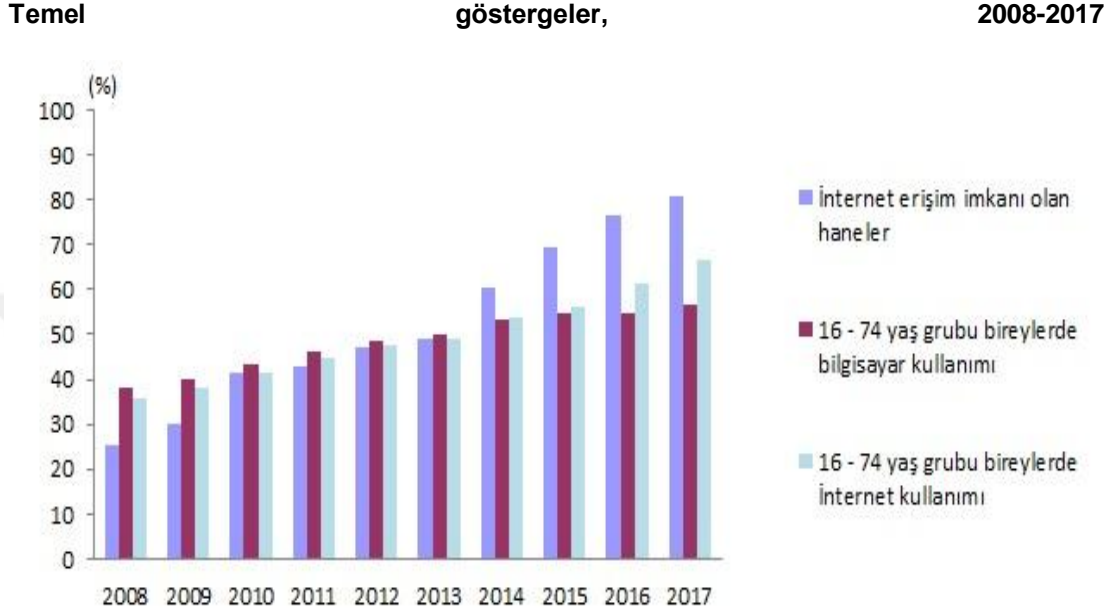
TURNET tarafından 1996’da internet bağlantısını sağlayarak, 1997’de birbirlerine bağlayan ULAKNET oluşmuştur. TURNET ‘in yerine 1999’da ttnet

almış olup, Ttnet Ulaknet vasıtasıyla Türkiye'yi kapsayacak şekilde kullanılmaya başlanmıştır (Arısoy, 2009, s. 57).

İnternetin sunmuş olduğu hizmetlerin insanlar tarafından çok fazla tercih edilmesinden dolayı internetin hızlı bir şekilde ilerlemesine neden olmuştur. İnternetin kullanım amaçlarının ne olduğu ile ilgili yapılan birçok araştırma sonucunda bireylerin birbirleriyle, iletişime geçmesine, bilgi edinmesine, eğlenmesine, alışveriş yapmasına, oyun oynamasına, araştırma yapmasına, ticaretle ilgilenmesine olanak sağlamaktadır. Ülke sınırları dışında da iletişime geçilmesi, bilgi ve habere çok hızlı ulaşılması gibi sebeplerden dolayı kullanılması daha da artma sebepleri olarak sıralanabilir.

Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırmaları bunları desteklemektedir. Hane halkı bilişim teknolojileri kullanımı 2017 sonuçlarında bireylerin internet kullanma oranı %66,8 olduğu belirtilmiştir. 2017 yılında 16-74 yaş grubundaki bireylerde bilgisayar ve internet kullanım durumları sırasıyla %56,6 ve %66,8 olduğu, 2016 yılında oran şu şekil sıralandığı %54,9 ve %61,2 görülmüştür. Ayrıca 16-74 yaş grubundaki erkeklerde %65,7 ve %75,1 iken, kadınlarda %47,7 ve %58,7 olduğu belirtilmiştir. Hanede internet kullanımının arttığı her on haneden sekizinin internet kullandığı bildirilmiştir. Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırma neticesinde 2017 yılı Nisan ayında hanelerin %80,7'si evden İnternete erişim imkânına sahip olduğu görülmüştür. Bu oran 2016 yılının aynı ayında %76,3 olduğu belirtilmektedir (TUIK, 2017).

Şekil 2.1 2017 Yılı Ağustos Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması Sonuçları

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (2017). *Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanımı araştırması*.

Şekil 2.2’i incelendiğinde internet kullanım her geçen yıl daha çok arttığı görülmektedir.

İnternetin bizlere sağladığı birçok fayda ve kolaylığın yanı sıra, internetin aşırı kullanımı bireylerin günlük yaşantısında aksamalara, çevresiyle olan ilişkilerinde bozulmalara, sosyal yaşantısında sorunlara, aile ve yakın çevre ilişkilerinde ciddi bozulmalara sebebiyet vermekte internet kullanımı bu şekilde problemli bir hale gelmektedir.

2.2 İnternet Bağımlılığı, Problemli İnternet Kullanımı, Patolojik İnternet Kullanımı Nedir?

Bağımlılık davranış ya da maddeyi bırakamama kontrol edememe olarak tanımlanmaktadır. Bağımlılık ile alakalı literatür incelendiğinde tanım genellikle kimyasal bir maddeye duyulan bağımlılık olarak görülmektedir. Günümüzde teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesiyle kimyasal madde bağımlılığına benzer

problemlere neden olan yeme bozukluğu, patolojik kumar oynama, cinsel bağımlılık, marka bağımlılığı, videolu oyun oynama bağımlılığı gibi ölçütlerinde madde bağımlılığı ölçütlerine uyarlandığı görülür. İnternet kullanımı ile ilgili yapılan araştırmalarda internet kullanımında madde bağımlılığı özelliklerine benzer özellikler göstermektedir. İnternete bağımlı olanların aşırı internet kullanımının sebep olduğu mesleki, sosyal, akademik, sağlık ve ailevi sorunlarla karşılaştığı anlaşılmaktadır (Dinç, 2010, s. 18; Young, 1996, s. 237-244). İnternet bağımlılığı terimini 1996 yılında ilk kullanan Dr. Ivan Goldberg olmuştur. Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı 4 (DSM-IV)'de madde bağımlılığı ölçütlerinden hareketle kuramsal bir temeli olmadan madde bağımlılığı ölçütlerini e-posta ile arkadaşlarına mesaj göndermesi şeklinde gerçekleştirmiştir. Young (1996, s. 237-244), internet bağımlılığına en yakın olduğunu düşündüğü DSM-IV'de bulunan patolojik kumar oynama ölçütlerini internet bağımlılığında kullanmıştır. Beard ve Wolf (2001, s. 381) ise Young (1996, s. 237-244) geliştirdiği ölçütleri yeniden düzenleyerek internet bağımlılığı tanı ölçütlerini geliştirmiştir.

İnternet bağımlılığı psikiyatrik bir hastalık olup olmadığını belirtmek zordur. Young (1996, s. 237-244) Günden güne artan internet kullanımı ile psikiyatrik rahatsızlıklarla ilişkili olduğu bu bozukluğun dürtü kontrol bozukluğu olabileceği düşünülmektedir. Diğer bir taraftan bağımlık göstermesinden dolayı tanınması ve tedavi edilmesi gerektiğine dair görüş birliği bulunmaktadır.

İnternet bağımlılığı araştırmaları incelendiğinde bu terimin patolojik boyutunun kullanımını tanımlamakta yeterli olmadığını sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazına bakılarak internetin patolojik kullanımında tam bir görüş birliği olmadığı ve araştırmaların kişilerin aşırı internet kullanımını açıklamak için farklı kavramlar kullanılmaktadır. Farklı kavramların kullanılmasına gerekçesi olarak interneti kullanan kişilerin internetin kendisine değil, internet kullanımından elde edilen sohbet, alış veriş, kumar oynama gibi materyallere bağımlı olması olarak açıklanır (Arısoy, 2009, s. 57; Gönül, 2002, s. 105). Diğer bir gerekçe olarak klinisyenler, klinik durumların oluşmasına rastlanması olduğunu belirtmektedir (Young, 1996, s. 237-244).

Aşırı internet kullanımının kişilerde zarara sebep veren davranış oluşturmamasından dolayı patolojik ya da problemlilik olarak tanımlanmaktadır.

Patolojik internet kullanımı kavramı; yoğun bir şekilde internetin kullanılması, kullanılan internetin kontrol altında tutulamaması ve kişinin yaşamında internetin aşırı kullanılmasından dolayı ciddi zararlara sebep olması olarak tanımlanmaktadır (Morahan-Martin ve Schumacher, 2000). Davis (2001, s. 189), Problemlili internet kullanımını psikiyatrik bir durum olarak belirtilmektedir. Bireylerin akademik, sosyal, mesleki sorun ve zararlar yaşaması sebebiyle çok boyutlu hastalık tablosu olarak tanımlanmıştır (Yellowlees ve Marks, 2007, s. 1448).

Tanımlı veya adlandırılmasında bir görüş birliğine hala varılamamasından dolayı bu durumu tanımlamak için bu çalışmada problemlili internet kullanımı terimi kullanılmıştır.

2.3 Problemlili İnternet Kullanımı

İnternet kullanımından dolayı bireylerin yaşamlarında aile ve iş aktivitelerinde önemli derecede yaşanan bozulmalar sürekli kullanımı kontrol etmede başarısızlıklar olarak tanımlanır (Kim ve Davis, 2009, s. 490-500). Günlük yaşamdan kaynaklanan olumsuz durumlardan kaçmak için interneti kullanmak yada internet kullanımını durdurmada kontrolü kaybetme ve bütün bunlara bağlı olarak sosyal yaşamda yeni problem durumlarıyla karşı karşıya kalmak olarak tanımlanmıştır (Griffiths, 2000, s. 413-414). Aslında problemlili internet kullanımı ile ilgili farklı kavramların olması bu durumun açıklanması için duygusal davranışsal ve bilişsel faktörlerden temel alınmalarından kaynaklanmaktadır (Davis,2001, s. 189). Morahan-Martin ve Schumacher (2000) patolojik internet kullanımını kişinin kendini ifade edememesi sosyal hayata ciddi etkilerinin olması ve interneti aşırı kullanması olarak aktarmıştır. Davis (2001, s. 189-190) ise bu durumu uyumsuz düşünceler ve anormal davranışlar barındıran bir oluşum olarak değerlendirmiştir.

Beard ve Wolf (2001, s. 378), internet kullanımının bireyin yaşantısında onu etkileyecek boyutta zorluk yaşatması olarak belirtilmiştir. Normalden daha fazla ya da planlanandan daha uzun süre internet kullanımı aşırı internet kullanımı olarak tanımlanmaktadır. Problemlili internet kullanımını; huzursuzluğa sebep olan, kontrol edilemeyen, bireyin çok fazla zamanını alan, sosyal ve ekonomik problemlere neden olan kullanım olarak tanımlanmıştır (Gök, 2017, s. 13). Problemlili internet kullanımı (PİK) mesleki, akademik ve sosyal yaşantıda yaşanan bilişsel ve davranışsal

durumlar da sorunlar yaşama olarak tanımlamıştır. Problemlerli internet kullanımı kişinin hayatını etkileyen davranışsal, bilişsel ve duyuşsal özellikler içermesinden dolayı çok yönlü hastalık tablosu olarak belirtmektedirler (Davis, 2001, s. 189). İnternet insanoğlunun bulunduğu her yerde hemen hemen bulunmakta ve birey yaşamının bir kısmını internette geçirmektedir. İnternet kullanımı eğer kontrol edilmezse günlük yaşantıda sorunların oluşmasına sebep olur.

İnternetin çok fazla kullanılmasına birçok araştırmacı farklı isimler kullanmışlardır. İnternet bağımlılığı kavramı (Young, 1996; Young ve Rogers, 1998), İnternet bağımlılığı bozukluğu kavramı (Shapira vd., 2000), Takıntılı internet kullanımı kavramı (Meerkeek, Eijden ve Garretsen, 2006), Problemlerli internet kullanımı kavramı (Davis, Flett ve Besser, 2002), Patolojik internet kullanımı kavramı (Davis, 2001), Kompulsif internet kullanımı kavramı (Young, 2004) kullanılmıştır. Bunlara ek olarak siber bağımlılık, interneti kötüye kullanım, aşırı internet kullanımı vb birçok isimler verilmiştir (Ögel, 2012, s. 107). Ayrıca Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı 5 (DSM-V)'de ana bölümde internet bağımlılığı için yer bulunmasa da ek bölümde internet oyun bağımlılığı da ilave edilmiştir. Daha fazla araştırma yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Bunların yanı sıra internetle ilişkili olan farklı bağımlılık türlerini de belirtmek gerekir. Siber ilişki bağımlılığı, Net Bağımlılığı, Bilgi Bağımlılığı, Online Oyun Bağımlılığı gibi bağımlılıklarda mevcuttur. Siber ilişki Bağımlılığı çevrimiçi sohbetlere, sohbet odalarını çok sık olarak ziyaret etme olarak tanımlandırılmıştır (Karaca, 2007, s. 133). Aşırı utangaç ve çekingen kişilerin internet ortamında kendilerini rahat hissederek istediği ilişkiyi yaşamasına olanak sunmaktadır. Sanal ortamda ki bu kendine aşırı güven, kişinin gerçek yaşamında sorunlara sebep olmaktadır. Net Bağımlılığı ise çevirim içi kumar, alışveriş tutkunluğu açık artırma düşkünlüğü olarak tanımlanmaktadır. Kumar oynamak isteyen kişi yaşadığı ülkede yasak olsa bile internet üzerinden kredi kartı ile diğer ülkelerin kumarhanelerinde kumar oynamaktadır. Bilgi bağımlılığı, bu durum internetteki verilere fazla vakit harcayarak ulaşma, bilgileri doğrulama olarak ifade edilir. Bu da kişinin internete aslında amaçladıkları bilgilerden koparak dikkat dağınıklığına ve lüzumsuz bilgiye bağlanmaya sebep olmaktadır (Gönül, 2002, s. 107). Online oyun bağımlılığında ise birçok kişinin aynı anda bağlanarak oynadıkları oyunlar nesne görevi görmektedir. İnternette oyun bağımlılığı gençler ve erişkinler kadar çocuklar içinde risk

faktörüdür. Buna sebep olarak başlıca oyuncuya ve ortama rahat erişim gösterilebilir (Morahan-Martin, 2007, s. 335; Gönül, 2002, s. 107). Bunların içinde son zamanlarda öne çıkan problemli internet kullanımınıdır.

Ögel, (2012, s. 107) cep telefonu, teknoloji, sosyal medya bağımlılığı olarak adlandırılan bağımlılık çeşitlerinin hepsinin temelini aslında internet bağımlılığı olduğunu belirtmektedir. Tüm bu kavramlar 'internet bağımlılığı' olarak ifade edilmiş ve Goldberg ilk kez Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı 4'de (DSM-IV) yer alan madde bağımlılığı kriterlerini kullanarak tanımlamıştır. Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabının 4. Kısmı'nda (DSM-IV) tanımlanmayan 'internet bağımlılığı' kriterleri, Kimberly S. Young'un patolojik kumar oynama hastalığı DSM-IV'de bulunan bu kriterleri internet bağımlılığına uyarlamasıyla oluşmuştur (Beard ve Wolf, 2001, s. 378-379).

Bireyler zaman zaman kendilerini bir yerlere ait hissedebilme, farklı sosyal ilişkiler kurabilme, gerçek yaşantının dışında farklı bir algıya sahip olma başarı, cinsellik ve kendini gerçekleştirme ile ilgili olan ihtiyaçlarını gidermek amacıyla interneti çok fazla süre kullanmaktadırlar (Young, 1996, s. 237-244). Sosyal ağları kullanan kişilerin bir topluma dâhil olma, eğlenme, başkalarını etkileyebilme, olan ilişkilerini devam ettirme, yeni ilişkiler kurma gibi kullanımlar sonucunda bu kişilerin problemli internet kullanımına daha meyilli oldukları görülmüştür (Kelleci, 2008, s. 254).

Young (1996, s. 237-244) çevresinde anlaşılmaktan güçlük yaşayan bireylerin kendilerini ifade etmek için interneti kullanımlarının artırdığı söylenebilir. Sohbet odalarında fazla zaman geçirmek, çok fazla internette oyun oynamak, yoğun bir şekilde internette alışveriş yapmak, erotik amaçlarla interneti kullanmak internet kullanımının, toplumda problemli internet kullanım yapma nedenleri arasında sıralanabilir. Bazı kişilik özelliklerine sahip olan bireylerin problemli internet kullanımına sahip olduğu, sosyal sorunlar ve kaygı bozukluğu yaşayan kişilerde problemli internet kullanımının görülme olasılığının fazla olduğu söylenilebilir (Meerkerk, 2006). Ögel (2012, s. 107) İnternet bağımlısı olan kişilerin sanal oyun, kumar, pornografi, web sörf, sohbet odaları kullandıkları görülür. Gelecek yıllarda internet bağımlılığının yeni çeşitlerinin ortaya çıkacağı öngörülmektedir. İnternetin aşırı ve kontrolsüz olarak kullanılması kişilerin iş yaşamında, aile yaşamında, sosyal

yaşamının da önemli sorun olarak görülmektedir. Günümüzde artık internetin aşırı ve kontrolsüz olarak kullanılmasının bir sorun olarak görülmekte ve tedavileri üzerine durulmaktadır (Koçdar, 2017, s. 187).

2.3.1 Problemlı İnternet Kullanımı Kavramsal Çerçevesi

Birçok farklı kavramsal görüş problemlı internet kullanımını anlatmaktadır. Bilişsel davranışçı yaklaşımda pekiştireçlerin etkili olduğu belirtilmektedir. Birey yeni karşılaştığı internet programlarından aldığı pekiştireçler ile davranışında artması söz konusu olur. Yaptığı etkinlik hoşta giderse bunu devam ettirmek isteyecektir. İnternette karşılaşılan pekiştireçler bilişsel yeniden yapılanmaya sebep olmaktadır.

Bireylerde psikososyal durumların problemlı internet kullanımını üzerinde etkili olduğunu belirtilmektedir. Sosyal yaşantısı iyi olmayan yeterli düzeyde sosyal yaşantı içinde olmayan bireylerin internet kullanarak problemlı internet kullanımına daha fazla meyil gösterdikleri görülmüştür. Yalnız ve depresyonlu bireylerin kendilerini internet ortamında daha rahat ifade etmelerine sebep olmakta bu da onların sosyal ilişkilerini internet ortamına taşımalarına ve bunun ilerlemesi ile birlikte internet kullanımını olumsuz sonuçlar doğuracaktır. Kendini yalnız hissetmeyen bireylerde internet ortamını daha az kullanmaya bu sebeple internetin oluşturacağı olumsuzlukları olmayacağı belirtilmiştir.

Kwon, Chung, Lee (2011) kişinin kendinden kaçması teorisine geliştirerek problemlı internet kullanımına yaklaşmıştır. Sosyal, kültürel ve ailevi durumların bireyi internet kullanmaya yönelttiğini belirtmiştir. Baumeister (1990, s. 90) göre bireyin kendinden kaçmasına neden olan sebeplerin olduğunu belirtmiş bunları ise şöyle sıralamıştır. Bireyin yaşamda yüksek beklenti içine girmesi ve bunlardan başarılı olamaması, karşılanmayan beklentiler için kendini suçlaması; gerçek benlik ve ideal benlik açısından farkların büyük olması ve bunun sonucunda bireyin gerçeği görememesi, geleceği ile ilgili plansız olmasına özetle huzursuz ortamdan kurtulmasının sonucudur. Bu model intiharı açıklamak için daha çok kullanılmıştır. Kişiler rahatsızlık veren benliklerden uzaklaşmak için interneti bir araç olarak kullandıklarını belirtmiştir (akt, Gök, 2017, s. 20).

Debernardi (2012, s. 62) yapmış olduğu çalışmada bağlanma tiplerinin problemlı internet kullanımını ile ilişkili olduğunu tespit etmiştir. Burada üç tip

bağlanmadan söz edilmiş; güvenli bağlanma, kaçınan bağlanma ve kaygılı bağlanmalardır. Kaçınan ve kaygılı bağlanmaya sahip bireylerin problemlili internet kullanımını üzerinde bir etkiye sahip olduğunu belirtmiştir. Kaygılı ve kaçınan bağlanma tipine sahip bireylerde sanal ortamda sosyalleşme istek ve amaçları etkilenmektedir. Kaygılı bağlanan bireylerin kabul görme, onaylanma gibi psikolojik ihtiyaçların korkusuyla yüzleşmek zorunda kalmadan temin edilebilir. Kaçınan bağlanma ise sosyalleşmek için internet kullandıkları tespit edilmiştir. Bu durum bireylerin sanal olarak diğer insanlardan uzaklaştığı ve istenilen bir ortam kurmak için fırsat elde etmek şeklinde yorumlanmıştır

Bazı biyolojik ve nörolojik durumlarında pik üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Bireylerdeki dopamin ve seratonin hormonlardaki değişikliklerin davranışların üzerinde etkili olduğu belirtilmektedir. Bu hormonlardaki düşüklük bireyde farklı davranışların oluşmasına neden olmaktadır. Bu durumda keyif ve heyecan verici faaliyetleri yapmada başkalarına göre daha çok ihtiyaç duymaktadırlar. Bu da zevk için internet kullanımının artmasına sebep olmaktadır. Araştırmalar sonucunda internet kullanarak oynanan oyunların dopamin hormonunun salgılanmasını arttırdığını tespit edilmiştir. Çok fazla bilgisayar oyununun oynayan çocuklarda hiperaktivite bozuklukları ve dopaminejik aktivitelerde çoğalma olmuştur (Kelleci, 2008, s. 255). Vücut dengesini bu şekilde sağlamaktadır.

Bir diğer çalışma problemlili internet kullanımının bilgi edinme, eğlence, iletişim kurma amacına kullanıldığı aktarılmaktadır. Yeni arkadaşlarla sanal ortamda iletişim kurma, tanıdıklarıyla iletişime geçme, film izleme, şarkı dinleme, alışveriş yapma, oyun aynama gibi gereksinimlerini temin etmek amacıyla internet kullanılabilir (Koçdar, 2011, s. 186).

2.3.2 Problemlili İnternet Kullanımı Tanı Ölçütleri

Kavram olarak internet bağımlılığını ilk ortaya atan kişi Kimberly Young olmuştur. İnternet dışında kullanılan sürenin önemsizleşmesi, internetin çok fazla kullanılması isteğinin bir türlü önüne geçilememesi, internetten mahrum bırakıldığında aşırı saldırgan davranış ve sinirlilik ruh halinin olması belirtilmektedir (Young, 2004). Bireyin işte, okulda, evinde, sosyal yaşantısında ve kendi iç

dünyasında zorlu ve sıkıntı yaşamasına sebep olan aşırı kullanım olarak da (Beard and Wolf, 2001, s. 378) tanımlanmaktadır.

Tanım olarak genel üzerinde uzlaşma sağlanamadığı için bağımlılık ve kötü madde kullanım ölçütleri ile çeşitli değerlendirmeler yapılmaya çalışılmıştır. Young (1996, s. 338) tarafından ilk tanı ölçütleri oluşturmuştur. Bunun için doğrudan tanı ölçütü olmadığından kumar bağımlılığı ölçütlerini kullanmıştır. Sekiz maddeden oluşan değerlendirme ölçeği oluşturmuştur. Bu maddelerden beş ve üzeri evet cevabını veren bireyler bağımlı olarak kabul edilmektedir (Beard and Wolf, 2001, s. 381).

Young (1996, s. 238), İnternet bağımlılığı tanı ölçütleri:

1. İnternet ile ilgili yoğun zihinsel uğraş, sürekli internette yapacağı aktiviteleri düşünme
2. Doyumu elde etmek için daha çok kullanılan internet
3. İnterneti kullanmada onu kontrol etme, azaltmaya veya durdurmaya yönelik başarısız girişimlerin olması
4. İnternet kullanımını azaltmaya yada bırakmaya yönelik durumlarda tedirginlik, kızgınlık, huzursuzluk durumu
5. İlk başlangıçta düşündüğü süreden daha fazla süre internette bağlı kalma
6. Aşırı İnternet kullanımından dolayı okul, iş aile, arkadaş çevresiyle sorunların yaşanması veya eğitim, kariyer ve mesleki fırsatlarını tehlikeye atması veya kaybetmesi
7. İnternet kullanım boyutlarını saklamak için aile bireyelerine, terapisteye yada başkalarına yalan söyleme gizleme ihtiyacı.
8. İnterneti yaşadığı problemlerden veya olumsuz duygu durumlarından depresyon, suçluluk, anksiyete gibi kaçmak için kullanma

Beard ve Wolf (2001, s. 377-378), Young tanı kriterlerinden bazılarının anlaşılmasının güç olduğunu ve bunlarını tekrardan değerlendirerek yeni tanı kriterlerini oluşturulmuştur.

İlk beş maddesinin bağımlılığı belirlemede gerekli ancak yeterli olmadığını bunları internet kullanım işlevselliği olarak, diğer üç kriterlerinde ise interneti

kullanan bireylerin internet kullanmadan dolayı bir zarara uğraması olarak sınıflandırmıştır.

Beard ve Wolf (2001, s. 381)'in tanı ölçütleri şu şekildedir;

Aşağıdaki ölçütlerin hepsini bireyler mutlaka daha önce deneyimlemiş olmalıdır.

1. İnternet ile ilgili yoğun zihinsel uğraş, sürekli internette yapacağı aktiviteleri düşünme
2. Doyumu elde etmek için daha çok kullanılan internet
3. İnterneti kullanmada onu kontrol etme, azaltmaya veya durdurmaya yönelik başarısız girişimlerin olması
4. İnternet kullanımını azaltmaya yada bırakmaya yönelik durumlarda yaşanan, tedirginlik, huzursuzluk, kızgınlık durumu
5. İlk başta düşündüğü süreden daha fazla internette kalma

Aşağıdaki maddelerden ez az birinin görülmesi:

1. Aşırı İnternet kullanımından dolayı okul, iş, aile, arkadaş çevresiyle sorunların yaşanması veya eğitim, kariyer ve mesleki fırsatlarını tehlikeye atması veya kaybetmesi
2. İnternet kullanım boyutlarını saklamak için aile bireyelerine, terapisteye yada başkalarına yalan söyleme gizleme ihtiyacı.
3. İnterneti yaşadığı problemlerden kaçmak veya olumsuz duygu durumlarından depresyon, suçluluk, anksiyete gibi kaçmak için kullanma

İnternet bağımlılığı kavramını' ilk kez ortaya Dr.Ivan Goldberg tarafından 1996 atılmıştır (Karaburç, 2017, s. 23). DSM-IV'te içerisinde yer alan madde bağımlılığı ölçütlerini ve bunları kullanarak internet bağımlılığı ölçütlerini yapmıştır.

İnternet bağımlılığı şu şekilde tanımlanmaktadır. Goldberg (1996)'in 12 aylık süreç içinde herhangi bir sürede meydana gelen 3 veya daha fazla belirtilen ölçütlerin kendini göstermesi ve belirgin olarak klinik bozulma olması, uygun olmayan internet kullanımı olarak tanımlamıştır (Sevim, 2017, s. 3). Dr. Ivan Goldberg tanı ölçütleri şunlardır (Karaburç, 2017, s. 23).

1. Aşağıda verilenlerden biriyle tanımlanan tolerans gelişimi

- a. Arzu edilen keyfin kazanılması için belirgin bir şekilde artmış internet kullanım süresi
- b. Devamlı olarak aynı sürelerde kullanılan internetle ilgili keyfin azalması
2. Çok uzun süre internet kullanım sonucunda aşağıda verilenlerden en az iki tanesinin günler içinde meydana gelmesi
 - a. Psikomotor ajitasyon
 - b. Anksiyete
 - c. İnternette neler olduğu ilgili takıntılı düşünce (Obsesif düşünce)
 - d. İnternetle ilgili fantezi ve hayal kurma
 - e. İstendik veya istenmedik olarak tuşlara basma hareketi
 - f. Sıkıntılı durumlardan kurtulmak için internete bağlanma ve buna benzer bir eylemde bulunma
3. Kullanılan internet planlanandan daha uzun süre alma
4. İnternet kullanımından vazgeçmek veya kontrol altına almak için devamlı olarak bir istek yada boşa çıkan gayretler
5. İnternette yapılacak eylemlere çok fazla zaman ayırma
6. Boş zamanlarını değerlendirmede, toplumsal ve mesleki aktivitelerini internet kullanımını nedeniyle azalma veya bırakma
7. İnternet kullanımının dan dolayı yaşadığı ailesel, sosyal, fiziksel, psikolojik ve mesleki sorunlarına rağmen internet kullanımını aşırı olarak devam etme.

Suler (1996), sanal kişilik bireyde yeni deneyimleri kolaylıkla yaşamasına olanak verir (akt, Gök, 2017, s. 25). Bir sistemin çevresinde oluşan ihtiyaçların tahmin edilmesi gerektiğini ve bunun da bireyin psikolojik sağlığı için gerekli olduğu belirtilmektedir. İhtiyacın bastırılması veya tahmin edilememesi bireyi ihmale sürüklemekte bağımlılığa neden olabileceğini söylemektedir. İhtiyaçlarının farkında olarak yerine getirmesi kişinin bağımlılığının ve patolojisini giderildiğinin bir işareti olarak belirtilebilir. İnternet kullanılarak gerçekleştirilen faaliyetlerin Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine denk geldiğini belirtmektedir. İhtiyaçlar hiyerarşisinin ilk basamağında bulunan fizyolojik ihtiyaçlar modeline bakıldığında internet kullanımında ona karşılık gelen cinsellik ilişkileri olarak belirtilmektedir. İnternet rahat kullanılmasından dolayı bazı cinsel ihtiyaçların ve arkadaşlık ihtiyaçlarının giderilmesi ile rahatlıkla bireyde bağımlılığa dönüştürmektedir. Bu kadar rahat bir şekilde internet kullanımı yapan bireyler temel olan sevilme, ait olma gibi

ihtiyaçlarını giderirler. Sahte kimlikleri kullanarak sanal dünyada saygınlık ihtiyacında bu şekilde giderilmektedir (Akt, Esen, 2010).

Grohol (1999, s. 846-847) kişilerin internet bağımlısı olmalarına sebep olan şeyin sosyalleşmeden kaynaklandığını belirtmektedir. Üç aşamalı bir süreçten oluştuğu 1. Aşamanın büyülenme 2. Aşamanın düş kırıklığı 3. Aşamanın denge olduğudur (Grohol, 1999, s. 846). İnternetle ilk tanışan birey büyülenir ve daha sonra istenilen keyfi veremeyen internet düş kırıklığı yaşatır üçüncü aşamada ise internet kullanımı dengeli hale gelmeye başlar.

Griffiths (2000, s. 415-416) teknoloji bağımlılığının bir çeşidi olarak internet bağımlılığını ele almıştır ve altı ölçütü karşılayan ve bunlardan herhangi birinin kullanılması ile bağımlı davranış olarak tanımlamaktadır.

1. Dikkati Çekme/Belirginlik (Salience): Bu kriterde bireyin davranışlarına, düşüncesine, duygularına yani yaşantısındaki en önemli faaliyet durumuna gelir.
2. Duygusal Değişim (Mood Modification): Öznel tecrübeleri ile alakalı olup bir aktivite uğraşma sonucunda oluşur. Baş etme yöntemi olarak belirtilebilir.
3. Tolerans (Tolerance): Daha önceki etkilere benzerlik oluşması için, belirli aktivitelerin miktarını artırma sürecidir
4. Vazgeçme/Yoksunluk Semptomları (Withdrawal symptoms): Belirli bazı etkinliklerin azalması veya kesilmesi neticesinde sinirlilik, kaygı, titreme vb. iyi olmayan duygu durumları ortaya çıkmasına denir.
5. Çatışma (Conflict): Bireyin kendi içinde yaşadığı çatışma veya bağımlı birey ile bireyin çevresinde bulunanlar arasında sosyal hayat, iş, ilgileri ve hobileri ile çatışması
6. Nüks Etme (Relapse): Bağımlı bireyin yıllar sonra bile bağımlılık seviyesini tekrar en uç noktaya geri dönmesi, tekrar oluşması eğilimidir.

Shapira vd. (2003) DSM-IV'te bulunan dürtü kontrol bozukluğu ölçütlerini geliştirerek internet bağımlılığı için uyarlamışlardır ve bu kriterlerden en az bir tanesinin, interneti kullanırken bireyin uyumunu değiştirecek biçimde olması, internet bağımlısı tanısı koymak için yeterlidir. Shapira vd. tanı ölçütleri şunlardır (Gök, 2017, s. 16).

- a. İnternet kullanımını ile alakalı bireyde uyumu bozacak derecede zihinsel meşguliyet, aşağıda belirtilen maddelerden en az bir tanesinin bulunması.
1. İnternet kullanımıyla alakalı karşı konulamayacak derecede zihinsel meşguliyet
2. Planlandığından daha uzun süre internette kalma
- b. İnternet kullanımıyla alakalı zihinsel uğraşın iş, sosyal ve başka alanlarda klinik olarak bozulmaya sebep olması
- c. Aşırı internet kullanımının sadece mani yada hipomani dönemlerinde olmaması veya öteki eksen bozukluğu ile açıklanamıyor olması.

Tao, Huang, Wang, Zhang, Zhang, Li, (2005) Asya ve Çin ülkelerinde yoğun bir şekilde kullanılan internetin ve sonucunda oluşan patolojiden hareket ederek internet bağımlılığı ölçütlerini oluşturmuşlardır.

Tao vd. İnternet bağımlılığı tanı ölçütleri (Gök, 2017, s.17)

1. Semptom ölçütü

Aşağıda olan maddelerden her ikisinin olması gereklidir.

- a. İnternet kullanımıyla alakalı aşırı zihinsel uğraş
- b. İnternet kullanımının durdurulması veya kesilmesinden sonra anksiyete, disfoni, sıkılma ve huzursuzluk hissenin olması
2. Aşağıdaki maddelerden en az biri yada daha fazla olması
 - a. İnternet kullanımında tatmin sağlama, tolerans amacıyla kullanılmasında aşırılık olması
 - b. İnternet kullanımı bırakmak için devamlı çaba göstermesine rağmen bu çabalarının sonucunun hep başarısızlık göstermesi
 - c. İnternet kullanımının psikolojik veya fizyolojik bir rahatsızlığa devamlı neden olmasına rağmen yinede interneti kullanmayı devam etmesi
 - d. İnternet kullanımının bir sonucu olarak internet dışında olan hobi, eğlence ve etkinliklerden uzaklaşma
 - e. İnterneti çaresizlik, kaygı ve suçluluk gibi disfobik duygu durumlarından uzaklaşmak veya rahatlamak için kullanma
3. Dışlama ölçütü

- a. Bipolar bozukluğu veya psikotik bozukluklarını aşırı internet kullanımı ile açıklamak.
 - b. Kişide eğitim, iş, sosyal, akademik veya mesleki alanlarda işlevsel bozulmalar
4. Süre ölçütü
- a. İnterneti günde en az altı saatte kullanarak akademik, iş kullanımlar hariç olmak üzere bu şekilde üç ay boyunca devam etmesi

2.3.3 Problemlı İnternet Kullanımının Sebep Olduğu Sorunlar

Davis (2001, s. 192) kişinin davranışsal ve bilişsel problem teşkil edemeden zamanı uygun kullanarak ve amaçları doğrultusunda internetin kullanımı sağlıklı olarak tanımlamıştır. Birçok insan interneti doğru kullanarak verdiği avantajlara sahip olurken başkaları ise zorunlu olarak interneti kullanarak patolojik internet kullanımına dâhil oldukları için sıkıntılara maruz kalmaktadır (Koç, 2011; Davis, 2001, s. 192-193).

Davranışsal bağımlılıklardan olan internet bağımlılığı psikolojik ve fiziksel belirtilerin bireyin yaşantısında zorluklar oluşturmaktadır (Gök, 2017, s. 20). Genç bireylerin interneti kullanmalarıyla kütüphaneye gitme sıklığında azalma, spora az zaman ayırma, kitapların az okunması gibi çeşitli uğraşları azaltma veya bırakmanın yanısıra yeni uğraşlara ise daha az zaman ayrılmaktadır. Genç neslin gelişim ve rahatlık hissedebilecekleri için oldukça öneme sahip olan birçok faaliyetlere zaman ayrılmasının azalmış olması gençler için büyük bir dezavantajdır (Karaca, 2007, s. 134).

İnternette çok uzun süre bulunmadan dolayı bireyde bazı bedensel rahatsızlıklar oluşmakta ve bu da sağlığın tehlikeye girmesine neden olmaktadır. Bireyin uzun süre eğik pozisyonda oturması bireyde duruş bozukluğuna neden olmaktadır. Bilgisayar ekranına uzun süre bakmaktan dolayı ışığa çok fazla maruz kalındığında gözle ilgili rahatsızlıkların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Uzun süre bilgisayarın önünde oturarak geçirilen zamandan dolayı bireyde oluşan hareketsiz kalmayla birlikte obeziteye sebep olmaktadır. İnternetin yoğun kullanımına bağlı olarak epileptik nöbetler ve uyku problemleri internetin aşırı kullanılması sonucu görülebilmektedir. Uyku düzeninde sorun oluşmasından dolayı bireyde kan dolaşımında bozulma, emboliye bağlı olarak meydana gelen ölümler

görülebilmektedir (Erkaya, 2009, s. 23-24). Ayrıca bilgisayarda uzun süre vakit geçirilmesinden dolayı bireyde göz kuruluğu, sırt ağrısı, baş ağrısı, yeme sorunları, Carpal Tunnel Sendromu, kişisel temizlik eksiklikleri, uyku sorunları gibi fiziksel sorunlar ortaya çıkmaktadır (Ögel, 2012, s. 107).

Problemlili internet kullanımı neden olduğu sıkıntılardan bir diğeri ekonomik durumlar olarak belirtilmektedir. İnternet kullanım için harcanan miktar aileye yük alabilmektedir. Bunun yanı sıra iş için kullanılması gereken internetin başka amaçlar için kullanılmasında dolayı kişi iş yerinde sorunlarla karşılaşabilmektedir. Bağımlılığı oluşmuş olan kişi iş yaşantısını ikinci plana bırakarak internet ortamında kendisine bir yaşam alanı oluşturarak burayı kullanmak isteyebilir. Bu durumda aynı şekilde ekonomik sorunların oluşmasına neden olmaktadır (Young, 1996, s. 237-244). İnternet ortamında aşırı yapılan alışveriş, internette kumarın oynanması, aynı şekilde ekonomik sıkıntı yaşanmasına sebebiyet vermektedir. Ülkelere bakıldığında kumarı yasaklayan ülkelerin olmasının yanında yasaklanmayan ülkelerde mevcuttur. Bunların yanında kredi kartı kullanarak internette yapılan alışveriş miktarına dikkat edilemeyebilmektedir.

2.4 Evlilik Doymu Tanımı

Evlilik doymu eşlerin evlilik doyumlarından algıladıkları mutluluk, hoşnutluk olarak tanımlanabilir. Evlilik kurumunda yaşanan bir olumsuzlukla aile bireylerinin psikolojik olarak etkilenebileceği söylenebilir. Evlilik doymu evli olan çiftlerin evlilik sürecinde birbirlerine gösterdikleri cinsel yaşantı, sevgi, iletişim, paylaşım, eşitlik, çalışma hayatı gibi yaşantısından aldığı psikolojik tatmin olarak belirtilebilir. Evlilik doymu ve uyumu kavramları zaman zaman birbirlerinin yerine kullanılabilirler. Evlilik uyumu ortak fikir birliğine sahip ve birbirleriyle etkileşim halinde olan çiftlerin beraberlikleri olarak tanımlanabilmektedir. Evlilik uyumunda çiftlerin ortak ve bireysel mutlulukların artmasıyla evlilik uyumunda artış meydana gelir. Bu özelliğiyle evlilik doymu ile benzerlik gösterdiğinden ve evlilik doymu ve evlilik uyumu ikisi arasında yüksek korelasyon olmasından dolayı karıştırılmaktadır (Tuzcu, 2017, s. 49).

Evli bireylerin kişisel ve ilişkisel özellikleri evlilik doymu üzerinde önemlidir. Yaşamdaki alınan hoşnutluk, memnuniyetlik kısacası yaşamın kalitesi ile

evlilik doyumunun doğru orantıda olduğu söylenebilir. Ayrıca evlilik kurumu evli bireylere sosyolojik, psikolojik ve ekonomik olarak kaliteli ve sağlıklı bir yaşam sunmaktadır (Çağ, Yıldırım, 2013, s. 14).

Bireyin kendi evliliği için genel bakışını, gözlemlerini, evliliğin içinde meydana gelen olumlu veya olumsuz tutumlar olarak tanımlanabilir. Evli bireylerin iyi oluşunun evliliklerinde elde edilen doyumun önemli bir belirleyicisini oluşturduğunu belirtmektedir (Yıldız ve Baydemir, 2016).

Evli bireylerin evlilik yaşamlarında ihtiyaçlarının karşılanma derecesine olan bakış açısı olarak söylenebilir (Tezer, 1996, s.1). İnsanlar mutlu bir evliliğe önem vermektedir. Mutsuz bir evlilikle bireylerin ruh ve beden sağlıkları bozulmaktadır. Evlilikle beraber bireyin yaşam kalitesi artmaktadır. Evlilikle birlikte kişiye, psikolojik açıdan, sosyal açıdan olumlu anlamda fayda sağlamaktadır. Tabi bunların gerçekleşmesi için ise evliliğin sağlıklı olması çok önemlidir. Bir evlilikte mutlu ve sağlıklı bir ilişkinin olması gerekmektedir. Bundan dolayı evlilik birliğindeki başarının en önemli kavramı evlilik doyumudur (Çağ ve Yıldırım, 2013, s. 14). Stack ve Eshleman (1998) yaptıkları araştırmada evli bireylerin daha düşük seviyede depresyon eğilimlerinin olduğunu saptamıştır.

Kişilerin mutluluğunda evlilik doyumunu içinde olmak önemlidir. Evlilik doyumunu ise evlilikten beklentilerin değerlendirilmesidir. Evlilik doyumunu aslında kişilerin evlilik içindeki ilişkilerinin kişisel değerlendirmesidir.

2.4.1 Evlilik Doyumunun İlişkili Olduğu Durumlar

Eşler arasında yaşanan psikolojik etmenler hiç kuşkusuz evlilik doyumunu olumsuz etkilemektedir. Eşlerin birinin yaşadığı depresyon ve anksiyete evlilik doyumunu olumsuz etkilemektedir. Tutarel-Kışlak (1995) yaptığı araştırmada eşleriyle uyumsuz olanların olumsuz eş davranışına karşı, uyumlu olanlara karşı daha fazla yüklem yaptıkları tespit edilmiştir. Uyum puanı arttıkça ve depresyon puanları düştükçe eş olumsuz davranışa bile bunu karşı pozitif tepki verildiği ve de gerilim devam ettirilmediği tespit edilmiştir. Karakter yapısı evliliklerde büyük öneme sahiptir. Karakterleri uyumlu olan eşlerde evlilik doyumlarının da daha iyi olduğu söylenebilir. Çiftlerin sağlıklı karakter özelliklerine sahip olması evlilik doyumunu etkileyen faktörler arasında yer almıştır.

Evliliklerde çatışma çözme stilleri de önem arz etmektedir. Evlilik kurumu içerisinde eşlerin çatışma çözme becerileri ne kadar iyi olursa evliliklerde elde edecekleri doyum daha fazla olacaktır (Hamamcı, 2011, s. 34). Kurdek (1995) yaptığı araştırma sonucunda evlilik doyumunu ile çatışma çözme stilleri olan çatışmaya müdahil olma, geri çekilme, uyum gösterme arasındaki ilişkiyi incelemiştir ve eşlerin çatışma çözme stillerinin evlilik doyumunu etkilediği sonucuna varılmıştır (Güngör, 2011, s. 181). Chiu (1998) yaptığı çalışma neticesinde aile içi yaşanan çatışmaların ve sorunların evlilik doyumunu olumsuz etkilediği neticesine ulaşılmıştır (akt, Hünler ve Gençöz, 2003, s. 101). Tarhan (2005) birçok psikolojik ihtiyaçların evlilikte giderilmesi gerektiğini saptamıştır. Evlilik ilişkisinin devamı için bunu yapmak zorunlu evli çiftlerin bu ihtiyaçların tatmin edilip edilmemesinden dolayı evlilikler zarar görmekte ve evlilikten elde edilen doyum oranı da düşmektedir ve evlilik birliğinin bozulmasına boşanmalarında artmasına sebep olmaktadır (Tarhan, 2005, s. 242).

Bu gereksinimler;

- 1-Sevme, sevilme gereksinimi
- 2-Güvenme, güvenilme gereksinimi
- 3-İlgi-destek isteği, istenildiğini hissetme gereksinimi
- 4-Terk edilemeyeceğine ikna olma gereksinimi
- 5-Önemli ve değerli görülme gereksinimi
- 6-Güvenlik ve koruma gereksinimi
- 7-İletişimde açıklık gereksinimi
- 8-Cinsellikte mutluluk gereksinimi
- 9-Bireysel özgürlük gereksinimi
- 10-Anne- baba olma gereksinimi
- 11-Maddi eşitlik, eğlenme gereksinimi

12-Manevi değerler ve kendini gerçekleştirme gereksinimi

Goodman (1999) yaptığı araştırmada evlilik doyumu ile samimiyet ilişkisini incelemiş ikisi arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Uzun süren evliliklerde öfke ve samimiyet bağımsızlıktan çok daha önemli bir değişkendir. Uzun yıllar evli olan bireylerle yaptığı araştırma sonucunda yakınlığın özerklikten daha önemli olduğunu saptamıştır.

Tuzcu (2017, s. 54) evli bireylerle de evlilik doyumu ile nevrozizm arasında olumsuz, yumuşak başlılık arasında olumlu bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Blum ve Mehriban (1999) yaptıkları araştırmada iyi huyluluğun evlilik doyumu üzerinde etkisinin olduğunu ve uyum sağlayan çiftlerin evliliklerinde daha fazla doyum elde ettiklerini tespit etmiştir. Hünler ve Gençöz (2003, s. 101) evli bireylerin boyun eğici davranış ile evlilik doyumu arasındaki pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Koçak (2014, s. 128) iftlerin değer benzerliklerinin hem kadında hem de erkekte evlilik doyumunu önemli bir şekilde yordadığını tespit etmiştir. İdeal benliklerin onaylanmasında kadında ve erkekte evlilik doyumunu olumlu olarak yordadığı tespit edilmiştir (Koçak, 2014, s. 128). Zeytinoğlu (2013, s. 87) evli bireylerin benlik saygısı ile evlilikte yaşadıkları çatışmalar arasında yüksek düzeyde bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Eğitim düzeyinin ve yaşın da evliliğe anlamlı bir şekilde yormadığını tespit etmiştir.

Evlilik birliğinin sorunsuz bir şekilde devam etmesi düşüncesi çok gerçek dışı kalmaktadır. Evliliklerde yaşanan sorunlar değil yaşanan sorunlara doğru problem çözme yöntemlerinin geliştirilmesi ve bunun uygulanması neticesinde daha olumlu sürdürülebilir evlilikler yaşanmaktadır. Evliliklerde daha kaliteli yaşayan evli bireylerin problem ve düşüncelerini dile getiren çiftler olduklarını belirtilmektedir.

Evlilik doyumunu etkileyen unsurlarla ilgili günümüzde çok sayıda araştırma yapılmakta ve bunlar tek tek incelenmektedir. Bunun yanı sıra çatışma, yaşam doyumu, evlilik doyumu, cinsel doyum gibi etmenler aileyi etkileyen önemli birer etkendir. Başat (2004) yaptığı araştırma sonucunda cinsel doyum ve evlilik doyumunun eğitim düzeyi ve cinsiyet değişkenine göre değişiklik olduğu

saptanmıştır. Üncü (2007, s. 38) cinsellik, evlilik süresi, eşlerin eğitim durumları, evlilik şekillerinin evlilik doyumunda önemli etkilere sahip olduğunu belirtmiştir.

Yıldız (2017, s. 66-72) üniversiteli evli bireylerde evlilik doyumlarının yaş, cinsiyet, çocuk sahibi olup olamama, gelir düzeylerinde anlamlı bir fark saptanmamıştır. Eğitim düzeyi ve evlilik sürelerinde ise anlamlı bir fark bulunmuştur. Yıldırım (2017, s. 68) evli çiftlerle evlilik doyumunu ile çocuk sayısı, cinsiyet, yaş, öğrenim durumu değişkenleriyle anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Evlilikte eş desteği çok önem arz etmektedir. Eş desteği ile birlikte algılandıkları sosyal destek düzeyleri de evlilikte çok önemli bir yere sahip olmaktadır. Evli çiftlerin algıladıkları desteğe bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Eş desteğinin önemi evlilikte iletişimin çok daha iyi olmasını sağlaması ve problemlerin çözümünde stres ve çatışmayı önleyici etkisidir. Eşin bu desteğe ihtiyaç duyduğu zaman eşinin desteğinin olması kendisini daha iyi hissetmesine sebep olacaktır. Evlilik süreci içinde bu desteği sonradan ihtiyaç duyduğunda değil bunu her zaman hissetmek önemlidir. Çağ ve Yıldırım (2013, s. 19) evlilik doyumunu ile eş desteği ve cinsel yaşam memnuniyeti arasında anlamlı olumlu bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Harriman (1986) yaptığı araştırma sonucunda ailede meydana gelen değişikliklerle evlilik uyumu arasında anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Evlilik uyumu iyi olmayan çiftlerin evlilik uyumu iyi olan çiftlere göre çocukların olmasıyla birlikte evliliklerinde daha çok olumsuzluğun oluştuğu saptamıştır. Evlilik uyumu iyi olan çiftlerde ve iyi olmayan çiftler incelendiğinde kadınların erkeklere göre daha fazla etkilendiği görülmüştür (Güven, 2005). Yaşar (2009, s. 100) çocukların kabul ve red algı durumlarının annelerin evlilik doyumunu ve evlilik uyumu düzeylerinde anlamlı derecede farklılaştığını tespit etmiştir. Karamustafa (2017, s. 68-78) postpartum depresyon riski olan kadınların benlik saygısı, evlilik doyumları, sosyal destek düzeylerinin postpartum depresyon riski taşımayan kadınlara göre daha düşük olarak tespit etmiştir.

Kılıç (2017, s. 76) evli çiftlerde eş ile arasındaki yaş farkının artmasının evlilik uyumunu azalttığını tespit etmiştir. Kara (2013) yaptığı çalışmada yaş grupları arasında uyumla bakmıştır. 19-23 yaş arası uyum ile 24- 32 yaş, 33-42 yaş,

43 -68 yaş göre daha yüksek olduğu tespit etmiştir. Evlilik uyumu, evlilik doyumu ve evliliğin kalitesinin birbirleriyle ilişkili olduğu saptanmıştır. Bir diğer araştırma da orta yaştaki kadınlarda çocukların evden ayrılmalarıyla evlilik doyumlarının arttığı saptanmıştır (Gorchoff, John, Helson, 2008).

Kaya (2017, s.72) kırsal alanda yaşayan evli kadınlar da evlilik uyum ve evlilik doyumlarının kentsel alanda yaşayan evli kadınlara göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Hem kırsal alanda hem de kırsal olmayan alanda yaşayan evli kadınların evlilik uyumları, evlilik doyumları ve ilişkide mutluluk arasında olumlu yönlü anlamlı ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Kansız ve Arkan (2011) yaptığı çalışmada evlilik doyumu ile ödül bağımlılığı arasında ilişki olduğunu tespit etmiştir. Roizblat vd. (1999) yapılan araştırma sonucunda aşk, bağlılık, güven, kavramlarının evlilik doyumunun önemli bir ögesi olduğunu belirtmiştir (Yıldırım, 2017, s. 25). Çağ (2011) yapmış olduğu çalışmada kadınların algıladıkları evlilik doyumu düzeyi ve eş desteği, erkeklerin algıladıkları evlilik doyumu düzeyi ve eş desteğine göre daha düşük bulunmuştur. Eş desteği ile evlilik doyumu arasında olumlu yönde korelasyon olduğu saptanmıştır. Erkeklerin evlilik doyumlarının kadınlara göre yüksek olduğu saptanmıştır. Gökmen (2001) yaptığı çalışma neticesinde kadınların erkeklere oranla evliliklerinde daha az doyuma ulaştıkları saptanmıştır.

Uzel (2015, s.15) evlilik sürecinde başlangıçtan belli bir süre içinde eşlerin yerine getirmesi gereken görevleri evlilikten alacakları doyumun seviyesini etkilemektedir. Bunları özetlemek gerekirse (Gerson, 1995, Akt. Çelik, 2006, s. 38):

1. Eşlerin birbirlerine şefkat duygusu ve sevgi duygusunu tam verebilmeleri
2. Eşler arasındaki iletişimin beklenen ve istenen düzeyde gelişim göstermesi
3. Eşlerin toplumsal görevleri
4. Eşlerin komşuluk ilişkileri
5. Ev ortamında rahatlığın sağlanması
6. Maddi gereksinimlerin karşılanması için ihtiyaç duyulan iş güvenliğinin sağlanması
7. İlişki içerisindeki eşlerin rolleri ve kişisel özgürlüklerin gelişmesi
8. Eşlerin evle ilgili olan sorumlulukların gelişmesi

9. Ev işleri dışında olan işlerde rutin düzen oluşması ve bunun bir planla belirlenmesi
10. Birlikte karar verebilme becerilerin gelişmesi
11. Eşlerin birlikte onay verebilecekleri ortak aile amaçların gelişmesi
12. Yaşam felsefesi geliştirerek birbirlerine psikolojik destek sağlamak
13. Çocukların gelecekleri için ilişkiler kurmak

2.4.2 Evlilik Doyumunu Açıklayan Kuramlar

2.4.2.1 Sosyal Müdahale Kuramı

Thibaut ve Kelly (1959) tarafından tanıtılmıştır. Bu kurama göre insan davranışları, ödül bedel ilişkisine dayanır (akt, Güngör, 2014, s. 34). Etkileşim bu kuramda temel kabul edilmekte, çiftlerde ki etkileşim sevinç, üzüntü, mutluluk ve keder gibi ödül sunulmaktadır. Verilen bu ödüller bireylerin ilişkiden duyduğu doyuma hoşnutluğunu belirlerken, bedel ise hoş olmayan duygu durumlarını belirlemektedir. İlişkide ödül daha çok doyumu ve hazzı, bedel buna karşılık hoşnutsuzluğu açıklamaktadır. Eğer değerlendirmede karşılaştırma düzeyinin üstüneyse doyumlu ilişki, altında ise doyumsuz ilişki haline gelmektedir. Bu kurama dayanarak evlilik doyumunun yüksek olması için ödül-bedel ilişkisine bakılarak evlilik doyumunu artıran faktörlere duygusal yönden tatmin olma, sosyal statü, cinsellik örnek verilebilir (Yıldırım, 2017, s. 24). Evlilik doyumunun azalması ise sosyal baskı, dini gerekçeler, ekonomik sıkıntılar gibi faktörlere bağlıdır. Thibaut ve Kelly (1959) göre iki kritere göre ilişkilerin değerlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir (Yıldırım, 2017, s. 25). Bunlardan birincisi karşılaştırma, ikincisi seçenekler için karşılaştırma düzeyleri olarak ifade edilmiştir. Karşılaştırmanın başladığı yeni ilişkide daha önceden deneyimlediği tecrübeleriyle etkilendiği, tüm deneyimleri doğrultusunda hali hazırdaki ilişkisine değerlendirme ile bir kriteri oluşturabileceğini belirlemektedir. Seçenekli karşılaştırma düzeyi kişinin hali hazırdaki ilişkisine bağlı kalıp kanılamayacağını belirler. Şuan ilişkisinde elde ettiği sonuçların, seçenekler için karşılaştırma düzeyinin altına indiğinde ilişkinin sona ereceğini ifade etmektedir. Şöyle söylenebilir bir ilişkiden elde edilen doyum karşılaştırma düzeyini belirlerken, bir ilişkide olan bağlılık düzeyini ise seçenekler için karşılaştırma düzeyi belirler (Güngör, 2014, s. 34).

2.4.2.2 Sosyal Öğrenme Kuramı

Anne babaların boşanması ve onların evlilik niteliğini çocuklarının ilerde yapacakları evliliklerde ne şekilde çatışmaların olacağına zemin hazırlamaktadır. İnsanların taklit ederek davranış kazandığı belirtilmiştir. Çocuklar model ve gözlem neticesinde şemalarını ve de davranışlarını kazanırlar (Uçak, 2015, s. 8). Sosyal öğrenmede bireyler evliliklerinde ki davranışların birçoğunu kendi ebeveynlerinden gözlem ve etkileşim sonucunda öğrenirler. Sonuç olarak bu kurama göre çocuklar ailelerindeki ilişkileri gözlemler ve anne babalarının ilişkideki davranışlarını inceler. Bunun sonucunda kendileri için rehber oluştururlar. Bu yüzden kendi ailelerindeki evlilik doyumu ve boşanma çocuklar üzerinde etkili olur. Buna sosyal öğrenme kuramı denir.

2.4.2.3 Bağlanma Kuramı

Bowlby (1969) tarafından geliştirilen bağlanma kuramına göre evlilikteki bağlanma ile erken çocukluk döneminde bireyin anneye oluşturduğu bağlanma arasında doğrudan bir ilişki vardır (akt, Aydın, 2017, s. 13). Güvenli bağlanmaya sahip bireyler aslında anne şefkati ve özeniyle yetiştirilmiştir. Anne-çocuk ilişkisinin önemini açıklamaktadır. Ailede elde edilen ilk tecrübelerin uzun dönem etkilerini anlama konusunda bilgi vermektedir. Bağlanma kuramında annenin çocukla olan yakın ilişkinin doğasının ve niteliğinin nasıl olduğunu ve çocukluk döneminde yaşanan duygusal olaylar tarafından güçlü derecede etkilendiğini belirtmektedir (Aydın, 2017, s. 13). Güvenli anne- çocuk bağlanmasını yaşayan yetişkin bireylerin sosyal açıdan güven duygusunu daha fazla yaşadığı, diğer insanlarla ilişkilerinin daha iyi olduğu, kendilik değerinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Bu bireyler kişileri fedakâr ve güvenilir olarak görme eğilimindedirler. Güvensiz bağlanma yaşayan yetişkinlerde ise çok fazla destek isteme eğiliminde bulunmaktadır ve duygusal durumları ise değişkendir ve fazla hassastırlar. Ayrıca kendi başlarına onay verememe ve başkasına aşırı bağımlı olma, kendini küçümseme ve ilişkilerde aşırı baskın olma eğilimindedirler (Güngör, 2014, s. 54). Bu sebeple küçük yaşlarda çocuğa bakım veren kişiyle çocuğun yaşadığı ilişkinin niteliği daha sonra yaşayacağı ikili ilişkilerde dışa dönük yaklaşımlarının temelini oluşturmakta son derece önemlidir. Aydın (2017) yaptığı araştırma da erkek evli bireyde anneye bağlanma ile ilgili, hem erkek hem de kadında ihtiyaçlara duyarlı oluş boyutu evlilik doyumunu

anlamli şekilde yordadigi tespit edilmiştir. Hazan ve Shaver (1994) göre ise evlilik doyumunu anne ve çocuğun güvenli bağlanma kurmasına bağlıdır (akt, Aydın, 2017, s. 3). Bu kurama bakıldığında bakıcı ve çocuk arasında oluşan ilişki ile zihinsel temasın oluştuğunu ve bunun da ileriki yıllarda çocuğun davranışlarına etki ettiğidir.

2.4.2.4 Yükleme Kuramı

Evlilik ilişkisini değerlendirmeye çalışan kuram, yükleme kuramıdır. Heida'a (1944) göre bireyler gözlemlediği tutum, davranış ve olayları dışsal ve içsel olmak üzere bu durumdan herhangi birine yükleme içerisindedir (Yıldırım, 2017, s. 25). Bahsedilen içsel nedenler yetenek, çaba, güdü, tutum gibi kişisel özellikler, dışsal nedenler ise gelenek, konum, şans, çevre gibi dışsal olan nedenleri içermektedir. Nedensel yüklemeler olayın oluş nedenine yönelik; odak, istikrar ve genelliktir. Sorumluluk yüklemeleri ise kişilerin olaylara karşı hesap verilebilir durumudur. Odak noktası için nedenin kişiye çevreye duruma bağlı olmasıdır. İstikrarlık için nedeninin sürekli ya da geçici durumda olmasını, genellik boyutu ise nedenin sonuçları etkilemesidir. Sorumluluk diğer bir yükleme örüntüsünde ise; kasıtlı, bencil, suçlama davranışları incelenmektedir. Yükleme ve doyum arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Kişilerin istedikleri davranışın özünde tecrübe ettikleri davranış veya olaylara dair konular yatar. Özetle bu kuram evlilik doyumunu açıklamak için iki yükleme ihtiyaç duyar. Bunlar nedensel yüklemeler ve sorumluluk yüklemeleridir.

2.4.2.5 Sosyal Biliş Kuramı

Sosyal Biliş Kuramı, Lewis ve Spanier (1979, 1980) tarafından geliştirilen sosyal biliş kavramı kişiler arası iletişime dair diğer bireylerle ilgili düşüncelerle ilgilenmektedir (akt, Güngör, 2014, s. 35). Üç faktörden söz edilmektedir. İlk olarak evlilik öncesi faktörler ikinci olarak ekonomik ve sosyal faktörler üçüncü olarak ise kişiler arası ilişki faktörü olarak belirtilmektedir. Evlilik öncesi faktör içinde kişiye ait kişisel kaynaklar, ebeveyn modelleri, benzerlik, arkadaş ve ebeveynlerde evlilik için alınan desteği ifade etmektedir. Evlilik öncesi benzerlikler ne kadar fazla ise evliliğin niteliğinde o kadar yüksek olduğu özellikle sosyo-ekonomik statü, ırk, zekâ, din, yaş benzerliklerinin evliliğin kararlılığının, niteliğinin, önemli göstergeleri olarak ifade edilmiştir. Bireyin çocukluk yaşantısının nasıl geçtiği önem arz etmekte,

çocukluğunda ebeveynleriyle olan ilişkisi ne kadar olumlu ise ve çocukluğunda ne kadar mutlu, sağlıklı bir ortamda büyüdüyse evliliğinin niteliğinin de o kadar yüksek olacağını ve de önem arz eden kişilerden gelen desteğin evliliğin niteliğine olumlu etki edeceği bilinmektedir (Güngör, 2014, s. 36).

Kuramın ikinci grubunda yer alan sosyo ekonomik faktörde, hane halkının sayısı, ekonomik durumlarının iyi olması, kadında iş statüsünü içermektedir. Kuramın üçüncü grubunda yer alan kişiler arası özellikler burada özellikle çiftler arasındaki dışsal olanlar değil gerçek ilişkiyle ve içsel olan faktörlerle ilgilidir. Evlilikte elde edilen duygusal doyum, eşe karşı olumlu kabul, etkileşim, iletişim, rol uygunluğu olarak söylenebilir.

Miller ve Steinberg tarafından geliştirilen kişiler arası iletişime dair sosyal biliş kavramı diğer kişilerle ilgili düşünceleriyle ilgilidir. Bireyleri evlilikte geleneksel kalıplara koymadan değerlendiren onu kişisel özellikleriyle algılayan kişilerin evlilik doyumu daha yüksektir. Böylelikle eşler kendilerini özel yönleriyle değerlendirecek ve kontrolcü olunmayacağı için eşitlikçi bir tutum olacaktır (akt, Aydın, 2017, s. 24, Çınar, 2008).

2.4.2.6 Bağlamsal Kuramı

Bağlamsal modelde eğer eşlerden biri açık davranışta bulunuyorsa diğer eşte buna bağlı olarak hızlı şekilde duygusal ve bilişsel tepkiler ortaya çıkar ve bu durum daha çok davranışların oluştuğu bağlamla ilgilidir. Evlilikteki psikolojik durumlarla ve değer değişkenlerine karşı etkilidir. Kişinin eşinin davranışlarının önceki duygu durumuna etki etmesine yakın bağlanma denir. Kişilik özellikleri, hafıza, depresyon gibi psikolojik değişkenlerin eş davranışı üzerindeki etkisi ise uzak bağlam denir. Bağlamsal modelde yakın bağlamın aracılık etmesiyle, uzak bağlam ile doyum arasındaki ilişki gerçekleştirilir (akt, Aydın, 2017, s. 24, Braudbury ve Fincham, 1988).

2.4.2.7 İncinme, Stres ve Uyum Sağlama Kuramı

Karney ve Bradbury (1995) tarafından geliştirilen bu model dört kategoriden oluşmaktadır (Yıldırım, 2017, s. 26). İncinebilirliğine dayanma, stresli olayları, uyum sağlayıcı süreçler, evliliğin niteliğini ve evliliğin sonuçlarıdır. İncinebilirliğe dayanma yüksek olan bireylerde evlilik doyumunda büyük değişimler oluşmaktadır. İncinebilirliğe dayanmada birey kök aileden getirdiği sosyal geçmiş, kişilik özelliklerini ifade etmektedir. Stresli olayla; strese karşı uyum sağlama çiftlerin diğerlerine göre daha uzun süreli, daha kararlı ve doyum seviyesinde evlilikler yaşamaktadır. Uyum sağlayıcı süreçler; çiftlerde iletişime geçme ve sorun çözme becerileri benzeri sorun çözümündeki davranışsal değişimleri kapsayan bir model ortaya konmaktadır (Güngör, 2014,s.37).

2.5 İlgili Araştırmalar

2.5.1 Problemlı İnternet Kullanımı ile İlgili Yapılan Araştırmalar

Bu konularla ilgili ergenler ile ilgili yapılan araştırmalarda bulunmaktadır. İnternet kullanımının artmasıyla birlikte ergenlerin günlük yaşantısında karşılaşılabileceği pek çok psikolojik ihtiyaçları internet vasıtasıyla giderebileceğine yönelik çalışmalar bulunmaktadır. Ceyhan (2010) üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmada başarılı kimlik statüsü bulunan üniversite öğrencilerinin sağlıklı birer internet kullanıcısı oldukları ancak kimlik arayışı statüsünde olanların ise problemlı internet kullanımına daha fazla yaktın olduklarını saptanmıştır.

Yen vd. (2007) internet bağımlısı olan lise öğrencilerinin depresyon, sosyal fobi, DEHB, düşmanlık belirtilerinin daha yüksek olduğu saptamıştır.

Akın ve İskender (2011), yaptığı araştırmada üniversite öğrencilerinin pik ile kaygı, stres ve depresyon arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir.

Koç (2011) bir günlük altı saatten fazla internet kullanan bireylerde psikiyatrik semptomların oluştuğu, internet bağımlılığıyla obsesif kompulsif, depresyon, kişiler arası duyarlık, fobik anksiyete, paranoid düşünce arasında ilişki olduğunu saptamıştır. Ceyhan (2008)'ın psikolojik semptomlar düzeyi arttıkça pik düzeyinin arttığı ve de internet kullanım amacı ile pik düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Düşük akademik performans ile pik arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Anderson, 2001; Mythily vd. 2008; Frangos vd. 2010).

Tsai ve Lin (2001), gençler üzerinde yapmış olduğu araştırma sonucunda internet bağımlısı olanların günlük yaşantılarında bağımlı olmayanlara göre olumsuz algı içinde olduklarını ancak her iki grup incelendiğinde arkadaş ilişkilerini artırdığı belirtilmekte.

Tsai ve Lin (2003), seçilen 10 internet bağımlısı ergenin incelemek için yaptıkları çalışmada, ergenlerin birçoğunun internetin kendisine değil de internet üzerinde gerçekleştirilen faaliyetlere, mesajlara bağımlı olduklarını tespit etmiştir.

Serin (2011) araştırma sonucunda erkeklerin problemleri internet kullanımına kadınlara göre daha meyilli olduklarını saptanmıştır.

Aslanbay (2006) internetten elde edilen haz faktörleriyle internet bağımlılığı arasında yüksek bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Chak ve Leung (2004), internet bağımlılığı olan kişilerin elektronik posta, internet oyunları, chat vb. olan etkinlikleri çok daha fazla kullandıklarını tespit etmiş, internet kullanımı ile çekingenlik düzeyleri arasında bir ilişki saptanmış bu ilişkinin doğru orantılı olduğu belirtilmiştir.

Gürcan'ın (2010) pik ile uyum düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Ceyhan (2011) üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırma sonucunda yeni kişilerle sosyal iletişim kurma amacıyla internet kullanımının pik için başlıca nedeni olarak görüldüğü ancak bilgi edinmek için internet kullanımının pik için belirleyici olmadığını tespit etmiştir.

Mottram ve Fleming (2009), yaptıkları araştırma sonucunda aşırı internet kullanımının dürtüselliğin ve çevrimiçi grup üyelerinin problemleri internet kullanımını önemli yordayıcısı olduğu belirtmektedir.

Berber-Çelik ve Odacı (2013), yapılan araştırma sonucunda üniversite öğrencilerin problemleri internet durumları ile bilişsel çarpıtmalar arasında pozitif

yönlü anlamlı, yaşam doyumu ile negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Soydan (2015) yaptığı araştırma sonucunda internet bağımlılığı ile yaşam doyumu düzeyi arasında zayıf negatif yönlü bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

İskender ve Akın (2010), internet bağımlılığı ile sosyal öz yeterlik arasında negatif yönlü bir ilişki olduğunu saptamış, bireylerin sosyal öz yeterlilik algılarının artırılması durumunda internet bağımlılık durumunun azalacağını belirtmiştir.

Yellowlees ve Marks (2007), yaptığı araştırma sonucunda kişilerin internet üzerinde yaptığı kumar oynama, elektronik posta gönderme, pornografi gibi faaliyetlere bağımlı oldukları ve de geçmişinde dürtü kontrol veya başka bağımlılık bozukluğuna sahip olan kişilerin internetin kullanımının problemlili riskli olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Caplan (2005), üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırma sonucunda kendini gösterme becerileri düşük olan üniversite öğrencilerinin, kişilerle yüz yüze iletişime geçme yerine online iletişime geçmeyi ve de internette yaptıkları sosyal iletişimin öğrencilerin internetin daha fazla kullanılmasına sebebiyet vermektedir. Bu durumda kompulsif internet kullanımında önemli yordayıcı olduğu belirtilebilir.

Dong, Wang, Yang ve Zhou (2013), duygusal tutarsızlık düzeyleri yüksek çıkan öğrencilerde internet bağımlılığı tespit edilmiştir.

Treuer vd. (2001) internet üzerinden bireylere ulaşılan soru forumlarıyla, internet bağımlılığı incelenmiş ve bunun sonucunda internet bağımlılığının dürtü kontrol bozukluğu gibi psikolojik rahatsızlıkların yeni bir alt çeşidi olduğu belirtilmiştir.

Üçkardeş (2010), yaptığı çalışma neticesinde internet bağımlılığında katılımcıların en fazla internette sosyal etkinlikleri seçtikleri tespit etmiştir.

Morsünbül (2014) üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırma sonucunda varyans toplamına katkı sağlayan değişkenlerden bağlanma stilleri en yüksek, yalnızlık değişkeni ise en düşük olduğu tespit edilmiştir. İnternet bağımlısı olan kişilerin kaygı ve kaçınmayla birlikte internet kullanımının daha çok şekillendiğini belirtilmiş ve erkeklerin daha fazla internet problemi yaşadığı saptanmıştır.

İnternet bağımlısı olan bireylerle depresyon ve intihara meyillin daha fazla olduğu belirtilmiştir (Ko, vd. 2008).

Yılmaz (2013)'ın problemlili internet kullanan üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluş düzeylerinin kullanamayanlara göre anlamlı bir şekilde düşük olduğu tespit edilmiştir.

E. Ceyhan (2010) üniversite öğrencilerine yaptığı çalışma sonucunda pik önemli yordayıcısının tanımadıkları bireylerle sosyal ilişkiler kurma diye belirtmiş; kimlik arayışı statüsü ile başarılı kimlik statüsü ters yönlü bir ilişki olduğunu, eğlenme ile tanıdıkları ve yakınlarıyla ilişki kurma önemli bir biçimde yordadığı saptanmıştır.

Engelberg ve Sjöberg (2004) yalnızlık ve kişisel değerlere bağlılık ile internet kullanım arasında yüksek ilişki olduğu, kişilik ile duygusal zekâ arasında düşük bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Bakay (2001) ve Bayraktar, (2001) internet kullanıcılarının iletişim ve eğlence için interneti kullandıklarını saptamıştır.

Tahiroğlu, Çelik, Uzel, Ozcan ve Avcı (2008) ergenler ile yaptığı çalışma sonucunda internette kalım süresi ile pik arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Park vd. (2008) tarafından yapılan çalışmaları sonucunda ebeveyn tutumlarının, aile içi iletişimin ve aile içi şiddetin internet bağımlılığı ile ilişkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Yılmaz (2013)'ın interneti bilgi almak için kullananların, interneti iletişim aracı olarak ve eğlence için kullananlara göre psikolojik iyi oluş durumlarının anlamlı düzeyde yüksek olduğunu belirtmiştir. Pik kullanımını gösteren kız öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla psikolojik iyi oluşlarının anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır.

Huang vd. (2009) ve Young ve Rogers (1998) yaptıkları araştırmada pik ile depresyon arasında bir ilişki olduğunu bulmuştur.

Sebena, Orosova ve Benka (2013) yapılan araştırma sonucunda depresyon düzeyi yükseldikçe pik düzeyi yükselmekte; öz kontrol ile pik olumsuz yönlü yordandığını tespit etmiştir.

Yıldız (2010) yaptığı araştırma neticesinde pik sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasında negatif yönlü zayıf bir ilişki olduğunu saptamıştır. Özçınar (2011) kişiler arasındaki sorunların ve fiziksel sorunların internet bağımlılığı ile ilişkili olduğunu tespit etmiştir.

Mathy ve Cooper (2003) yaptığı araştırma sonucunda internet kullanım sıklığı ile geçmişte yaşanmış zihinsel sağlık tedavisi ve intihara teşebbüs arasında ilişki olduğu saptanmıştır.

İnternete gece vakitlerinde bağlanan bireylerde interneti gündüz vakti bağlanan bireylere göre anlamlı düzeyde pik düzeylerinin yüksek olduğu belirtilmiştir (Ceyhan, 2008; Sevindik, 2011).

Özcan ve Buzlu (2005) yaptığı araştırma neticesinde öğrenciler interneti daha sık olarak bilgi arama, eğitim ile alakalı bilgileri arama, elektronik posta kullanımı olduğunu saptamıştır.

Akın ve İskender (2011) internet bağımlılığının kaygı, stres, depresyon ile pozitif yönlü ilişkisi olduğu saptanmıştır.

Li ve Chung (2006) üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışma sonucunda sosyal işlev ile internet bağımlılığı üzerine çok önemli bir role sahip olduğunu; interneti sosyal amaç için kullananların internet kullanım sorunlarını daha fazla sahip olduklarını ve internet bağımlılığına daha fazla yatkınlık göstermektedir.

Esen (2010)'in lise öğrencileriyle yaptığı araştırma sonucunda akran baskısı ile pik arasındaki ilişkinin pozitif yönlü, algılanan sosyal destek ile pik ile negatif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

Balta ve Horzum'un (2008), üniversite öğrencisiyle yaptığı çalışma sonucunda erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre anlamlı farklılık bulunmuş ancak sosyo ekonomik düzeyleri ile pik arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Birçok araştırmada problemlili internet kullanımının erkeklerin kızlara oranla daha fazla olduğu tespit edilmiştir (Balta ve Horzum, 2008; Berber-Çelik ve Odacı, 2013; Cicioğlu, 2014; Cömert ve Ögel, 2009; Odacı ve Kalkan, 2010; Odacı, 2013; Özçınar, 2011).

Cicioğlu (2014) ve Sırakaya (2011) interneti kullanım süresi yükseldikçe problemlili internet kullanım fazlaľařtıđı tespit edilmiştir.

David vd. (2012) yaptığı araştırmada daha çok online arkadaş olma, online iletişimi seçme ve internette çok fazla kalınmasının internet bağımlılığı riskini artırdığı saptamıştır.

Esen ve Siyez (2011) ile Çağır ve Gürđan (2010) pik ile yalnızlık arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Odacı ve Kalkan (2010) pik ile yalnızlık ve flört kaygısı arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit etmiştir.

Tsitsika vd. (2011), yaptığı çalışma sonucunda depresyonunda internet bağımlılığı olasılığını artırdığı sonucunu bulmuştur.

Diğer başka bir araştırma ise üniversite Selçuk üniversitesi öğrencilerine yapılmış olup pik ile cinsiyet ve sosyo ekonomik değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Whang vd. (2003) 'nin, sosyal davranış bozukluğu ile internet bağımlılığı arasında ki ilişkinin yüksek olduğunu bulmuştur. Stres yaşadığında internet bağımlısı olmayanlara göre internet kullanımına daha fazla eğilimli oldukları tespit edilmiştir.

Koch ve Pratarelli (2004) içe kapanık olan kişilerin isimsiz olarak sosyal etkinlikleri çok daha fazla kullandıkları cinsiyet değişkenine göre erkeklerin kadınlara oranda daha fazla karşı cins odaklı faaliyetlere katıldıkları bulunmuştur.

Özçınar (2011)'in araştırma sonucunda erkeklerin kadınlara oranla daha fazla problemlili internet kullandıkları tespit edilmiştir.

2.5.2 Evlilik Doyumuyla İlgili Yapılan Araştırmalar

Uçak (2015), yaptığı araştırma da sorumluluk ve deneyime açıklık puanları yüksek olan erkeklerin evlilik doyumlarının daha yüksek olduğu, nörotizm puanları düşük olan erkeklerin neticesi ise evlilik doyumlarının yüksek olduğunu bulmuştur. Kadınlarda ise dışa dönük puanların yüksek olması evlilik doyum puanlarında yüksek olarak bulunmuştur. Uyumluluk puanlarının yüksek olan erkeklerin eşlerinin evlilik puanlarının yüksek iken nörotizm puanları yüksek olan erkeklerin eşlerinin de evlilik doyumlarının daha düşük olduğu bulunmuştur. Ayrıca sorumluluk ve uyumluluk kişilik özelliğine sahip kadınların eşlerinin evlilik doyumlarının daha yüksek olarak saptanmıştır.

Stith, Rosen, Middleton, Busch, Lundeberg ve Carlton (2000) yapılan araştırma neticesinde evlilik doyumunu ile şiddet arasında negatif yönde ilişki olduğu tespit edilmiştir. Eşinden şiddet gören ve birbirlerine karşılıklı şiddet gösterdiklerini belirten çiftelerin evlilik doyumlarının düşük olduğu bulunmuştur.

Stith, Green, Smith ve Ward (2008), yaptığı araştırma neticesinde evlilik doyumunun azalması ve evlilik uyumsuzluğunun artmasıyla şiddeti arasında olumlu yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit etmiştir. Eş şiddetinin evlilik doyumuna ve evlilik uyumsuzluğuna üstünde önemli düzeyde bir fark yaratmadığı saptanmıştır.

Temel (2013) araştırma sonucuna göre evlilik doyumunu, duygu odaklı baş etme-affetme, olumlu duygu-affetme ilişkilerinde amacı rol oynarken, problem odaklı baş etme-affetme, aldatma tipi- affetme ilişkilerinde aracı rol oynamadığı bulunmuştur.

Çağ (2011) çalışmaya 811 kişi ile yapmıştır. Araştırma sonucunda kadınların algıladıkları eş desteği düzeyinin erkeklerin algıladıkları eş desteği düzeyine göre daha düşük olduğunu tespit etmiştir. Yine kadınların evlilik doyumunu düzeyleri erkeklerin evlilik doyumunu düzeylerine göre düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Eşlerin algıladıkları eş desteği ile evlilik doyumunu arasında pozitif yönde orta düzeyli anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Moini (2016), 152 Amerikalı bireyle yapılan çalışma sonucunda bağlanma ve ayrışma her ikisinde evlilik doyumunun yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca evlilik doyumu en fazla yordayan değişkenin kaçınan bağlanma olduğu tespit edilmiştir.

Kaplan (2016) evli bireylerin eşitlikçi rollerinin ortalamasıyla psikolojik iyi oluş düzeylerinin arttığı ancak evlilik doyumu düzeylerinin azaldığı bulunmuştur. Evlilik doyum düzeylerinin artması neticesinde ise psikolojik iyi oluş düzeylerinin düştüğü sonucu elde edilmiştir.

Jeffrey, Richard, Megan ve Ryan (2014) araştırmaları neticesinde kadınların evlilik doyumlarının erkeklerin evlilik doyumu düzeylerine göre anlamlı düzeyde düşük olduğu bulunmuştur. Bu araştırma örneklemini klinik niteliği olduğundan bu sonucun saptandığı bulunmuş klinik olmayan örnekleme ise erkeğin evlilik doyumu düzeyi ile kadının evlilik doyumu düzeyi arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Öztahtacı (2017) 340 evli kadına uygulamış olduğu araştırma sonuçları evlilik doyumu ile depresyon arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Hünler (2002) yapmış olduğu araştırma neticesinde dindarlığın evlilik doyumu üzerinde temel bir etkiye sahip olduğunu tespit etmiştir.

Ball (2014), Amerikalı 200 çift ile yaptığı araştırma sonucunda evlilik doyumu ile bağlanma arasında çok düşük bir ilişki olduğunu bulmuştur.

Kubat (2012) Araştırmasını 166 evli bireyle yapmıştır. Araştırma sonucuna göre aldatma eğilimi ile evlilik doyumu arasında negatif yönde orta düzey bir ilişki olduğunu bulmuştur. Evlilik doyumu ile evlilik süresi, maddi durum, çocuk sayısı değişkenleri ile anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Chapman (2013)'ın yaptığı araştırma Amerikada bulunan Müslüman evli çiftlerden oluşmaktadır. Araştırma sonucu kadınların ve erkeklerin evlilik doyumlarının düzeylerinin yüksek olduğu bulunmuştur.

Bayer (2017) yaptığı araştırma sonucunda hem erkelerde hem de kadınlarda sosyal destek ve evlilik doyumu özel iyi oluşu yordadığı tespit etmiştir.

Callan (1984) yapılan araştırma da çocuk sayısının farklı olmasında evlilik doyumunda da farklılık oluşmasına neden olduğu tespit edilmiş, çocuk sahibi olan bireylerin de evliliklerinde daha fazla problem yaşadığını ve bununda boşanmaya sebebiyet verebileceği sonucuna varılmıştır.

Öztürk (2017) 240 evli bireyle yaptığı çalışmasının sonuçları evli bireylerin evlilik doyumu, evlilik uyumu ve yaşam doyumu düzeylerinin, aşk düzeyi ile pozitif yönde bir ilişki olduğunu bulmuştur.

Çetin (2010) 246 evli bireylerle yaptığı araştırma sonucunda yakınlıktan kaçınmanın evlilik doyumunu negatif yönde yordadığını tespit etmiştir.

Rangelov (2012)'ın yaptığı çalışmada Bulgar-Amerikalılarda entegre edici olmanın evlilik doyumunu anlamlı bir düzeyde yordadığını tespit etmiştir. Ayrıca geçirilen sürenin çokluğu ile evlilik doyumu arasında anlamlı düzeyde ilişki olduğu bulunmuştur.

Öztürk (2018)'ün yaptığı araştırma 280 evli bireyle gerçekleştirilmiş ve sonuç olarak yetişkin ayrılma anksiyetesinin depresyon durumu ve anksiyete düzeyi ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu bulmuştur. Yetişkin ayrılma anksiyetesinin evlilik doyumuyla doğrudan ilişkili olduğunu ve toplumda yaygınlık gösterdiğini saptamıştır.

Çınar (2008) Ankara ilinde 302 evli bireyle araştırmayı yapmıştır. Araştırma sonucunda kadınların evlilik doyumlarının cinsiyetlere göre farklılık gösterdiğini, erkek cinsiyet rollerine göre farklılık anlamlı bulunmuştur.

Gorchoff, John ve Helson (2008) yaptığı araştırma neticesinde orta yaş (43 ve 61 yaşları) grubundaki kadınların evlilik doyumlarının çocuklar evden ayrıldıktan sonra arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Basat (2004) yaptığı araştırma neticesinde eğitim düzeyi ve cinsiyet değişkenlerinin temel etkileri ile bu değişkenlere ait ortak etkilerinin hem cinsel doyuma hem de evlilik doyumu üzerinde anlamlı fark olduğunu tespit etmiştir. Kontrol odağı üzerinde sadece eğitim düzeyine de fark yarattığını bulmuştur. Ayrıca kendilik değeri, evlilik doyumu, kontrol odağı, cinsel ilişki sıklığı, evlilik süresi ve

orgazm sıklığı değişkenlerinin cinsel doyumu anlamlı yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Risdal ve Singer (2004) yaptığı araştırma sonucuna göre evlilik doyumunun engelli çocuğa sahip olup ya da olmamaya göre değiştiğini bu oranın çok düşük olduğunu saptamıştır.

2.5.3 Evli Bireylerde Problemlı İnternet Kullanımı ve Evlilik Doyumuyla İlgili Yapılan Araştırmalar

Karaburç (2017) 348 evli bireyle yaptığı araştırma sonucunda problemlı internet kullanım ölçeğinden elde edilen puanların günlük internet kullanım süresi ve cinsiyet açısından anlamlı derecede farklılaştığını bulmuştur. Piko'nun alt boyutları olan sosyal fayda/sosyal rahatlık puanlarının eğitim durumunu ve ekonomik düzey açısından anlamlı farklılaşma olduğunu tespit etmiş ve bir diğeri alt boyutu olan aşırı kullanım için ise eşin günlük internet kullanım süresi açısından da farklılaşmanın anlamlı olduğunu saptamıştır. Ayrıca evlilik uyumu tarz alt boyutundan elde edilen puanların günlük internet kullanım süresi açısından farklılaşmanın anlamlı olduğu bulunmuştur (Karaburç, 2017)

Rajani ve Chandio (2004) araştırmalarını Pakistan da toplumun her kesimine yapmışlardır. Araştırma neticesinde internetin toplumun genelinde etkili olduğu bulunmuş, internet kullanımının artması ile yalnızlık ve depresyonun artmasına neden olmuş ayrıca sosyal bağların ve aile içi ilişkilerinde daha da azalmasına neden olduğunu tespit etmişlerdir.

Bayraktutan (2005)'ın yaptığı çalışma belgesel ve mülakat yöntemlerini kullanarak gerçekleştirmiş ve sonuç olarak aile içi ilişkilerin internet kullanımı arasında bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. İnternet kullanım süresi ile aile içi iletişimin olumsuz yönde bir ilişkisi olduğu ve arkadaş ilişkileri, aile içi iletişimde problem yaşayanların problem yaşamayanlara göre internete daha çok duygusal anlam yükledikleri saptanmıştır. Ev bilgisayarlarının ailedeki iletişim üzerinde olumsuz etkileri olacağı belirtilmiştir (Watt ve White, 1999).

Aktay (2017) araştırmasını İstanbul ilinde çalışan 100 evli erkek bireylerle gerçekleştirmiştir. 50 evli erkek birey sosyal medya kullanan diğeri 50 evli bireyde

sosyal medya kullanmayanlar üzerine araştırma için seçilmişleridir. Veriler sonucunda çalışan ve sosyal medya kullanan evli erkek bireyler de evlilik doyumunu ve yaşam kalitesinin sosyal medya kullanım durumlarına bakılarak anlamlı farklılıklar gösterdiğini saptamıştır. Çalışan sosyal medya kullanmayan evli erkeklerde ise evlilik doyumunu skorları daha yüksek çıktıkları saptanmıştır.

Mesch (2003) araştırmasını İsraili 1000 aile ile tamamlamış araştırma sonuçlarına göre adölesanların internet kullanımına harcadıkları süre arttıkça ebeveynlerine olan yakınlıkları azaldığı ve internetin ödev dışı amaçlarda kullanıldığında ise kuşaklar arasındaki çatışmaların artmasına neden olduğunu tespit etmiştir.

Eşgi (2013) yaptığı araştırmada ebeveynlerin ve çocukların algılarının birbirlerinden farklı olduğu, dijital yerli çocukların birçoğunun kendilerini ortalama internet kullanıcısı olarak görürken dijital göçmen ebeveynlerin ise birçoğunun dijital yerli olan çocuklarını internet kullanımlarında problemlili bireyler olarak gördüklerini belirtmişlerdir.

Rompaey vd., (2002) araştırmalarını 38 aile ve 31 çocuk ile nicel ve nitel olarak yaptıkları araştırma sonuçları internet girişlerinin, internet kullanımının aile içi tartışmalarının ve uyumsuzlukların oluşmasında önemli derecede bir etken olmaya başladığı neticesine varılmıştır.

Livingstone ve Helsper (2004) araştırmasını 9-19 yaş aralığında olan çocuklar ve ebeveynleriyle yapmıştır. Araştırma sonucunda çocukların interneti daha çok iletişim için kullandıkları, yaşı büyük olan bireylerin yaşı küçük olan bireylere oranla riskli internet davranışını daha çok gösterdiklerini tespit etmiştir. Aynı zamanda kız çocukların riskli internet davranışlarının erkek çocukların riskli internet davranışlarından daha az olduğu sonucuna ulaşmaktadır. Ayrıca riskli internet kullanımını gösteren erkeklerin öz yeterlilikleri yüksek olduğunu belirtmiş ve internete yönelik ebeveyn tutumları, ebeveynlerin internet kullanım sıklığı, sosyo ekonomik düzeyleri ile çocuklardaki riskli internet davranışlarının sıklığı etkileyen unsurlar olarak tespit edilmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin çözümleme ve yorumu bilgileri yer almaktadır.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, evli bireylerdeki problemleri internet kullanım ile evlilik doyumu arasındaki ilişkinin ve bu iki kavramın, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, evlilik süresi, çocuk sayısı, algılanan sosyo- ekonomik durum, kendisinin interneti günde kaç saat kullandığı, eşin interneti günde kaç saat kullandığı gibi bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi için ilişki tarama modeli kullanılmıştır.

3.2 Evren

Araştırmanın evrenini İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde ikamet eden evli yetişkin bireylerden oluşmaktadır.

3.3 Örneklem

Türkiye İstatistik Kurumu Adrese Dayalı Kayıt sisteminde 2017 yılı aralık ayı İstanbul'un nüfusu 15 milyon 29 bin 231 kişi olduğu belirtilmiştir. Küçükçekmece nüfusu 770.393 olduğu ve Küçükçekmece ilçesinde evli birey sayısı ise 348896 olduğu aktarılmıştır. Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004) araştırmacılara, kolaylık sağlaması bakımından ($\alpha= 0.05$ için ± 0.03 , ± 0.05 ve ± 0.10) örnekleme hataları için farklı evren büyüklüklerinden çekilmesi gereken örneklem büyüklüklerini hesapladıkları tablodan yararlanılmıştır (akt, Zeytinoğlu, 2013, s. 55).

Tablo 3.1 $\alpha= 0.05$ İçin Örneklem Büyüklükleri

Evren	± 0.03 örnekleme hatası(d)			± 0.05 örnekleme hatası(d)		
	p=0.5	p=0.8	p=0.3	p=0.5	p=0.8	p=0.3
Büyüküğü	q=0.5	q=0.2	q=0.7	q=0.5	q= 0.2	q=0.7
100	92	87	90	80	71	77
500	341	289	321	217	165	196
750	441	358	409	254	185	226
1000	516	406	473	278	198	244
2500	748	537	660	333	224	286
5000	880	601	760	357	234	303
10000	964	639	823	370	240	313
25000	1023	665	865	378	244	319
50000	1045	674	881	381	245	321
100000	1056	678	888	383	245	322
1000000	1066	682	896	384	246	323
100 milyon	1067	683	896	384	245	323

Tablo 3.1'e bakıldığında 0.05 hata payı ile $p=0.8$ ve $q=0.2$ esas alınarak hesaplanan örneklem büyüklüğünün 100000 ve 1000000 değerleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır (100000 için 245; 1000000 için 246). Bu sebeple bu çalışma da hedef örneklem sayısının 245 olarak belirlenebileceği düşünülmüş, bu araştırmada ise 304 evli bireye ulaşılmıştır.

Örneklem grubunun belirlenmesinde kartopu örnekleme ve uygun örnekleme yöntemi yoluyla elde edilmiştir. Uygun örnekleme araştırmada ölçme araçlarını yanıtlamak için kolay ulaşılabilen kişiler tarafından seçilmesi işlemine denir

Araştırmanın örneklem grubu İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde ikamet eden 170 (%55,9) kadın, 134 (%44,1) erkek olmak üzere toplam 304 evli bireyden oluşmaktadır. Bu sayı ile evren yeteri kadar temsil edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmaya katılan evli bireylerin yaşlarına, cinsiyetlerine, eğitim düzeylerine, çalışıp çalışmama durumuna, evlilik süresine, çocuk sayısına, ekonomik durumuna, kendisinin ve eşin interneti bir günde kullanım durumuna göre dağılımları Tablo 3.2, Tablo 3.3, Tablo 3.4, Tablo 3.5, Tablo 3.6, Tablo 3.7, Tablo 3.8, Tablo 3.9, Tablo 3.10'da yer almaktadır.

Tablo 3.2 Yaş Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Yaş Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
20-30 arası	86	28,3	28,3	28,3
31-40 arası	138	45,4	45,4	73,7
41-50 arası	64	21,1	21,1	94,7
51 ve üzeri	16	5,3	5,3	100,0
Toplam	304	100,0	100,0	

Tablo 3.2'de anlaşılacağı üzere, örneklem grubunu oluşturan evli bireylerin 86'sı (%28,3) 20-30 yaş aralığında; 138'i (%45,4) 31-40 yaş aralığında; 64'ü (%21,1) 41-50 yaş aralığında; 16'sı (%5,3) de 51 ve üstü yaş aralığında bulunmaktadır.

Tablo 3.3 Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Kadın	170	55,9	55,9	55,9
Erkek	134	44,1	44,1	100,0
Toplam	304	100,0	100,0	

Tablo 3.3'e bakıldığında, örneklem grubunu oluşturan 170'i (%55,9) kadın; 134'u (%44,1) erkek olmak üzere toplam 304 evli bireylerden oluşmaktadır.

Tablo 3.4 Eğitim Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Eğitim	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
İlkokul	27	8,9	8,9	8,9
Ortaokul	38	12,5	12,5	21,4
Lise	57	18,8	18,8	40,1
Yüksekokul	52	17,1	17,1	57,2
Lisans	104	34,2	34,2	91,4
Yüksek lisans/Doktora	26	8,6	8,6	100,0
Toplam	304	100,0	100,0	

Tablo 3.4'e bakıldığında, örneklem grubunu oluşturan evli bireylerin 27'si (%8,9) ilkokul; 38'i (%12,5) ortaokul; 57'si (%18,8) lise; 52'si (%17,1)yüksekokul; 104'ü (%34,2) lisans; 26'sı (%8,6) da yüksek lisans/doktora düzeyde eğitim aldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3.5 Çalışma Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Çalışma Durumu	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Çalışıyor	247	81,3	81,3	81,3
Çalışmıyor	57	18,8	18,8	100,0
Toplam	304	100,0	100,0	

Tablo 3.5’de görüldüğü gibi, evli bireylerin çalışıp çalışmadıkları durumları 247’si (%81,3) çalışıyor; 57’si (%18,8) çalışmıyor olarak toplamda 304 evli birey cevap vermişlerdir.

Tablo 3.6 Evlilik Süresi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Evlilik Süresi	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
1-5 yıllık	104	34,2	34,2	34,2
6-10 yıllık	88	28,9	28,9	63,2
11-15 yıllık	46	15,1	15,1	78,3
16-20 yıllık	33	10,9	10,9	89,1
20 yıllık üzeri	33	10,9	10,9	100,0
Toplam	304	100,0	100,0	

Tablo 3.6’da görülebileceği üzere, örneklem grubunu oluşturan evli bireylerin 104’ü (%34,2) 1-5 yıllık evli; 88’i (%28,9) 6-10 yıllık evli; 46’sı (%15,1) 11-15 yıllık evli; 33’i (%10,9) 16-20 yıllık evli; 33’si (%10,9) 20 yıllık üzeri evli olduklarını söylemişlerdir.

Tablo 3.7 Çocuk Sayısı Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Çocuk Sayısı	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Çocuk Yok	61	20,1	20,1	20,1
1 Çocuk	93	30,6	30,6	49,7
2 Çocuk	113	37,2	37,2	90,7
3 Çocuk	23	7,6	7,6	95,4
4 çocuk ve üzeri	14	4,6	4,6	100,0
Toplam	304	100,0	100,0	

Tablo 3.7’de örneklem grubunu oluşturan evli bireylerin 61’i (%20,1) çocuklarının olmadığını; 93’ü (%30,6) 1 çocuğu olduğunu; 113’ü (%37,2) 2 çocuk olduğunu; 23’ü (%7,6) 3 çocuk olduğunu; 14’ü (%4,6) 4 ve üzeri çocuk olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 3.8 Ekonomik Durum Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Ekonomik Durum	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Düşük	32	10,5	10,5	10,5
Orta	223	73,4	73,4	83,9
Yüksek	49	16,1	16,1	100,0
Toplam	304	100,0	100,0	

Tablo 3.8’de araştırmaya katılanların oluşturduğu evli bireylerin 32’si (%10,5) düşük; 223’ü (%73,4) orta; 49’i (%16,1) yüksek gelir düzeylerinin olduğunu söylemişlerdir.

Tablo 3.9 Kendisinin Bir Günde İnternet Kullanım Süresi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Bir Günde İnternet Kullanım Süresi	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
1 saat	85	28,0	28,0	28,0
1-3 saat	136	44,7	44,7	72,7
4-6 saat	51	16,8	16,8	89,5
6 saat üzeri	32	10,5	10,5	100,0
Toplam	304	100,0	100,0	

Tablo 3.9'a bakıldığında evli bireylerin 85'i (%28,0) 1 saat; 136'sı (%44,7) 1-3 saat; 51'i (%16,8) 4-6 saat; 32'i (%10,5) 6 saat üzeri interneti kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3.10 Eşin Bir Günde İnternet Kullanım Süresi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Eşin Bir Günde İnternet Kullanım Süresi	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
1 saat	78	25,7	25,7	25,7
1-3 saat	137	45,1	45,1	70,7
4-6 saat	61	20,1	20,1	90,9
6 saat üzeri	28	9,2	9,2	100,0
Toplam	304	100,0	100,0	

Tablo 3.10'na bakıldığında evli bireylerin 78'i (%25,7) 1 saat; 137'si (%45,1) 1-3 saat; 61'i (%20,1) 4-6 saat; 28'i (%9,2) 6 saat üzeri interneti kullandıklarını belirtmişlerdir.

3.4 Veri Toplama Araçları

Araştırmada evli bireylerin internet kullanım durumlarını ölçmek için Problemlili İnternet Kullanım Ölçeği (Ceyhan, Ceyhan ve Gürcan, 2007), evlilik doyumlarını ölçmek için “Evlilik Doyum Ölçeği” (Çelik ve Yazgan-İnanç, 2009) kullanılmıştır. Ayrıca araştırmacı tarafından “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Araştırmada kullanılacak ölçekler için gerekli izinler alınmış ve veri toplama araçlarının güvenilirlik, geçerlilik, yorumlanma ve puanlamasına ilişkin ayrıntılı bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

3.4.1 Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada, araştırmaya katılımları olacak evli bireyleri tanımak ve araştırmanın amacına varılmasında önemli olabileceğinin düşünüldüğü bilgilerin verilmesini sağlamak için hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda, araştırmaya katılan evli bireylerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, kendisinin ve eşin internet kullanma süresi, çocuk sayısı, sosyo-ekonomik durumu gibi çeşitli bilgileri öğrenmeye yönelik 9 sorudan oluşmaktadır.

3.4.2 Problemlili İnternet Kullanım Ölçeği

Ceyhan, Ceyhan ve Gürcan (2007) tarafından, internetin sağlıklı ve sağlıksız kullanım düzeylerini ölçmek için geliştirilmiştir. Kendini ifade etmesine dayanan ölçek, 5'li likert tipi derecelendirme 1658 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Üç faktörde oluştuğu görülmüş, ilk faktör internetin olumsuz sonuçları, ikinci faktör sosyal fayda/sosyal rahatlık, üçüncü faktör aşırı kullanım olarak belirtilmiştir. İnternetin olumsuz sonuçları için tek başına varyansın % 25,36'sı, sosyal rahatlık/sosyal fayda tek başına varyansın % 14,62'si, aşırı kullanım tek başına varyansın % 8,98'i olarak açıklanmıştır. 33 madde ve üç faktör birlikte toplam varyansın % 48,96'sını açıklamıştır. PİKÖ'e benzer ölçek olan Davis'in İnternette Bilişim Durumu Ölçeği Türkçe versiyonu (Özcan ve Buzlu, 2005) arasındaki korelasyon 0,61 olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlık kat sayıları

şu şekildedir; internetin olumsuz sonuçları 0,94, sosyal fayda/sosyal yarar iç tutarlık katsayısı 0,85, aşırı kullanım için iç tutarlık katsayısı 0,75 olarak elde edilmiştir. PİKÖ'nün üniversite öğrencileriyle yapılan faktör analizi neticesinde ölçeğin iç tutarlık katsayısı (α) 0,94 olarak elde edilmiştir. Dört haftalık arayla test tekrar test güvenilirlik sayısı korelasyonu ise 0,81 ve iki parçası arasında ise korelasyon 0,83 bulunmuştur (Ceyhan, Ceyhan ve Gürcan, 2007).

Ölçek 1 ile 5 arasında puan verilerek değerlendirilmektedir “1=tamamen uygun”, “5=hiç uygun değil" olarak uygulanmaktadır. Ölçekte 7. Ve 12. Maddeler ters madde olarak hazırlanmıştır. Toplamda 33 maddeden oluşmaktadır. 33 ile 165 arasında toplam puanı değişmektedir. Ölçek bireylerde internet bağımlılığı teşhis eden bir araç değil, sadece internetin kişilerde sağlıklı ve sağlıksız düzeylerini belirlemekte kullanılmaktadır. Bundan dolayı PİKÖ'dan elde edilen sonuçlar doğrultusunda yüksek puan alındığında internet kullanım durumunun kişiyi sağlıksızlaştırdığını, kişinin yaşantısında da olumsuzluklara sebep olacağı ve bağımlılık gibi bir patolojiye meyil gerçekleşebileceğini belirtmektedir (Ceyhan ve Ceyhan, 2014).

3.4.3 Evlilik Doyum Ölçeği

Evli bireylerde evlilik doyumlarını ölçmek için Çelik ve Yazgan-İnanç (2009) tarafından hazırlanan Evlilik doyum ölçeği (EDÖ) geliştirilmiştir. EDÖ için yapı geçerliliği çalışması, ölçüt bağıntılı geçerlilik çalışması, ayırt edici geçerlilik çalışması, test tekrar test güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Yapı geçerliliği ilk aşamasında 360, ikinci aşamasında 146, üçüncü aşamasında 217, dördüncü aşamasında 301 evli bireyle gerçekleştirilmiştir. Ölçüt bağıntılı geçerlilik çalışması yapılırken Evlilik Uyum ölçeği 111 evli bireyle uygulanmıştır. Ayırt edici geçerlilikte ise Beck Depresyon ölçeği 47 evli bireyle çalışma yapılmıştır. Test tekrar test güvenilirlik çalışmasında 70 evli bireyle üç haftalık arayla sonuçlar elde edilmiştir. Açıklayıcı faktör analizi neticesinde 13 maddeli, 3 faktörlü yapı oluşmuştur. Her faktör alt boyut olarak kabul edilmiş içeriğine göre aile, cinsellik ve benlik olarak isimlendirilmiştir (Çelik ve Yazgan-İnanç 2009).

13 maddeden oluşmakta olan ölçek her bir maddesi 5'li likert derecelendirme ile yapılmaktadır (1= Bana hiç uygun değil, 5= Bana tamamen uygun). Evlilik

Doyum Ölçeği'nde 8 adet olumsuz soru tersten kodlanmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar evlilik doyumunun arttığını göstermektedir. Evlilik doyumu aile altölçeği madde toplam puan korelasyonları 0,59 ile 0,71, Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,83; Cinsellik alt ölçeği madde toplam puan korelasyonları 0,49 ile 0,73, Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,81; Benlik altölçeği madde toplam puan korelasyonları 0,49 ile 0,67, Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,75 arasında değişmektedir. Her üç alt ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,70'in üzerindedir. EDÖ'nün alt ölçeklerinin test tekrar test analizleri sonucunda elde edilen güvenilirlik katsayıları aile alt ölçeği için 0,80, Cinsellik alt ölçeği için 0,83, Benlik alt ölçeği için ise 0,74 bulunmuştur. Bu değerler ölçeğin belli zaman aralıkları içinde uygulanması durumunda kararlık göstereceği anlamına gelmektedir (Çelik ve Yazgan-İnanç 2009). Ayrıca bu çalışmada ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,83 olarak bulunmuştur.

3.4 Veri Toplanması

Ölçme araçları ve Kişisel Bilgi Formu araştırmacı tarafından evli bireylere dağıtılmıştır. Araştırmada araştırmanın amacı gerekli bir şekilde açıklanarak yapılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların yanıtları vermeleri için hazırlanan ölçekler bazılarını zarf içine konularak verilmiştir. Verilen cevaplar tekrar zarf içinde alınmıştır. Araştırma sırasında evlilik doyumu alt boyutlarından cinsellikle ilgili olan soruların bazılarını katılımcıların cevaplamak istemedikleri gözlemlenmiştir.

3.4 Verilerin Çözümleme ve Yorumu

Verilerin çözümlenmesinde SPSS 17.0 programından yararlanılmıştır. Öncelikle problemlerli internet kullanım durumu ve evlilik doyumu düzeylerini katılan tüm evli bireylerin puanlarına göre normal dağılımı incelemek için Kolmogorov-Smirnov Testi uygulanmıştır. Bu bulgular Tablo 3.11 ve Tablo 3.12'de verilmiştir.

Tablo 3.11 PİKÖ'den Elde Edilen Puanların Normal Dağılım Gösterimi İçin Kolmogorov-Smirnov Testi

Değerler		PİKÖ
N		304
Normal Parametreler	\bar{x}	1,840
	ss	0,866
Kolmogorov-Smirnov Z		0,204
P		0,000

Tablo 3.11 incelendiğinde PİKÖ, elde edilen puanların normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan, Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda ($z=0,204$; $p<0.05$) değerlerin normal dağılmadığını gösterdiğinden bu ölçüğe ait değerlerin Skewness-Kurtosis değerleri hesaplanmış, elde edilen değerlerin normal dağılım aralığında olduğu görüldüğünden analizlerde tüm ölçek sonuçları normal dağılım olarak işleme alınmıştır.

Tablo 3.12 EDÖ'den Elde Edilen Puanların Normal Dağılım Gösterimi İçin Kolmogorov-Smirnov Testi

Değerler		EDÖ
N		304
Normal Parametreler	\bar{x}	3,962
	ss	0,708
Kolmogorov-Smirnov Z		0,078
P		0,000

Tablo 3.12 incelendiğinde EDÖ, elde edilen puanların dağılımının normal olup olmadığını incelemek için, Kolmogorov-Smirnov testin vermiş olduğu sonuç ($z=0,078$; $p<0.05$). değerlerin normal dağılmadığını gösterdiğinden bu ölçüğe ait

Skewness-Kurtosis değerleri hesaplanmış, elde edilen değerlerin normal dağılım aralığında olduğu görüldüğünden analizlerde tüm ölçek sonuçları normal dağılım olarak işleme alınmıştır.

Verilen normal dağılım gösterdiği tespit edildikten sonra evli bireylerin problemlili internet durumları ve evlilik doyumları düzeylerinin ayrı ayrı cinsiyetlerine, çalışıp çalışmama durumlarına göre farkın olup olmadığını tespit etmek için bağımsız örnekleme t testi kullanılmıştır. Diğer taraftan evli bireylerin problemlili internet kullanım durumları ve evlilik doyumları düzeylerini, eğitim durumuna, yaşlarına, ocuk sayısına, ne kadar süre evli olduğuna, sosyo-ekonomik durumuna, kendisinin ve eşin interneti bir günde kaç saat kullandığına göre farkın olup olmadığını tespiti için ANOVA kullanılmıştır. Daha sonra farkın hangi gruplar lehine olduğunu belirlemek için Tukey testi kullanılmıştır.

Son olarak, evli bireylerin problemlili internet kullanımlarının evlilik doyumuna anlamlı bir ilişkiye sahip olup olmadığı belirlemek için “Pearson Momentler arpımı Korelasyon Katsayısı” bu çalışmada kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, veri toplama araçları kullanılarak gerçekleştirilen analizler neticesinde elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.1 Araştırmanın Ölçekleri ve Alt Boyutlarına Ait Ortalama, Standart Sapma Değerlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde problemlili internet kullanım ölçeği ve evlilik doyumu ölçeği ve bu iki ölçeğe ait aritmetik ortalama \bar{x} , standart sapma ss ve standart hata $Sh_{\bar{x}}$ değerleri tablolaştırılarak aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.1 Pikö ve Edö İçin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyutlar	N	\bar{x}	ss	$Sh_{\bar{x}}$
PİKÖ	304	1,840	0,866	0,049
EDÖ	304	3,962	0,708	0,040

Tablo 4.1’de Problemlili İnternet Kullanım Ölçeği ve Evlilik Doyumu Ölçeği’nin almış oldukları puanların ortalaması sunulmuştur. Buna göre, PİKÖ puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=1,840$, standart sapması $ss=0,866$, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}=0,049$ olarak, EDÖ puanlarının aritmetik ortalaması $\bar{x}=3,962$, standart sapması $ss=0,708$, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}=0,040$ olarak hesaplanmıştır.

Problemlili İnternet Kullanım Ölçeğinin Alt Boyutlarına Ait Aritmetik Ortalama \bar{x} , Standart Sapma ss ve Standart Hata Değerleri $Sh_{\bar{x}}$ Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2 Pikö Alt Boyutları İçin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyutlar	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	$Sh_{\bar{x}}$
Aşırı kullanım	304	2,478	0,895	0,051
Sosyal Fayda	304	1,751	0,943	0,054
İnternetin Olumsuz sonuçları	304	1,666	0,918	0,052

Tablo 4.2’de Problemlı İnternet Kullanım Ölçeği’nin alt boyutlarından almış oldukları puanlar, ortalaması en yüksek olandan en düşük olana doğru sıralanarak sunulmuştur. Buna göre, Aşırı kullanım alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması \bar{x} =2,478, standart sapması *ss*=0,895, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}$ =0,051 olarak, Sosyal fayda alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması \bar{x} =1,751, standart sapması *ss*=0,943, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}$ =0,054 olarak, İnternetin olumsuz sonuçları alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması \bar{x} =1,666, standart sapması *ss*=0,918, aritmetik ortalamanın standart hatası $Sh_{\bar{x}}$ =0,052 olarak hesaplanmıştır.

4.2 Katılımcıların Problemlı İnternet Kullanımlarının Bağımsız Değişkenlerine Göre Farklılığın Olup Olmadığını Belirlemek İçin Yapılan Analiz Sonuçları

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya katılan evli bireylerin problemlı internet kullanımlarının cinsiyet, çalışma düzeyi, yaş, eğitim düzeyi, evlilik süresi, ocuk sayısı, sosyo ekonomik düzeyi, kendisinin bir günde internet kullanım düzeyi, eşin bir günde internet kullanım düzeyi değişkenlerine göre değişip değişmediğini tespit etmek için yapılan analiz sonuçları yer verilmiştir.

Araştırmaya katılan evli bireylerin pikö puanları ile cinsiyete ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin t testi sonuçları Tablo 4.3’de yer verilmiştir.

Tablo 4.3 Pikö Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{x}	ss	t Testi	
				t	p
Kadın	170	1,698	0,742	-3,258	,001
Erkek	134	2,019	0,976		

Tablo 4.3 incelendiğinde örnekleme oluşturan evli bireylerin Problemlili İnternet kullanım ölçeğinden alınan puanların evli bireylerin cinsiyet değişkenine göre farkın olup olmadığını tespit etmek için yapılan t testi neticesinde, kadınların ortalamaları ($\bar{x}=1,698$), erkeklerin ortalaması ise ($\bar{x}=2,019$) olarak bulunmuştur. Bu iki grubun ortalamalarının karşılaşmasına ilişkin t değeri -3,258 ve p değeri 0,001 olarak bulunmuştur. Bu sonuç istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu fark erkeklerin kadınlardan daha fazla problemlili internet kullanımına sahip olduğunu göstermektedir. (t=-3,258; p<.05).

Araştırmaya katılan evli bireylerin pikö puanları ile Çalışma Durumu Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (t testi) sonuçları Tablo 4.4’de yer verilmiştir.

Tablo 4.4 Pikö Puanlarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Çalışma Durumu	N	\bar{x}	ss	t Testi	
				t	p
Çalışıyor	247	1,846	0,863	0,267	,790
Çalışmıyor	57	1,812	0,812		

Tablo 4.4’de örnekleme oluşturan evli bireylerin problemlili internet kullanım ölçeği puanlarının evli bireylerin çalışıp çalışmama durumu değişkenine bakılarak farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız grup t testi neticesinde, gruptaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (t=0,267; p>.05).

Araştırmaya katılan evli bireylerin pikö puanları ile Yaş Değişkene ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (ANOVA) sonuçları Tablo 4.5’de yer verilmiştir.

Tablo 4.5 Pikö Puanlarının Yaş Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu										
Yaş	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>	
20-30 yaş	86	1,959	0,861	G.Arası	3,954	3	1,318	1,767	,154	
31-40 yaş	138	1,867	0,932	G.İçi	223,783	300	0,746			
41-50 yaş	64	1,686	0,772	Toplam	227,737	303				
51 üzeri	16	1,577	0,512							
Toplam	304	1,840	0,866							

Tablo 4.5’de görüldüğü üzere, Pikö aritmetik ortalamaları yaş değişkenine göre farkın olup olmadığını tespiti için ANOVA kullanılmıştır. ANOVA neticesinde yaş grupları arasında ki aritmetik ortalamalar arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($F=1,767$; $p>.05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin pikö puanları ile Eğitim Durumu Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (ANOVA) sonuçları Tablo 4.6’de yer verilmiştir.

Tablo 4.6 Pikö Puanlarının Eğitim Durumu Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Eğitim	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
İlkokul	27	1,672	0,899	G.Arası	2,982	5	0,583	0,791	,557
Ortaokul	38	1,739	0,845	G.İçi	224,755	298	0,908		
Lise	57	1,785	0,923	Toplam	227,737	303			
Yüksekokul	52	2,014	0,883						
Lisans	104	1,849	0,824						
Y. lisans/ Doktora	26	1,896	0,892						
Toplam	304	1,840	0,866						

Tablo 4.6’da Pik’in eğitim durumuna göre farkın olup olmadığını tespiti için ANOVA kullanılmıştır. ANOVA neticesinde pik’in eğitim durumu değişkenine göre farkı istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($F=0,791$; $p>.05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin pikö puanları ile Evlilik Süresi Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 4.7’de yer verilmiştir.

Tablo 4.7 Pikö Puanlarının Evlilik Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Evlilik Süresi	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1-5 yıl	104	2,050	0,917	G.Arası	15,385	4	3,846	5,416	,000
6-10 yıl	88	1,777	0,814	G.İçi	212,351	299	0,710		
11-15 yıl	46	2,014	1,083	Toplam	227,737	303			
16-20 yıl	33	1,450	0,414						
20 yıl üzeri	33	1,491	0,542						
Toplam	304	1,840	0,866						

Tablo 4.7’de görüldüğü üzere gruptaki evli bireylerin, problemli internet kullanımı ölçeği ortalamalarının evlilik süresi değişkenine göre bir farkın olup olmadığını tespiti için ANOVA kullanılmıştır. ANOVA sonucunda evlilik süresi ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($F=5,416$; $p<.05$). Daha sonra Tukey çoklu karşılaştırma tekniği uygulanmıştır. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma sonuçları Tablo 4.8’de yer verilmiştir.

Tablo 4.8 Pikö Puanlarının Evlilik Süresi Değişkeninde Hangi Gruplarda Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Evlilik Süresi (i)	Evlilik Süresi (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
1-5 yıl	6-10 yıllık	0,273	0,122	0,169
	11-15 yıllık	0,035	0,149	0,999
	16-20 yıllık	0,600	0,168	0,004
	20 yıl üzeri	0,559	0,168	0,009
6-10 yıl	1-5 yıllık	-0,273	0,122	0,169
	11-15 yıllık	-0,237	0,153	0,532
	16-20 yıllık	0,327	0,172	0,318
	20 yıl üzeri	0,285	0,172	0,459
11-15 yıl	1-5 yıllık	-0,035	0,149	0,999
	6-10 yıllık	0,237	0,153	0,532
	16-20 yıllık	0,564	0,192	0,029
	20 yıl üzeri	0,523	0,192	0,053
16-20 yıl	1-5 yıllık	-0,600	0,168	0,004
	6-10 yıllık	-0,327	0,172	0,318
	11-15 yıllık	-0,564	0,192	0,029
	20 yıl üzeri	-0,041	0,207	1,000
20 yıl ve üzer	1-5 yıllık	-0,559	0,168	0,009
	6-10 yıllık	-0,285	0,172	0,459
	11-15 yıllık	-0,523	0,192	0,053
	16-20 yıllık	0,041	0,207	1,000

Tablo 4.8'e bakıldığında Problemlili internet kullanım puanlarının evlilik süresi durumu değişkeninde yapılan ANOVA sonrası post-hoc Tukey testi neticesinde 1-5 yıllık ($\bar{x} = 2,050$) ile 16-20 yıllık ($\bar{x} = 1,450$) arasında 1-5 yıllık evli olan bireyler lehine bir fark bulunmuştur ($p < .05$). Bu durum 1-5 yıllık evli bireylerin 16-20 yıllık evli bireylere göre daha fazla problemlili internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. 11-15 ($\bar{x} = 2,014$) yıllık ile 16-20 ($\bar{x} = 1,450$) yıllık evli bireyler arasında ise 11-15

yıllık evli bireyler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<.05$). Bu durum 11-15 yıllık evli bireylerin 16-20 yıllık evli bireylere göre daha fazla problemlili internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. 1-5 ($\bar{x}=2,050$) yıllık evli bireyler ile 20 yıl ve üzeri ($\bar{x}=1,491$) evli bireyler arasında ise 1-5 yıllık evli bireyler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<.05$). Bu durum 1-5 yıllık evli bireylerin 20 yıl ve üzeri evli bireylere göre daha fazla problemlili internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. Diğer alt boyutlarda farklılık anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin pikö puanları ile Çocuk Sayısı Durumuna ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (ANOVA) sonuçları Tablo 4.9'da yer verilmiştir.

Tablo 4.9 Pikö Puanlarının Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Çocuk Sayısı Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Çocuk Sayısı	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Çocuk yok	61	2,206	0,922	G.Arası	13,673	4	3,418	4,775	,001
1 Çocuk	93	1,863	0,892	G.İçi	214,064	299	0,716		
2 Çocuk	113	1,659	0,731	Toplam	227,737	303			
3 Çocuk	23	1,873	0,213						
4 Çocuk üzeri	14	1,489	0,701						
Toplam	304	1,840	0,866						

Tablo 4.9'da görülebileceği üzere, problemlili internet kullanımı ölçeği ortalamalarının çocuk sayısı değişkenine göre bir farkın olup olmadığını tespiti için ANOVA kullanılmıştır. ANOVA sonucunda çocuk sayısı ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($F=4,775$; $p<.05$). Daha sonra post-hoc analiz tekniklerine geçilmeden önce çarpıklık basıklık değerlerine bakılarak normal dağılım gerçekleştiği tespit edilmiştir. Sonra Tukey çoklu karşılaştırma tekniği tercih edilmiştir. Sonuçlar Tablo 4.10'da verilmiştir.

Tablo 4.10 Pikö Puanlarının Çocuk sayısı Değişkeninde Hangi Gruplarda Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi

Çocuğun Sayısı (i)	Çocuğun Sayısı (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
Çocuk Yok	1 Çocuk	0,343	0,139	0,102
	2 Çocuk	0,546	0,134	0,001
	3 Çocuk	0,333	0,207	0,93
	4 yaş ve üzeri	0,717	0,250	0,036
1 Çocuk	Çocuk Yok	-0,343	0,139	0,102
	2 Çocuk	0,203	0,118	0,425
	3 Çocuk	-0,010	0,197	1,000
	4 ve üzeri	0,373	0,242	0,536
2 Çocuk	Çocuk Yok	-0,546	0,134	0,001
	1 Çocuk	-0,203	0,118	0,425
	3 Çocuk	-0,213	0,193	0,804
	4 ve üzeri	0,170	0,239	0,954
3 Çocuk	Çocuk Yok	-0,333	0,207	0,493
	1 Çocuk	0,010	0,197	1,000
	2 Çocuk	0,213	0,193	0,804
	4 ve üzeri	0,384	0,286	0,666
4 ve üzeri	Çocuk Yok	-0,717	0,250	0,036
	1 Çocuk	-0,373	0,242	0,536
	2 Çocuk	-0,170	0,239	0,954
	3 Çocuk	-0,384	0,286	0,666

Tablo 4.10 incelediğimizde Problemlili internet kullanım puanlarının çocuk sayısı durumu değişkenine göre yapılan ANOVA sonrası post-hoc Tukey testi neticesinde çocuğu hiç olmayan ($\bar{x} = 2,206$) evli bireylerle ile 2 çocuklu ($\bar{x} = 1,659$) evli bireyler arasında çocuğu hiç olmayanların lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < .05$). Bu durum çocuğu hiç olmayan evli bireylerin 2 çocuklu evli bireylere göre daha fazla problemlili internet kullandıklarını ortaya koymaktadır.

Çocuğu hiç olmayan ($\bar{x}=2,206$) evli bireyler ile 4 çocuk ve üzeri ($\bar{x}=1,489$) evli bireyler arasında çocuğu hiç olmayanların lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<.05$). Bu durum çocuğu hiç olmayan evli bireylerin 4 çocuk ve üzeri evli bireylere göre daha fazla problemlili internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. Öteki alt boyutlarda fark anlamlı bulunmamıştır. ($p>.05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin pikö puanları ile Sosyo-Ekonomik Durumuna ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (ANOVA) sonuçları Tablo 4.11’de yer verilmiştir.

Tablo 4.11 Pikö Puanlarının Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Sosyo-Ekonomik	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Düşük	32	2,106	1,088	G.Arası	17,063	2	8,531	12,189	,000
Orta	223	1,700	0,745	G.İçi	210,674	301	0,700		
Yüksek	49	2,301	1,026	Toplam	227,737	303			
Toplam	304	1,840	0,866						

Tablo 4.11’de görülebileceği üzere, problemlili internet kullanımı ölçeği aritmetik ortalamalarının sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığını bulmak için yapılan ANOVA neticesinde sosyo-ekonomik durum aritmetik ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($F=12,189;p<.05$). Daha sonra Tukey çoklu karşılaştırma analizi yapılmış Tablo 4.12’de verilmiştir.

Tablo 4.12 Pikö Puanlarının Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkeninde Hangi Gruplarda Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Sosyo-Ekonomik (i)	Sosyo-Ekonomik (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
Düşük	Orta	0,405	0,158	0,029
	Yüksek	-0,195	0,190	0,559
Orta	Düşük	-0,405	0,158	0,029
	Yüksek	-0,601	0,131	0,000
Yüksek	Düşük	0,195	0,190	0,559
	Orta	0,601	0,131	0,000

Tablo 4.12'e bakıldığında Problemlili internet kullanım puanlarının sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre yapılan post-hoc Tukey testinin vermiş olduğu sonuçlarda orta düzey ($\bar{x} = 1,700$) sosyo-ekonomik durumlu evli bireyler ile yüksek düzey ($\bar{x} = 2,301$) sosyo-ekonomik durumlu evli bireyler arasında yüksek düzeyli sosyo-ekonomik düzeyliler lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum yüksek düzey sosyo-ekonomik durumlu evli bireylerin orta düzey sosyo-ekonomik durumlu olan evli bireylere göre daha fazla problemlili internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. Orta düzey ($\bar{x} = 1,700$) sosyo-ekonomik durumlu evli bireyler ile düşük düzey ($\bar{x} = 2,106$) sosyo-ekonomik durumlu evli bireyler arasında düşük düzeyli sosyo-ekonomik düzeyliler lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum düşük düzey sosyo-ekonomik durumlu evli bireylerin orta düzey sosyo-ekonomik durumlu olan evli bireylere göre daha fazla problemlili internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. Diğer alt boyutlarda fark anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin pikö puanları ile Kendisinin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (ANOVA) sonuçları Tablo 4.13'de yer verilmiştir.

Tablo 4.13 Pikö Puanlarının Kendisinin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Kendisinin Bir Günlük İnternet Kullanım	<i>N</i>	\bar{x}	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1 saat	85	1,444	0,526	G.Arası	65,191	3	21,730	40,160	,000
1-3 saat	136	1,634	0,655	G.İçi	162,546	300	0,542		
4-6 saat	51	2,519	0,990	Toplam	227,737	303			
6 ve üzeri	32	2,680	1,019						
Toplam	304	1,840	0,866						

Tablo 4.13’de bakıldığında, problemlili internet kullanımı ölçeği aritmetik ortalamalarının kendisinin bir günlük internet kullanım durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığını bulmak için yapılan ANOVA testi sonucunda pikö ortalamaları ile kendisinin bir günlük internet kullanım süreleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=40,160$; $p<.05$). Tukey çoklu karşılaştırma tekniği yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 4.14’de verilmiştir.

Tablo 4.14 Pikö Puanlarının Kendisinin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Bir Günlük İnternet Kullanım (i)	Bir Günlük İnternet Kullanım (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
1 saat	1-3 saat	-0,190	0,101	,245
	4-6 saat	-1,074	0,130	,000
	6 saat üzeri	-1,236	0,152	,000
1-3 saat	1 saat	0,190	0,101	,245
	4-6 saat	-0,884	0,120	,000
	6 saat üzeri	-1,046	0,144	,000
4-6 saat	1 saat	1,074	0,130	,000
	1-3 saat	0,884	0,120	,000
	6 saat üzeri	-0,161	0,166	,765
6 saat üzeri	1 saat	1,236	0,152	,000
	1-3 saat	1,046	0,144	,000
	4-6 saat	0,161	0,166	,765

Tablo 4.14'e bakıldığında Problemlü internet kullanım puanlarının kendisinin bir günlük internet kullanım süresi durumu değişkenine göre belirlemek üzere yapılan post-hoc Tukey testi neticesinde 1 saat ($\bar{x} = 1,444$) ile 4-6saat ($\bar{x} = 2,519$) arasında 4-6 saat kendisinin bir günlük internet kullanım süresi olan evli bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum 4-6 saat kendisinin bir günde internet kullanım süresi bireylerin 1 saat kendisinin bir günde internet kullanım süresi evli bireylere göre daha fazla problemlü internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. 1 saat ($\bar{x} = 1,444$) ile 6 saat ($\bar{x} = 2,680$) evli bireyler arasında ise 6 saat kendisinin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireyler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu durum 6 saat kendisinin bir günde internet kullanımını olan evli bireylerin 1 saat kendisinin bir günde internet

kullanım süresi olan evli bireylere göre daha fazla problemleri internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. 1-3 saat ($\bar{x} = 1,634$) ile 4-6 saat ($\bar{x} = 2,519$) evli bireyler arasında ise 4-6 saat kendisinin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireyler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < .05$). Bu durum 4-6 saat kendisinin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireylerin 1-3 saat ($\bar{x} = 1,634$) kendisinin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireylere göre daha fazla problemleri internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. 1-3 saat ile 6 saat üzeri ($\bar{x} = 2,680$) evli bireyler arasında ise 6 saat üzeri kendisinin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireyler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu durum 6 saat üzeri kendisinin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireylerin 1-3 saat kendisinin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireylere göre daha fazla problemleri internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. Öteki alt boyutlar arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p > .05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin pikö puanları ile Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (ANOVA) sonuçları Tablo 4.15’de yer verilmiştir.

Tablo 4.15 Pikö Puanlarının Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1 saat	78	1,531	0,570	G.Arası	31,702	3	10,567	16,172	,000
1-3 saat	137	1,710	0,785	G.İçi	196,034	300	0,653		
4-6 saat	61	2,420	1,039	Toplam	227,737	303			
6 ve üzeri	28	2,068	0,907						
Toplam	304	1,840	0,866						

Tablo 4.15'e bakıldığında, problemlı internet kullanımı ölçeği aritmetik ortalamalarının eşin bir günlük internet kullanım durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığını bulmak için yapılan ANOVA testi sonucunda pikö ortalamaları ile eşin bir günlük internet kullanım süreleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=16,172;p<.05$). Tukey çoklu karşılaştırma tekniği yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 4.16'da verilmiştir.

Tablo 4.16 Problemlü İnternet kullanım Ölçeği Puanlarının Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım (i)	Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
1 saat	1-3 saat	-0,178	0,114	0,405
	4-6 saat	-0,888	0,138	0,000
	6 saat üzeri	-0,536	0,178	0,015
1-3 saat	1 saat	0,178	0,114	0,405
	4-6 saat	-0,709	0,124	0,000
	6 saat üzeri	-0,357	0,167	0,145
4-6 saat	1 saat	0,888	0,138	0,000
	1-3 saat	0,709	0,124	0,000
	6 saat üzeri	0,352	0,184	0,227
6 saat üzeri	1 saat	0,536	0,178	0,015
	1-3 saat	0,357	0,167	0,145
	4-6 saat	-0,352	0,184	0,227

Tablo 4.16'ya bakıldığında Problemlü internet kullanım puanlarının eşin bir günlük internet kullanım süresi durumu değişkenine göre belirlemek üzere yapılan post-hoc Tukey testi neticesinde 1 saat ($\bar{x} = 1,531$) ile 4-6saat ($\bar{x} = 2,420$) arasında 4-6 saat eşin bir günlük internet kullanım süresi olan evli bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum 4- 6 saat eşin bir günde internet kullanım süresi bireylerin 1 saat eşin bir günde internet kullanım süresi evli bireylere göre daha fazla problemlü internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. 1 saat ($\bar{x} = 1,531$) ile 6 saat ($\bar{x} = 2,068$) evli bireyler arasında ise 6 saat eşin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireyler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu durum 6 saat eşin bir günde internet kullanımı olan evli bireylerin 1 saat eşin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireylere göre daha fazla problemlü internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. 1 -3 saat ($\bar{x} = 1,710$) ile 4-6 saat ($\bar{x} = 2,420$) evli bireyler arasında ise 4-6 saat eşin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireyler

lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < .05$). Bu durum 4-6 saat eşin bir günde internet kullanımı olan evli bireylerin 1-3 saat eşin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireylere göre daha fazla problemlerle internet kullandıklarını ortaya koymaktadır. Öteki alt boyutlar arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p > .05$).

4.3 Katılımcıların Evlilik Doyumlarının Bağımsız Değişkenlerine Göre Farklılığın Olup Olmadığını Belirlemek İçin Yapılan Analiz Sonuçları

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya katılan evli bireylerin evlilik doyumlarının cinsiyet, çalışma düzeyi, yaş, eğitim düzeyi, evlilik süresi, çocuk sayısı, sosyo-ekonomik düzeyi, kendisinin bir günde internet kullanım düzeyi, eşin bir günde internet kullanım düzeyi değişkenlerine göre değişip değişmediğini tespit etmek için yapılan analiz sonuçları yer verilmiştir.

Araştırmaya katılan evli bireylerin Evlilik Doyum puanları ile Cinsiyet Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin t testi sonuçları Tablo 4.17’de yer verilmiştir.

Tablo 4.17 Edö Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{x}	ss	t Testi	
				t	p
Kadın	170	3,909	0,667	-1,472	,142
Erkek	134	4,029	0,753		

Tablo 4.17’ye bakıldığında örnekleme meydana getiren evli bireylerin Evlilik Doyum Ölçeğinden almış oldukları puanlarının evli bireylerin cinsiyet değişkenine bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan t testi neticesinde, kadınların ortalamaları ($x=3,909$) erkeklerin ortalaması ise ($x=4,029$), $t=-1,472$, $p=0,142$ olarak bulunmuştur. Bu sonuç istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,472; p > .05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin Evlilik doyum puanları ile Çalışıyor/Çalışmıyor Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (t testi) sonuçları Tablo 4.18’de yer verilmiştir.

Tablo 4.18 Edö Puanlarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Bir İşte Çalışma Durumu	N	\bar{x}	ss	t Testi	
				t	p
Çalışıyor	247	4,028	0,704	3,440	,001
Çalışmıyor	57	3,676	0,658		

Tablo 4.18’da görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan evli bireylerin evlilik doyumu ölçeği puanlarının evli bireylerin çalışıp çalışmama durumu değişkenine göre yapılan t testi neticesinde, grupların ortalamaları arasındaki fark çalışıyor olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=3,440$; $p<.05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin Evlilik doyum puanları ile Yaş Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (ANOVA) sonuçları Tablo 4.19’da yer verilmiştir.

Tablo 4.19 Edö Puanlarının Yaş Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu										
Yaş	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
20-30 yaş	86	3,830	0,724	G.Arası	4,974	3	1,658	3,382	,019	
31-40 yaş	138	3,926	0,659	G.İçi	147,097	300	0,490			
41-50 yaş	64	4,152	0,743	Toplam	152,071	303				
51 ve üzeri	16	4,211	0,730							
Toplam	304	3,962	0,708							

Tablo 4.19’da görülebileceği üzere, yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda evlilik doyumu ölçeği aritmetik ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($F=3,382$; $p<.05$). Yapılan Tukey testi sonucunda 20-30 ($\bar{x}=3,830$) yaş grubu evli bireylerin ile 41-50 ($\bar{x}=4,152$) yaş

gruplarındaki evli bireyler arasında 41-50 yaş lehine anlamlı sonuç bulunmuştur. Yani 41-50 yaş grubundaki evli bireylerin evlilik doyumları 20-30 yaş grubundakilere göre daha yüksektir.

Araştırmaya katılan evli bireylerin Evlilik doyum puanları ile Eğitim Durumu Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (ANOVA) sonuçları Tablo 4.20’de yer verilmiştir.

Tablo 4.20 Edö Puanlarının Eğitim Durumu Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Eğitim	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
İlkokul	27	3,77	0,631	G.Arası	2,631	5	0,526	1,049	,389
Ortaokul	38	4,050	0,670	G.İçi	149,440	298	0,501		
Lise	57	3,840	0,748	Toplam	152,071	303			
Yüksekokul	52	3,961	0,673						
Lisans	104	4,033	0,743						
Yüksek lisans/ Doktora	26	3,962	0,663						
Toplam	304	3,962	0,708						

Tablo 4.20’de görülebileceği üzere, yapılan tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonucunda evlilik doyumu ölçeği aritmetik ortalamalarının öğrenim durumu değişkenine göre farklılığı istatistiksel olarak anlamlı olarak saptanmamıştır (F=1,049; p>.05).

Araştırmaya katılan evli bireylerin Evlilik doyum puanları ile Evlilik süresi Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (ANOVA) sonuçları Tablo 4.21’de yer verilmiştir.

Tablo 4.21 Edö Puanlarının Evlilik süresi Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Evlilik Süresi	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1-5 yıl	104	3,950	0,712	G.Arası	8,714	4	2,178	4,544	,001
6-10 yıl	88	3,842	0,715	G.İçi	143,357	299	0,479		
11-15 yıl	46	3,797	0,684	Toplam	152,071	303			
16-20 yıl	33	4,347	0,634						
20 yıllık üzeri	33	4,160	0,624						
Toplam	304	3,962	0,708						

Tablo 4.21’de görülebileceği üzere, evlilik doyumu ölçeği aritmetik ortalamalarının evlilik süresi değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonucunda farkı istatistiksel olarak anlamlı olarak saptanmıştır (F=4,544;p<.05). Daha sonra Tukey çoklu karşılaştırma tekniği uygulanmıştır. Uygulanan Tukey çoklu karşılaştırma analizinin sonuçlarını Tablo 4.22’de verilmiştir.

Tablo 4.22 Edö Puanlarının Evlilik Süresi Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Evlilik Süresi (i)	Evlilik Süresi (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
1-5 yıl	6-10 yıllık	0,107	0,100	0,819
	11-15 yıllık	0,152	0,122	0,724
	16-20 yıllık	-0,396	0,138	0,035
	20 yıl üzeri	-0,210	0,138	0,550
6-10 yıl	1-5 yıllık	-0,107	0,100	0,819
	11-15 yıllık	0,045	0,125	0,997
	16-20 yıllık	-0,504	0,141	0,004
	20 yıl üzeri	-0,318	0,141	0,164
11-15 yıl	1-5 yıllık	-0,152	0,122	0,724
	6-10 yıllık	-0,045	0,125	0,997
	16-20 yıllık	-0,549	0,157	0,005
	20 yıl üzeri	-0,363	0,157	0,148
16-20 yıl	1-5 yıllık	0,396	0,138	0,035
	6-10 yıllık	0,504	0,141	0,004
	11-15 yıllık	0,549	0,157	0,005
	20 yıl üzeri	0,186	0,170	0,810

Tablo 4.22'ye bakıldığında Evlilik doyumu puanlarının evlilik süresi durumu değişkenine göre belirlemek üzere yapılan post-hoc Tukey testi neticesinde 1-5 yıllık ($\bar{x}=3,950$) ile 16-20 yıllık ($\bar{x}=4,347$) arasında 16-20 yıllık evli olan bireyler lehine farklılık bulunmuştur ($p<.05$). Bu durum 16-20 yıllık evli bireylerin 1-5 yıllık evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumlarının olduğu ortaya koymaktadır. 6-10 yıllık ($\bar{x}=3,842$) ile 16-20 yıllık ($\bar{x}=4,347$) evli bireyler arasında ise 16-20 yıllık evli bireyler lehine farklılık bulunmuştur ($p<.05$). Bu durum 16-20 yıllık evli bireylerin 6-

10 yıllık evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumlarının olduğu ortaya koymaktadır. 11-15 yıllık ($\bar{x}=3,797$) ile 16-20 yıllık ($\bar{x}=4,347$) evli bireyler arasında ise 16-20 yıllık evli bireyler lehine farklılık bulunmuştur ($p<.05$). Bu durum 16-20 yıllık evli bireylerin 11-15 yıllık evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumlarının olduğu ortaya koymaktadır. Öteki alt boyutlar arasında fark anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin Evlilik doyum puanları ile Çocuk Sayısı Durumu Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (ANOVA) sonuçları Tablo 4.23’de yer verilmiştir.

Tablo 4.23 Edö Puanlarının Çocuk Sayısı Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Çocuk Sayısı	<i>N</i>	\bar{x}	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Çocuk yok	61	3,866	0,801	G.Arası	1,068	4	0,267	0,529	,715
1 Çocuk	93	3,938	0,709	G.İçi	151,003	299	0,505		
2 Çocuk	113	4,007	0,663	Toplam	152,071	303			
3 Çocuk	23	4,046	0,620						
4 Çocuk üzeri	14	4,027	0,799						
Toplam	304	3,962	0,708						

Tablo 4.23’de görülebileceği üzere, yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda evlilik doyumu ölçeği aritmetik ortalamalarının çocuk sayısı durumu değişkenine göre farkı istatistiksel olarak anlamlı olarak bulunmamıştır ($F=0,529$; $p>.05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin Evlilik doyum puanları ile Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 4.24’de yer verilmiştir.

Tablo 4.24 Edö Puanlarının Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Sosyo-Ekonomik	<i>N</i>	\bar{x}	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Düşük	32	3,538	0,673	G.Arası	9,245	2	4,623	9,742	,000
Orta	223	4,059	0,686	G.İçi	142,826	301	0,475		
Yüksek	49	3,794	0,708	Toplam	152,071	303			
Toplam	304	3,962	0,708						

Tablo 4.24’de görülebileceği üzere, evlilik doyumu ölçeği aritmetik ortalamalarının sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonucunda farkı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=9,742;p<.05$). Uygulanan Tukey çoklu karşılaştırma analizinin sonuçlarını Tablo 4.25’de verilmiştir.

Tablo 4.25 Edö Puanlarının Sosyo-Ekonomik Durumu Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Sosyo-Ekonomik (i)	Sosyo-Ekonomik (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Düşük	Orta	-0,521	0,130	0,000
	Yüksek	-0,255	0,156	0,233
Orta	Düşük	0,521	0,130	0,000
	Yüksek	0,265	0,108	0,40
Yüksek	Düşük	0,255	0,156	0,233
	Orta	-0,265	0,108	0,040

Tablo 4.25’e bakıldığında Edö puanlarının sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre belirlemek üzere yapılan post-hoc Tukey testi neticesinde orta

düzey ($\bar{x} = 4,059$) sosyo-ekonomik durumlu evli bireyler ile düşük düzey ($\bar{x} = 3,538$) sosyo-ekonomik durumlu evli bireyler arasında orta düzeyli sosyo-ekonomik düzeyliler lehine anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum orta düzey sosyo-ekonomik durumlu evli bireylerin düşük düzey sosyo-ekonomik durumlu olan evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumu düzeylerinin olduğunu ortaya koymaktadır. Orta düzey ($\bar{x} = 4,059$) sosyo-ekonomik durumlu evli bireyler ile yüksek düzey ($\bar{x} = 3,794$) sosyo-ekonomik durumlu evli bireyler arasında orta düzeyli sosyo-ekonomik düzeyliler lehine anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum orta düzey sosyo-ekonomik durumlu evli bireylerin yüksek düzey sosyo-ekonomik durumlu olan evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumu düzeylerinin olduğunu ortaya koymaktadır. Öteki alt boyutlar arasında fark anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin Evlilik doyumu puanları ile Kendisinin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 4.26'de yer verilmiştir.

Tablo 4.26 Edö Puanlarının Kendisinin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Bir Günlük İnternet Kullanım	<i>N</i>	\bar{x}	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1 saat	85	3,912	0,758	G.Arası	7,912	3	2,637	5,488	,001
1-3 saat	136	4,126	0,656	G.İçi	144,159	300	0,481		
4-6 saat	51	3,725	0,697	Toplam	152,071	303			
6 ve üzeri	32	3,771	0,654						
Toplam	304	3,962	0,708						

Tablo 4.26'ya bakıldığında görülebileceği üzere, evlilik doyumu ölçeği aritmetik ortalamalarının kendisinin bir günlük internet kullanım durumu değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonucunda farklı istatistiksel olarak anlamlı sonuçlanmıştır ($F=5,488$; $p < .05$). Uygulanan Tukey çoklu karşılaştırma analizinin sonuçlarını Tablo 4.27'da verilmiştir.

Tablo 4.27 Edö Puanlarının Kendisinin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Bir Günlük İnternet Kullanım (i)	Bir Günlük İnternet Kullanım (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
1 saat	1-3 saat	-0,214	0,095	0,116
	4-6 saat	0,186	0,122	0,426
	6 saat üzeri	0,140	0,143	0,762
1-3 saat	1 saat	0,214	0,095	0,116
	4-6 saat	0,401	0,113	0,003
	6 saat üzeri	0,355	0,136	0,047
4-6 saat	1 saat	-0,186	0,122	0,426
	1-3 saat	-0,401	0,113	0,003
	6 saat üzeri	-0,046	0,156	0,991
6 saat üzeri	1 saat	-0,140	0,143	0,762
	1-3 saat	-0,355	0,136	0,047
	4-6 saat	0,046	0,156	0,991

Tablo 4.27'ye bakıldığında Evlilik doyumu puanlarının kendisinin bir günlük internet kullanım süresi durumu değişkenine göre belirlemek üzere yapılan post-hoc Tukey testi neticesinde 1-3 saat ($\bar{x} = 4,126$) ile 4-6 saat ($\bar{x} = 3,725$) evli bireyler arasında ise 1-3 saat kendisinin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireyler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < .05$). Bu durum 1-3 saat kendisinin bir günde internet kullanımı olan evli bireylerin 4-6 saat kendisinin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumlarının olduğunu ortaya koymaktadır. 1-3 ($\bar{x} = 4,126$) saat ile 6 saat üzeri ($\bar{x} = 3,771$) evli bireyler arasında ise 1-3 saat üzeri kendisinin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireyler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu durum 1-3 saat kendisinin bir günde internet kullanımı olan evli bireylerin 6 saat ve üzeri kendisinin bir günde

internet kullanım süresi olan evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumlarının olduğunu ortaya koymaktadır. Öteki alt boyutlar arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>.05$).

Araştırmaya katılan evli bireylerin Evlilik doyum puanları ile Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkenine ait puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin (ANOVA) sonuçları Tablo 4.28’de yer verilmiştir.

Tablo 4.28 Edö Puanlarının Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

ANOVA sonucu									
Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım	<i>N</i>	\bar{x}	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1 saat	78	4,062	0,683	G.Arası	7,058	3	2,353	4,867	,003
1-3 saat	137	4,055	0,713	G.İçi	145,013	300	0,483		
4-6 saat	61	3,691	0,694	Toplam	152,071	303			
6 ve üzeri	28	3,815	0,631						
Toplam	304	3,962	0,708						

Tablo 4.28’e bakıldığında görülebileceği üzere, yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda evlilik doyum ölçeği aritmetik ortalamalarının eşin bir günlük internet kullanım durumu değişkenine göre farkı istatistiksel olarak anlamlı sonuçlanmıştır ($F=4,867$; $p<.05$). Uygulanan Tukey çoklu karşılaştırma analizinin sonuçlarını Tablo 4.29’da verilmiştir.

Tablo 4.29 Evlilik Doyumu Ölçeği Puanlarının Eşin Bir Günlük İnternet Kullanım Süresi Değişkeninde Hangi Gruplar Arasında Farklaştığını Belirlemek İçin Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Bir Günlük İnternet Kullanım (i)	Bir Günlük İnternet Kullanım (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
1 saat	1-3 saat	0,006	0,098	1,000
	4-6 saat	0,371	0,118	0,011
	6 saat üzeri	0,246	0,153	0,376
1-3 saat	1 saat	-0,006	0,098	1,000
	4-6 saat	0,364	0,107	0,004
	6 saat üzeri	0,239	0,144	0,346
4-6 saat	1 saat	-0,371	0,118	0,011
	1-3 saat	-0,364	0,107	0,004
	6 saat üzeri	-0,124	0,158	0,860
6 saat ü14.özeri	1 saat	-0,246	0,153	0,376
	1-3 saat	-0,239	0,144	0,346
	4-6 saat	0,124	0,158	0,860

Tablo 4.29'a bakıldığında Evlilik doyumu puanlarının eşin bir günlük internet kullanım süresi durumu değişkenine göre belirlemek üzere yapılan post-hoc Tukey testi neticesinde 1 saat ($\bar{x} = 4,062$) ile 4-6 saat ($\bar{x} = 3,691$) evli bireyler arasında ise 1 saat eşin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireyler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < .05$). Bu durum 1 saat eşin bir günde internet kullanımını olan evli bireylerin 4-6 saat eşin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumlarının olduğunun ortaya koymaktadır. 1-3 ($\bar{x} = 4,055$) saat ile 4-6 saat ($\bar{x} = 3,691$) evli bireyler arasında ise 1-3 saat eşin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireyler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu durum 1-3 saat eşin bir günde internet kullanımını olan evli bireylerin 4-6 saat eşin bir günde internet kullanım süresi olan

evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumlarının olduğunu ortaya koymaktadır. Öteki alt boyutlar arsında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>.05$).

4.4 Araştırmanın Temel Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmanın temel sorusu olan “Evli bireylerin problemlili internet kullanım ölçeği ve Pikö'nin alt boyutlarına ait ölçeklerin puanları ile evlilik doyumu ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna cevap aranmak üzere yapılan istatistiksel analiz sonuçları verilmiştir.

Araştırmaya katılan evli bireylerin problemlili internet kullanım ölçeği, alt boyut ölçeklerin puanları ile evlilik doyumu ölçeği puan ortalamalarının karşılaştırmasına ilişkin korelasyon sonuçları Tablo 4.30'de yer verilmiştir.

Tablo 4.30 Problemlili İnternet Kullanım Ölçeği, Pikö Alt Boyut Ölçeklerinin Puanları İle Evlilik Doyumu Ölçeği Arasında Korelasyon Değerleri

	İnternetin Olumsuz Sonuçları	Sosyal Fayda/Sosyal Yarar	Aşırı Kullanım	PIKÖ	EDÖ
İnternetin Olumsuz Sonuçları	1	0,918	0,702	0,980	-0,421
Sosyal Fayda/Sosyal Yarar		1	0,682	0,958	-0,449
Aşırı Kullanım			1	0,796	-0,364
PIKÖ				1	-0,446
EDÖ					1

Tablo 4.30 incelendiğinde problemlili internet kullanım ölçeğinin puan ortalamasıyla internetin olumsuz sonuçları alt ölçeği ($r=0,980$, $p<.05$), sosyal fayda alt ölçeği ($r=0,958$, $p<.05$) ve aşırı kullanım alt ölçeği ($r=0,796$, $p<.05$) arasında pozitif korelasyon sonucu elde edilmiştir. Problemlili internet kullanım ölçeğinin alt

faktörleri internetin olumsuz sonuçları ve sosyal fayda arasında ($r=0,918$; $p<.05$), internetin olumsuz sonuçları ve aşırı kullanım arasında ($r=0,702$; $p<.05$), sosyal fayda ve aşırı kullanım arasında ($r=0,682$; $p<.05$) pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır.

Evlilik doyumu ölçeği ile problemlı internet kullanım ölçeğinin alt boyutlarından sosyal fayda arasında ($r=-0,449$, $p<.05$), internetin olumsuz sonuçları arasında ($r=-0,421$, $p<.05$), aşırı kullanım arasında ($r=-0,364$, $p<.05$) negatif anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Problemlı internet kullanım ölçeğinden alınan puanlarla evlilik doyumu puanları arasındaki negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=-0.446$; $p<.05$). Problemlı internet kullanımı arttıkça evlilik doyumu düşmektedir sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 Sonuçlar ve Tartışma

5.1.1 Problemlı İnternet Kullanımlarının Bağımsız Değişkenlerine İlişkin Sonuç ve Tartışmalar

Bu araştırmada problemlı internet kullanımdan elde edilen sonuçların cinsiyete göre erkeklerin kadınlardan daha fazla problemlı internet kullanımına sahip olduğunu bulmuştur. Bu çalışmayı destekleyen birçok araştırma bulunmaktadır (Durak-Batıgün ve Kılıç, 2011; Morahan-Martin ve Schumacker, 2000; Taçyıldız, 2010; Çakır Balta ve Horzum 2008;Günüç, 2009; Bayraktar, 2001; Üneri ve Tanıdır, 2011; Bölükbaş, 2003; Tahiroğlu vd. 2008; Karaburç, 2017; Chak ve Leung, 2004; Young, 1998; Berber-Çelik ve Odacı, 2011; Ceyhan, 2008; Mottram ve Fleming, 2009; Mythily vd. 2008; Yang ve Tung, 2007; Cömert ve Ögel, 2009; Park vd. 2008; Dinicola, 2004; Özçınar, 2011; Berber-Çelik ve Odacı, 2013; Odacı ve Kalkan, 2010; Kubey vd., 2001; Frangos vd., 2010; Zorbaz, 2013). Kadınlar yönünde problemlı internet kullanımının az çıkması kadınların fazla yükümlülöklere sahip olmasından dolayı buna zaman ayıramaması olarak açıklanabilir (Karaburç, 2017). Bunun dışında problemlı internet kullanımını ile ilgili kadınlar yönünde olan çalışmalarda mevcuttur (Doğan vd., 2008; Griffiths, 1996).

Evli bireylerin problemlı internet kullanım ölçeği puanlarının, evli bireylerin çalışıp çalışmama durumu değişkene bakılarak farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız grup t testi neticesinde, gruplardaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Araştırmanın sonucunda evli bireylerin Pikö ile yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık görölmemiştir. Literatür incelendiğinde yaşın problemlı internet kullanımıyla ilişkili olmadığı görölmektedir (Üçkardeş, 2010; Köksal, 2015; Kubey vd., 2001; Alaçam, 2012, Karaburç, 2017). Diğer bir taraftan tam tersi sonuç bildiren araştırmalarda mevcuttur. Çağır, (2010), yaptığı araştırmada 18 yaş altında bulunan

öğrencilerin pik puanları ile 18-23 yaş arası ve 23 yaş ve üzeri öğrencilere göre anlamlı yüksek bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Daniel (2011) yaptığı araştırma sonucu internet bağımlılığının açıklamada yaş değişkeninin altını çizmiştir. Bazı araştırmalarda genç erişkinlerde, orta erişkinlerde ve orta yaş gruplarda daha fazla internet bağımlılığı geliştirdikleri saptanmıştır (Griffiths, 1996; Bölükbaş, 2003). Soydan (2015), internet bağımlılığı ve yaş değişkeni arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Khazaal vd. (2008) yaptıkları araştırmada genç katılımcıların internet bağımlılık puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ni, vd. (2009), internet bağımlılığı ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Orhan ve Akkoyunlu (2004) ise yaptığı çalışma sonucunda yaş artmasıyla internet kullanımının arttığını saptamıştır.

Yapılan araştırma sonucunda evli bireylerin eğitim durumlarına göre problemlerli internet kullanımlarında farklılaşma olmadığı bulunmuştur. Bu araştırmayı destekleyen çalışma mevcuttur. Karaburç (2017) yapmış olduğu araştırmada pik ile eğitim durumu arasında bir ilişki tespit etmemiştir.

Bu araştırma sonucunda evlilik sürelerinin problemlerli internet kullanımı ile anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmüştür. 1-5 yıllık evli bireylerin, 16-20 yıllık ile 20 yıl ve üzeri evli olan bireylere göre daha fazla problemlerli internet kullandıkları saptanmıştır. 11-15 yıllık evli bireylerin, 16-20 yıllık evli bireylere göre daha fazla problemlerli internet kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Karaburç (2017) Pik puanları ile evlilik süresi değişkenine göre değişme göstermediğini tespit etmiştir.

Araştırma sonucunda problemlerli internet kullanımı ve çocuk sayısı arasında fark anlamlı bulunmuştur. Çocuğu hiç olmayan evli bireylerin 2 çocuklu ve 4 çocuklu olan evli bireylere göre daha fazla problemlerli internet kullandıkları bulunmuştur. Bunun tersi sonucu Karaburç (2017) tarafında yapılan çalışma sonucunda pik ile çocuk sayısı değişkeni arasında farklılaşma olmadığını bulmuştur.

Bu araştırma sonucunda problemlerli internet kullanımı ile sosyo-ekonomik durum arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Yüksek düzey ve düşük düzey sosyo-ekonomik durumlu evli bireylerin orta düzey sosyo-ekonomik durumlu olan evli bireylere göre daha fazla problemlerli internet kullandıklarını saptanmıştır. Bu çalışmayı destekleyen bir çok çalışma mevcuttur (Özer, 2013; Durak-Batıgün ve

Kılıç, 2011; Sevindik, 2011; Yıldız, 2010; Park vd. 2008; Bayraktar, 2001; Karaburç, 2017). Ancak Zorbaz (2013), Çakır-Balta ve Horzum (2008) yapmış olduğu çalışma sonucunda sosyal ekonomik durum ile internet bağımlılık düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Bu araştırma sonucunda problemlili internet kullanımı ile evli bireyin kendisinin bir günlük internet kullanım süresi arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. 4-6 saat ile 6 saat ve üzeri bir günde internet kullanım süresine sahip evli bireylerin, 1 saat ve 1-3 saat bir günde internet kullanım süresine sahip evli bireylere göre daha fazla problemlili internet kullandıkları bulunmuştur. Bu çalışmayı destekleyen çalışmalar bulunmaktadır (Young, 1996; Anderson, 2001; Tsai ve Lin, 2001; Kubey vd., 2001; Aslanbay, 2006; Yılmaz, 2006; Çakır-Balta ve Horzum, 2008; Khazaal vd., 2008; Balcı ve Gülnar, 2009; Tutgun, 2009; Odacı ve Kalkan, 2010; Frangos vd., 2010; Tahiroğlu vd., 2010; Durak-Batıgün ve Kılıç, 2011; Üneri ve Tanıdır, 2011; Özer, 2013; Soydan, 2015; Karaburç, 2017). Nalwa ve Anad (2003), Özcan ve Buzlu (2005), Yang ve Tung (2007), Balta ve Horzum (2008) yaptıkları çalışmalarda internet kullanım saatleri ve internet haftalık kullanım saati arttıkça bağımlılığın arttığı saptanmıştır.

Bu araştırma sonucunda problemlili internet kullanımı ile eşin bir günlük internet kullanım süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. 4- 6 saat eşin bir günde internet kullanım süresine sahip olan evli bireylerin, 1 saat ve 1-3 saat eşin bir günde internet kullanım süresine sahip olan evli bireylere göre daha fazla problemlili internet kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. 6 saat eşin bir günde internet kullanımı olan evli bireylerin, 1 saat eşin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireylere göre daha fazla problemlili internet kullandıklarını ortaya koymaktadır.

5.1.2 Evlilik Doyumlarının Bağımsız Değişkenlerine İlişkin Sonuç ve Tartışmalar

Araştırma bilgilerine göre; evli bireylerin cinsiyete göre evlilik doyumunun toplamından elde edilen puan ortalamalarında anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir. Aynı sonuçları Tuzcu (2017) elde etmiştir. Evlilik doyumu puanları cinsiyete göre farklılaşma göstermemiştir. Aynı şekilde Celik (2006), Tutarel-Kışlak ve Cavuşoğlu (2006) da araştırmalarında, evlilik doyumunun cinsiyete göre farklılaşmadığı

sonucuna ulaşmışlardır. Tezer (1996) yaptığı araştırma sonucunda eşlere birlikte ve ayrı ayrı cinsiyet açısından evlilik doyumu düzeyi açısından farklılık olmadığını tespit etmiştir. Çınar (2008) çalışmalarında erkek ve kadınlar arasında evlilik doyumunda fark tespit etmemiştir. Çağ ve Yıldırım (2013) çalışmasında da evlilik doyumu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Başka farklı çalışmalarda kadınların evlilik doyumunun daha düşük olduğu saptanmıştır (Ünlü, 2007; Jose ve Alfons, 2007). Yıldız (2017) erkeklerin cinsel doyum puanlarının kadınların cinsel doyum puanlarından fazla olduğunu tespit etmiştir. Üncü (2007) çalışmasının sonucunda erkeklerin evlilik doyumlarının kadınların evlilik doyumlarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kadınların ilişki doyumlarının erkeklere göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir (Bestav, 2007).

Araştırma bilgilerine göre; evli bireylerin çalışıp çalışmama düzeyine göre evlilik doyumunun toplamından elde edilen puan ortalamalarında anlamlı bir farklılaşma, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark çalışıyor olanların lehine istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Tezer (1996) araştırmasında çalışan kadınların evlilik doyumlarının, çalışmayan kadınların evlilik doyumlarına göre daha yüksek olduğu sonucunu bulmuştur. Bunun sebebi olarak çalışmanın kadınlar açısından bir doyum kaynağı olduğunu belirtmiştir. Kırsal alanda ve kentsel alanda kadınların çalışıp çalışmama düzeyine göre evlilik doyumunda fark elde edilmemiştir (Kaya, 2017).

Yapılan araştırma sonucunda yaş değişkeni ile evlilik doyumu düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görüldüğü saptanmıştır. Yaş değişkenine göre evlilik doyumu 41-50 yaş grubunun 20-30 yaş grubuna göre evlilik doyumlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Literatürde farklı sonuçlarda bulunmuştur (Yıldırım, 2017; Kubat, 2012; Güven, 2005; Yıldız, 2017). Çınar (2008) katılımcıların evlilik doyumları ile yaşları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığını saptamıştır. Berk (2009) araştırmasında yaşın evlilik doyumu, yükleme tarzları ile anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Yapılan araştırma sonucunda evli bireylerin eğitim durumunun evlilik doyumuna anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. Bu araştırmaya benzer sonuçlar da mevcuttur (Hamamcı, 2005; Tutarel-Kışlak ve Çabukça, 2002; Uşaklı, 2010; Akar, 2005; Çınar, 2008; Kublay, 2013; Fidanoğlu 2006; Gülererli, 2014; Çakmak Tolan,

2015; Robbins, Stoltenberg, Robbins ve Ross, 2002; Yıldız, 2017; Yıldırım, 2017). Literatüre bakıldığında bu çalışmanın tam tersi sonuçlar da bulunmuştur. Eğitim düzeyinin yükselmesiyle evlilik doyumunun artması arasında farkların bulunduğu sonuçlarda mevcuttur (Dökmen ve Tokgöz, 2002; Aydın ve Tutarel-Kışlak, 2009; Fidanoğlu, 2007). Üncü (2007) 'de yapmış olduğu araştırma sonucunda eğitim durumuna göre, en fazla evlilik doyumu ortalamasının lise, en düşük ortalamasının ise ilköğretim mezunlarında olduğunu saptamıştır. Çağ ve Yıldırım (2013) yaptığı çalışmanın sonucunda, eğitim düzeyinin evlilik doyumunu anlamlı düzeyde etkilediğini belirtmiştir. Colebrook (1998) tarafından yapılan çalışmada ise, eğitim düzeyinin yükselmesi ile evlilik doyumunun azalması arasında ilişki bulunmuştur. Farklı çalışmada ise eğitim seviyesi yükseldikçe kadınların evlilik doyumları da yükseldiği bulunmuştur (Yaşar, 2009).

Araştırma sonucunda evlilik doyumunun evlilik süresi değişkeniyle anlamlı fark bulunmuştur. 16-20 yıllık evli bireylerin 1-5 yıllık, 6-10 yıllık, 11-15 yıllık evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumlarının olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmayı destekleyen araştırmalar mevcuttur. Üncü (2007) yaptığı araştırma sonucunda evlilik süresinin artmasıyla evlilik doyumunda artış olduğu bildirilmiş, 20 yıl ve üzeri ortalaması olan evlilerin en yüksek evlilik doyumuna sahip olduğunu, daha sonra 2-7 yıllık evli olanların takip ettiğini ve en düşük oranın ise 8-13 yıllık evli olanlar olduğunu bildirmiştir. Algaç ve Çatay (2007) evliliğin ilk yılları evlilik doyumunun yüksek düzeyde olduğunu bildirmiş, yıllar ilerledikçe azaldığını saptamış ve çok uzun yıllar evli olan çiftlerde ise tekrar evlilik doyumunun arttığını tespit etmiştir. Anderson, Russel ve Schumm (1983), evlilikte ilk yıllarda düşüş olduğu evliliğin daha sonraki aşamasında ise çocukların evden ayrılmasıyla yükseldiği sonucuna ulaşmıştır. Spainer, Lewis ve Cole, (1975) de buna benzer sonuçlar elde etmiştir. Literatürde farklı sonuçlarda bulunmaktadır. Turan (1997) çalışmasında, evli bireylerde evlilik süresi ile evlilik doyumu arasında erkekler için olumlu, kadınlar için ise olumsuz sonucuna ulaşmıştır. Tucker ve O'Grady (1991) araştırma sonucunda evlilik süresinde evlilik doyumu ile cinsel çekiciliğin ilişkili olduğunu evlilik yılının artmasıyla cinsel çekiciliğinin azaldığını bildirmiştir. Vaillant ve Vaillant, (1993) yapılan çalışmada evlilik doyumu ortalaması en yüksek puan ortalamasına 1-3 yıl arası olduğunu bildirmiştir. Tuzcu (2017), yıllar ilerledikçe bireylerin evlilik doyumlarının da azaldığını tespit etmiştir. Ayrıca, Yıldız (2017) ve

Celik (2006) yapmış oldukları araştırmalarda evlilik doyumu ile evlilik süresi arasındaki anlamlı fark bulunmamış, Patrick (2002), Çağ ve Yıldırım (2013) yaptıkları araştırmalarında ise evlilik doyumunun evlilik süresine yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonucunda evlilik doyumu ile çocuk sayısı arasında bir farklılaşma bulunmamıştır. Bu çalışmayı destekleyen araştırmalar mevcuttur. Yıldırım (2017) ve Berk (2009) de evlilik doyumu ile çocuk sahibi olma durumu arasında anlamlı bir farklılık tespit etmemiştir. Tuzcu (2017) yaptığı araştırmada benzer sonuç elde etmiştir. Çağ ve Yıldırım 2013 yapmış oldukları çalışmada çocuk sayısı ile evlilik doyumu arasında anlamlı bir fark olmadığını saptanmıştır. Ayrıca literatürde farklı sonuçlarda bulunmuştur, Glenn (1990), çocuk sahibi olma ile evlilik doyumunun ilişkili olduğu, sorumluluk sahibi olmanın evlilik doyumunu düşürdüğünü bildirmiştir. Yine aynı şekilde Pletchaty ve arkadaşları (1996) evli bireylerde çocuk sahibi olma ile evlilik doyumunun ilişkili olduğu, bu ilişkinin olumsuz olduğu aktarılmıştır ve çocuk sayısının fazlalaşması ile evlilik doyumu azalmaktadır. şendil ve Korkut (2008) çift uyumunun çocuk sayısı ile ilişkili olduğu ve çocuk sayısının artmasıyla çift uyumunun düştüğünü tespit etmiştir. Callan'ın (1984) araştırmasında çocuk sahibi olan evli bireylerin olmayanlara göre evlilik doyumlarının daha fazla olduğunu tespit etmiştir. Yıldız (2017) araştırmasında sadece evlilik doyumu ve cinsellik alt boyutu için fark bulunmuştur, diğer alt boyutlarda fark tespit etmemiştir.

Araştırma sonucunda evlilik doyumu ile sosyo ekonomik durum arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Orta düzey sosyo-ekonomik durumlu evli bireylerin, düşük düzey ve yüksek düzey sosyo-ekonomik durumlu olan evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumu düzeylerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karaburç (2017) tarafından yapılan çalışmada da benzer bir durum göstermektedir. Çalışmaları destekleyen bir çok çalışma mevcuttur (Aktaş, 2009; Çağ ve Yıldırım, 2013; Çakmak Tolan; 2015).

Bu araştırmanın sonucunda evlilik doyumu ile kendisinin bir günlük internet kullanım süresi arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. 1-3 saat bir günde internet kullanımını olan evli bireylerin, 4-6 saat ile 6 saat ve üzeri bir günde internet kullanım süresi olan evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumlarının olduğunu ortaya

koymaktadır. Benzer sonucu Karaburç (2017) tarafından yapılan çalışmada evlilik uyumu ile bir günlük internet kullanım süresinde farklılaşma olduğunu saptanmıştır.

Bu araştırmanın sonucunda evlilik doyumu ile eşin bir günlük internet kullanım süresi arasında farklılık saptanmıştır. 1 saat ve 1-3 saat eşin bir günde internet kullanımı olan evli bireylerin 4-6 saat eşin bir günde internet kullanım süresi olan evli bireylere göre daha fazla evlilik doyumlarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karaburç (2017) çalışmasında evli bireylerin eşlerinin günlük internet kullanım süresine göre evlilik uyum ölçeğinden fark anlamlı bulunmamıştır.

5.1.3 Araştırmanın Temel Sorusuna İlişkin Sonuç ve Tartışmalar

Araştırmanın sonucunda problemlili internet kullanım ölçeğinin puan ortalamasıyla internetin olumsuz sonuçları alt ölçeği, sosyal fayda alt ölçeği ve aşırı kullanım alt ölçeği arasında pozitif korelasyon sonucu elde edilmiştir.

Evlilik doyumu ölçeği ile problemlili internet kullanım ölçeğinin alt boyutlarından sosyal fayda, internetin olumsuz sonuçları, aşırı kullanım arasında negatif anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Problemlili internet kullanım ölçeğinden alınan puanlarla evlilik doyumu puanları arasındaki negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Problemlili internet kullanımı artıkça evlilik doyumu düzeyi azalmaktadır. Literatürde benzer bir çalışmaya rastlanmamıştır.

5.2 Öneriler

Sadece İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde yapılan bu çalışmada farklı illerde de yapılarak sonuçların farklı illerdeki yaşam şartları ve koşulları göz önünde tutularak, kültürler arasında karşılaştırma düzeylerine bakılabileceği düşünülmektedir.

Evli bireylerin problemlili internet kullanım davranışları ile evlilik doyumu değişkeni ile yürütülen bu çalışmada, evli bireylerin problemlili internet kullanım davranışlarına farklı değişkenlerin de dahil edilmesi suretiyle başka araştırmalar da gerçekleştirerek yapılabilir. Ayrıca yapılan çalışmada ele alınan sosyo demografik değişkenlerden farklı sosyo demografik değişkenler açısından da incelenebilir.

Ülkemizde problemlı internet kullanımının evli bireylere etkisi ve ilişkisiyle ilgili çok sınırlı sayıda araştırmanın olduğu göze çarpmakta, evli bireylere yönelik betimsel ve deneysel çalışmalara ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Yapılacak araştırmalarda nicel yöntemlerin yanı sıra nitel olan yöntemlerinde kullanılmasında neticenin değerlendirmesine katkısının olacağı düşünülmektedir. Toplumda herkes tarafından yoğun bir Şekilde kullanılan internetin aynı Şekilde aile ve evlilik yaşantısını da etkilediği düşünüldüğünde bu alanda daha geniş ve kapsamlı çalışmalar farklı örneklem gruplarına yapılabilir.

Problemlı internet kullanımını davranışının evlilik doyumunu düzeyi ile ilişkisinin daha derinlemesine incelenmesi için daha fazla araştırma yapılarak evli bireylerden nitel olarak çalışmalar yapılabilir.

Elde edilen sonuçlar ile evli bireylere yönelik problemlı internet kullanımını hakkında bilinçlendirme çalışmaları yürütülebilir. Ayrıca evli bireyler internetin işlevsel, amaçlı, verimli kullanma ve zararlı boyutlarından da korunma gibi konularda da bilinçlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- Akar, H. (2005). *Psikiyatrik yardım talebi olanlar ile yardım talebi olmayan ve boşanma aşamasında olan çiftlerde; çift uyumu ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin karşılaştırılması*. Tıpta Uzmanlık Tezi, Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi 12. Psikiyatri Birimi, İstanbul.
- Akın, A. ve İskender, M. (2011). Internet addiction and depression, anxiety and stress. *International Online Journal of Educational Sciences*, 3 (1), 138-148.
- Aktaş, S. (2009). *Eşlerden birinin kaygı düzeyi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikolojisi, yüksek lisans tezi. İstanbul.
- Aktay, S. (2017). *Çalışan evli erkek bireylerde sosyal medya (Facebook ve Twitter) kullanımının evlilik doyumu ve yaşam kalitesi arasındaki ilişki*. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Alaçam, H. (2012). *Denizli bölgesi üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığının görülme sıklığı ve yetişkin dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu ile ilişkisi*. Uzmanlık tezi, Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana bilim dalı, Denizli.
- Algaç, G. ve Çatay, Z. (Mart, 2007). *Evlilik süresinin ilişki yürütme tutumlarına ve evlilik memnuniyetine etkisi*, IV. Ulusal Aile ve Evlilik Terapileri Kongresi, Sözel Bildiri, İstanbul.
- Anderson, S. A., Russel, C. S ve Schumm, W. R.(1983). "Perceived marital quality and family life- cycle categories: A further analysis, *Journal of Marriage and the Family*, 45: 127-139.
- Anderson, K. J. (2001). Internet use among college students: An exploratory study. *Journal of American College Health*, 50 (1), 21-26.
- Arısoy, Ö. (2009). İnternet bağımlılığı ve tedavisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1,55-67.
- Aslanbay, M. (2006). *A compulsive consumption: internet use addiction tendency. The case of turkish high school students*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, E. (2017), *Anne oğul bağlanmasının gelin-kayınvalide ilişkisi ve evlilik doyumu yordamadaki rolü*, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Aydınlı, E. ve Tutarel-Kışlak, Ş. (2009). *An investigation into relationship between marital adjustment and some variables like sex, number of children, educational background, income level, place of residence and early and late marriage determined by age of marriage*. Presented at the annual meeting of the National Congress of Family and Marriage Therapies, İstanbul Turkey.
- Bakay, M. E. (2001), *Lise öğrencilerinin internet kullanma koşulları ile yeterlik*

düzeyleri ve öğrencilerin internet kafelere gitme koşulları, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

- Balci, Ş. ve Gülnar, B. (2009). Üniversite öğrencileri arasında internet bağımlılığı ve internet bağımlıların profili. *Selçuk İletişim*, 6 (1), 5-22.
- Ball, A. M. (2014). *Is there a relationship between attachment style and marital satisfaction? A study of couples married at least seven years*. Unpublished doctorate dissertation, Capella University, MN, USA.
- Balta, Ö.Ç. ve Horzum, M.B. (2008). Web tabanlı öğretim ortamındaki öğrencilerin internet bağımlılığını etkileyen faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(1), 187-205.
- Basat, Ç. (2004). *Cinsel doyumun, evlilik doyumu, kontrol odağı ve kendilik değeri üzerinden yordanması*. Yüksek lisans tezi, Orta doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Baumeister, R. F., & Tice, D. M. (1990). Anxiety and social exclusion. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 9(2), 165-195.
- Baumeister, R., F. (1990). Suicide as escape from self. *Psychological Review* 1990, Vol. 97, No. 1, 90-113
- Bayer, Ö. (2017). *Evlilik doyumu ve çok boyutlu algılanan sosyal desteğin öznel iyi oluş üzerindeki yordayıcı rolünün incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Bayraktar, F. (2001). *İnternet kullanımının ergen gelişimindeki rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Bayraktutan, F. (2005). *Aile içi ilişkiler açısından internet kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Beard, K. W., Wolf, E. M. (2001). Modification on the proposed diagnostic criteria for internet addiction. *Cyberpsychology And Behavior*, 4 (3), 377-383.
- Berber-Çelik, Ç. ve Odacı, H. (2011). *Kendilik algısı ve benlik saygısının problemli internet kullanımı üzerindeki yordayıcı rolü*. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Berber-Çelik, Ç. ve Odacı, H. (2013). The relationship between problematic internet use and interpersonal cognitive distortions and life satisfaction in university students. *Children and Youth Services Review*, 35(3), 505–508.
- Berk, M. (2009). *Evli öğretmenlerin yüklenme tarzları ve evlilik doyum algılarının bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi*. Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Adana.
- Bestav, G. F. (2007). *Romantik ilişki doyumu ile cinsiyet, bağlanma stilleri, rasyonel olmayan inançlar ve aşka ilişkin tutumlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Blum, J. S., & Mehrabian, A. (1999). Personality and temperament correlates of marital satisfaction. *Journal of Personality*, 67, 93-125.
- Bölükbaş, K. (2003). *İnternet kafeler ve internet bağımlılığı üzerine sosyolojik bir araştırma: Diyarbakır örneği*. Dicle Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.

- Callan, V. J. (1984). Childless and marital adjustment. *Journal of Marriage and The Family*, 5, 4, 210-214.
- Caplan, S. E. (2005). A social skill account of problematic internet use. *Journal Of Communication*, 55, 721–736.
- Celik, M. (2006), *Evlilik doyum olceği geliştirme çalışması*, Doktora Tezi, Cukurova Üniversitesi, Adana.
- Ceyhan, E., Ceyhan,A.A. & Gürcan, A. (2007). Problemlı internet kullanım ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Kuram ve uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1),387–416.
- Ceyhan, A. A.,& Ceyhan, E. (2008). Loneliness, depression and computer selfefficacy as predictors of problematic internet use. *CyberPsychology &Behavior*, 11(6), 699-701.
- Ceyhan, A. A. (2011). University students' problematic internet use and communication skills according to The internet use purposes. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 11(1), 69-77
- Ceyhan, E. (2010). Problemlı internet kullanım düzeyi üzerinde kimlik statüsünün, internet kullanım amacının ve cinsiyetin yordayıcılığı. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(3), 1323-1355.
- Chak, K. and Leung, L. (2004). Shyness and locus of control as predictors of internet addiction and internet use. *Cyber Psychology & Behavior*, 7 (5), 559-570.
- Chapman, A. R. (2013). *Marital power and marital satisfaction among American Muslims* Unpublished doctorate dissertation, George Mason University, USA.
- Chiu, .F.K. (1998). Relationships among role conflicts, role satisfaction and life satisfaction: evidence from Hong Kong. *Social Behavior And Personality*, 26 (4), 409-414.
- Cicioğlu, M. (2014). *Öğrencilerin problemlı internet kullanımı ve siber zorbalık davranışlarına ilişkin görüşleri*, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Colebrook Seymour, J. (1998). *Sexual satisfaction in marriage during the childbearing years*. Master thesis, University of California.
- Cömert, I.T. ve Ögel, K. (2009). İstanbul örnekleminde internet ve bilgisayar bağımlılığının yaygınlığı ve farklı etkenlerle ilişkisi. *Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine*, 6(1), 9-16.
- Çağ, P. (2011). *Evlı bireylerde eş desteği ve evlilik doyumu*. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çağ,P. ve Yıldırım, İ. (2013). Evlilik doyumunu yordayan ilişkisel ve kişisel değişkenler. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 4 (39), 13-23.
- Çağır, G. & Gürgan, U. (2010). Lise ve üniversite öğrencilerinin problemlı internet kullanım düzeyleri ile algılanan iyilik halleri ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişki. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(24), 70–85.
- Çakır-Balta, Ö., Horzum, M. B., (2008). Web tabanlı öğretim ortamındaki öğrencilerin internet bağımlılığını etkileyen faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(1), 187-205.
- Çakır-Balta, Ö., Horzum, M. B., (2008). Web tabanlı öğretim ortamındaki

- öğrencilerin internet bağımlılığını etkileyen faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(1), 187-205.
- Çakmak Tolan, Ö. (2015). *Evlilik uyumunun kişilik özellikleri, ilişkiye dair inançlar ve çatışma çözüm stilleri bağlamında yordanması (Diyarbakır ili örneği)*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Çalışkan, H., vd. (2015). *Temel bilgi teknolojileri-2*. (1. Basım). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi yayımları.
- Çelik, M. (2006). Evlilik doyum ölçeği geliştirme çalışması. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Adana.
- Çelik, M. ve Yazgan İnanç, B. (2009). Evlilik doyum ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(2), 247.
- Çetin, B.T. (2010). *Evlilik doyumunun bazı değişkenlere göre yordanması*. Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Çınar, L. (2008). *Evlilik doyumu: Cinsiyet rolleri ve yardım alma tutumu*. Yüksek lisans Tezi, Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Daniel, S. (2011). *Prevalence and correlates of internet addiction in undergraduate students as assessed by two different measures*. Doctoral dissertations. State University of New York at Albany, USA.
- David, S., Bradford, B.B. ve Lukas, B. (2012). Associations between online friendship and internet addiction among adolescents and emerging adults, *Developmental Psychology*, 48(2), 381-388.
- Davis, R.A. (2001). *A cognitive-behavioral model of pathological internet use (PIU)*. Computers in Human Behavior.
- Davis, R.A., Flett, G.L. and Besser A. (2002). Validation of a new scale for measuring problematic internet use: Implications for pre-employment screening, *CyberPsychology & Behavior*, 15:331-47.
- Debernardi, N. R. (2012). *Problematic internet use: Exploring the roles of attachment and social competency*, Doktora tezi, Missouri-Kansas City Üniversitesi, Kansas.
- Dinç, M (2010). *İnternet Bağımlılığı*. İstanbul: Ferfir Yayınları.
- DiNicola D.M. (2004). *Pathological internet use among college students: The prevalence of pathological internet use and its correlates*. Doctoral dissertation, Ohio University, United State Of America.
- Doğan, H., Işıklar, A. ve Eroğlu, S. E. (2008). Ergenlerin problemleri internet kullanımının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 106-124.
- Dong, G., Wang, J., Yang, X., & Zhou, H. (2013). Risk personality traits of internet addiction: A longitudinal study of internet-addicted chinese university students. *Asia - Pacific Psychiatry*, 5(4), 316-321.
- Dökmen, Z. Y. ve Tokgöz, Ö. (2002). *Cinsiyet, eğitim, cinsiyet rolü ile evlilik doyumu, eşle algılanan benzerlik arasındaki ilişkiler*, XII. Ulusal Psikoloji Kongresi, 9-13 Eylül 2002, ODTÜ, Ankara.

- Durak Batıgün, A. ve Kılıç, N. (2011). İnternet bağımlılığı: Kişilik özellikleri, psikolojik belirtiler, sosyal destek ve ilişkili bazı sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkiler. *Türk Psikoloji Dergisi*, 26 (67), 1-10.
- Engelberg, E. ve Sjöberg, L. (2004). Internet use, social skills, and adjustment *Cyberpsychology & Behavior*, 7(1), 41–47 .
- Erkaya, H. (2009). İnternet bağımlılığı tedavi edilmeli. *Psikohayat Dergisi*, 5, 22-27.
- Esen, E. (2010). *Ergenlerde internet bağımlılığını yordayan psiko-sosyal değişkenlerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Esen, E. ve Siyez, D. M. (2011). Ergenlerde internet bağımlılığını yordayan psiko-sosyal değişkenlerin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (36), 127–138.
- Eşgi, N. (2013). Dijital yerli çocukların ve dijital göçmen ebeveynlerinin internet bağımlılığına ilişkin algılarının karşılaştırılması, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi(H. U. Journal of Education)*,28(3), 181-194.
- Fidanoğlu, O. (2006), *Evlilik uyumu mizah tarzı ve kaygı düzeyi arasındaki ilişki*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Fidanoğlu, O. (2007). *Evlilik uyumu ile eşlerin somatizasyon düzeyleri arasındaki ilişki ve diğer sosyodemografik değişkenler açısından karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Fırat, M., Keskin, N.Ö. Koçdar,S., vd. (2017).*Temel bilgi teknolojileri-1*.(2. Baskı). Eskişehir:Anadolu Üniversitesi Basımevi.
- Goodman, C. (1999). Intimacy and autonomy in long-term marriage. *Journal of Gerontological Social Work*, 32, 83- 97.
- Gorchoff, S. M., John, O. P., and Helson, R., (2008). Contextualizing change in marital satisfaction during middle age. *Psychological Science*, 19, pp:1194-1200.
- Gök,Y., A. (2017). *Ergenlerde problemlerli internet kullanımı, kişilik özellikleri ve sosyal beceri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Gökmen,A. (2001). *Evlilik eşlerin birbirlerine yönelik kontrolçülük ve bağımlılık algılarının evlilik doyumu üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara .
- Güngör, N. (2011). *İletişim Kuramları. Yaklaşımlar*, Ankara: Siyasal Kitapevi..
- Güngör, C., H. (2014). *Evlilik doyumunu açıklamaya yönelik bir model geliştirme*. (1. Baskı). Ankara: Gece Kitaplığı, Yason Yayıncılık.
- Gönül, A.S.(2002). Patolojik internet kullanımı (İnternet kullanımı /kötüye kullanımı). *Yeni Symposium*. 40,(3),105-110.
- Griffiths, M.D. (1996). Internet addiction: An issue for psychopathology?.*Clinical Psychology Forum*, 97.32-36.
- Griffiths, M.(2000). Internet addiction-time to be taken seriously?.*Addiction Research*,8(5), 413-418.

- Grohol, M. (1999). Internet Addiction Guide. *Psych Central*. Retrieved January 11, 2010 from <http://psychcentral.com/netaddiction>.
- Güçdemir, Y. (2003). *Halkla ilişkilerde yeni teknolojiler ve internet kullanıcıları*, Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkiye.
- Gülererli, N. (2014). *Öğretmenlerin evlilik uyumları ile yaratıcılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi (Beylikdüzü örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Günüç, S. (2009). *İnternet Bağımlılık Ölçeği'nin geliştirilmesi ve bazı demografik değişkenler ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkilerin incelenmesi*, Yüksek lisans tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Gürcan, N. (2010). *Ergenlerin problemleri internet kullanımları ile uyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Güven, N. (2005). *İlişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalar ve evlilikte problem çözme becerilerinin evlilik doyumu ile ilişkisi*. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Güvenir, T. (2005). *Okulda akran istismarı*. Ankara, Türkiye: Kok kitapevi.
- Hamamcı, Z. (2011). Üniversite öğrencilerinin evlilik yaşantısı ile ilgili bilgi kaynaklarının ve evlilik öncesi eğitim ihtiyaçlarının incelenmesi. *Aile ve Toplum*. 12(7), 33-50.
- Hamamcı, Z. (2005). Dysfunctional relationship beliefs in marital satisfaction and adjustment. *Social Behavior and Personality*. 33(4), 313-328.
- Harriman, L.C. (1986). Marital adjustment as related to personal and marital changes accompanying parenthood. *Family Relations*, 34, 233-239.
- Huang, R.L., Lu, Z., Liu, J.J., You, Y.M., Pan, Z.Q., Wei, Z., He, Q. ve Wang, Z.Z. (2009). Features and predictors of problematic internet use in chinese college students *Behaviour & Information Technology*, 28(5), 485-490.
- Hughes, R., & Hans, J. (2001). Computers, the Internet and families. *Journal of Family Issues*, 22, 776-790.
- Hünler, O.S. (2002). *Dindarlığın evlilik doyumu üzerindeki etkileri ve algılanan evlilik sorunları çözümü becerilerinin, dindarlık ve evlilik doyumu ilişkisi üzerindeki arabulucu rolü*. Yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Hünler, O.S. ve Gençöz, T. (2003). *Evli bireylerin sahip oldukları iletişim çatışması türü, romantik kıskançlık ve duygusal zeka düzeylerinin evlilik doyumları üzerine etkisi*. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara .
- İskender, M. ve Akın, A. (2010). Social self-efficacy, academic locus of control, and internet addiction. *Computers & Education*, 54(4), 1101-1106.
- Jeffrey, J., Richard, M., Megan, O. & Ryan, H. (2014). Gender differences in marital satisfaction: a meta-analysis. *Journal of Marriage & Family*, 76 (1), 105-129.
- Jose, O. ve Alfons, V. (2007). Do demographics affect marital satisfaction? *Journal of Sex and Marital Therapy*, 33(1), 73-85.

- Kansız M, Arkar H (2011) Mizaç ve karakter özelliklerinin evlilik doyumu üzerine etkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 12: 24-39.
- Kaplan, K. (2016) . *Evli bireylerde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların, evlilik doyumuna ve psikolojik iyi oluş durumuna etkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Kara, N., (2013). *Çiftlerde yükleme biçimleri, çatışma çözme stilleri ve eşin duygu dışavurum tarzları ile çift uyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karaburç, C. (2017). *Evli birelerin problemleri internet kullanımı, evlilik uyumu, eş tükenmişliği ve temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanma düzeylerinin incelenmesi*, Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Karaca, M. (2007). *Sosyolojik bir olgu olarak internet gençliği: Elazığ örneği*. Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Karamustafa, F.C. (2017). *Postpartum depresyonda evlilik doyumu ve benlik saygısının incelenmesi*. Yüksek lisans Tezi, Işık üniversitesi, İstanbul.
- Kaya, N. (2017). *Kırsal ve kentsel alanda yaşayan evli kadınların evlilik uyumu, evlilik doyumu ve ilişkilerde mutluluk düzeylerinin karşılaştırılması ve incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.
- Kelleci, M. (2008). İnternet, cep telefonu, bilgisayar oyunlarının çocuk ve gençlerin ruh sağlığına etkileri. *Taf Preventive Medicine Bulletin*, 7(3), 253-256.
- Khazaal, Y., Billieux, J., Thorens, G., Khan, R., Louati, Y., Scarlatti, E., et al. (2008). French validation of the internet addiction test. *Cyber Psychology & Behavior*, 11 (6), 703–706 .
- Kılıç, E. (2017). *Bağlanma biçimlerinin evlilik doyumu ile ilişkisi*. Yüksek lisans tezi, İstanbul.
- Kim , H.K.,&Davis, K.E.(2009). Toward a comprehensive theory of problematic internet use: Evaluating the role of self-esteem, anxiety, flow,and the self-rated importance of internet activities. *Computers in Human Behavior*, 25, 490-500.
- Ko C. H., Yen J. Y., Chen C. C., Chen S. H., Yen C. F.(2006) Proposed diagnostic criteria of internet addiction for adolescents. *The Journal Of Nervous Mental Diseases*, 193, 728–33.
- Koch, W. H. ve Pratarelli, M. E. (2004). Effects of intro/extraversion and sex on social internet use. *North American Journal of Psychology*, 6(3), 371–382.
- Koç, M. (2011). Internet addiction and psychopathology. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(1), 143-148.
- Koçak, T. (2014). *Evli çiftlerde ideal benliğe yönelim ile değer benzerliğinin evlilik doyumuyla bağlantısı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Köksal Y., (2015).İnternet bağımlılığı ile internetten alışveriş ilişkisi üzerine bir incelenme; üniversite öğrencileri uygulaması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(12): 117-130.
- Kubat, D.E. (2012). *Evli bireylerde aldatma eğilimi ve evlilik doyumu ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi, İstanbul.

- Kublay, D. (2013). *Evlilik uyumu: değer tercihleri ve öznel mutluluk açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Kubey, R. W., Lavin, M. J. and Barrows, J. R. (2001). Internet use and collegiate academic performance decrements: early findings, *Journal of Communication*, 51(2), 366-382.
- Kurdek, L.A. (1995). Predicting change in marital satisfaction from husbands' and wives' conflict resolution styles. *Journal Of Marriage And Family*, 57 (1), 153-161.
- Kwon, J. H., Chung, C. S., Ve Lee, J. (2011). The effects of escape from self and interpersonal relationship on the pathological use of internet games. *Community Mental Health Journal*, 47(1), 113-121. 28 Aralık 2014 tarihinde [Http://Link.Springer.Com/Article/10.1007%2fs10597-009-9236-1](http://Link.Springer.Com/Article/10.1007%2fs10597-009-9236-1) adresinden alınmıştır.
- Lenhart, A., Madden, M., & Hitlin, P. (2005). *Teens and technology*. Washington, DC: Pew and American Life Project.
- Li, S.M. and Chung, T.M. (2006). Internet function and internet addictive behavior. *Computers in Human Behavior*, 22: 1067–1071..
- Livingstone, S., & Bober, M. (2004). *UK children go online*. London: London School of Economics.
- Mathy, R. ve Cooper, A. (2003). The duration and frequency of internet use in a nonclinical sample: suicidality, behavioural problems and treatment histories, *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 40, 125-135.
- Meerkerk, G. J., Van Den Eijnden, R. J. J. M., Ve Garretsen, H. F. L. (2006). Predicting Compulsive internet Use: It's All About Sex! *Cyberpsychology & Behavior*, 9 (1), 95-103.
- Mesch, G.S. (2003). The family characteristics and the internet: The Israeli case. *Social Science Quarterly*, 84, 1039-1050.
- Moini, S. (2016). *What predicts marital satisfaction? Defining marital satisfaction through attachment and differantation*. Unpublished master dissertation, Alliant International University, LA, USA.
- Morahan-Martin, J. and Schumacher, P. (2000). Incidence and correlates of pathological internet use among college students. *Computers in Human Behavior*, 16(1), 13-29.
- Morsünbül, Ü. (2014). İnternet bağımlılığının bağlanma stilleri, kişilik özellikleri, yalnızlık ve yaşam doyumu ile ilişkisi. *International Journal Of Human Sciences*, 11(1), 357-372 .
- Mottram, J. A. ve Fleming, J. F. (2009). Extraversion, impulsivity, and online group membership as predictors of problematic internet use. *Cyber Psychology & Behavior*, 12 (3), 319–321
- Mythily, S., Qiu, S. ve Winslow, M. (2008). Prevalence and correlates of excessive internet use among youth in Singapore. *The Annals, Academy of Medicine, Singapore*, 37(1), 9-14.
- Nalwa, K. ve Anand, A. P. (2003). Internet addiction in students: a cause of concern. *Cyberpsychology and Behavior*. 6(6), 653-656.

- Ni, X., Yan, H., Chen, S. and Lui, Z.(2009).Factors Influencing Internet Addiction in A Sample of Freshmen University Students in China. *Cyberpsychology & Behavior*, 13(3): 327-330.
- Odacı, H. ve Kalkan, M. (2010). Problematic internet use, loneliness and dating anxiety among young adult university students. *Computers & Education*, 55, 1091–1097.
- Odacı, H. (2013). Risk-taking behavior and academic self-efficacy as variables accounting for problematic internet use in adolescent university students. *Children and Youth Services Review*. 35, 183–187.
- Orhan, F. ve Akkoyunlu, B. (2004). İlköğretim öğrencilerinin internet kullanımları üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26; 107-116 .
- Ögel, K. (2012). *İnternet bağımlılığı: İnternetin psikolojisini anlamak ve bağımlılıkla başa çıkmak*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Özcan, N.K. ve Buzlu, S. (2005). Problemlerli internet kullanımını yardımcı bir araç: İnternet bilişsel durum ölçeği'nin üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenilirliği. *Bağımlılık Dergisi*, 6 (1), 19-26.
- Özçınar, Z. (2011). The relationship between internet addiction and communication, educational and physical problems of adolescents in North Cyprus. *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 21 (1), 22-32.
- Özer, Ş. (2013). *Problemlerli İnternet Kullanımının Benlik Saygısı Ve Öznel İyi Oluş İle Açıklanabilirliği*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Öztahtacı, D. (2017). *Evli kadınlarda evlilik doyumu, yetişkin bağlanma stilleri ve depresyon düzeyinin ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep .
- Öztürk, G. (2018). *Evli bireylerde ayrılık anksiyetesinin evlilik doyumuyla ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Öztürk, G. (2017). *Evli bireylerin evlilik uyumu ve evlilik doyumu düzeylerinin aşk düzeyi açısından incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.
- Park, S.K., Kim, J.Y. ve Cho, C.B. (2008). Prevalence of internet addiction and correlations with family factors among South Korean adolescents. *Adolescence*, 43(172), 895-909.
- Patrick, S. J. (2002). *Intimacy, differentiation, and marital satisfaction*. Ph.D.Thesis. Department of Counseling, Adult and Health Education, Northern Illinois University .
- Pletchaty, M., Couturier, S., Cote, M. & Roy, M.A. (1996). Dimensional analysis of past and present satisfaction in relation to present marital satisfaction. *Psychological Reports*, 78(2), 657-658.
- Rajani M. K., Chandio M. S. (2004). Use of Internet and its effects on our society, *Roceedings of National Conference on Emerging Technologies*, pp.157-161. [Available online at: <http://www.szabist.edu.pk/NCET2004/>], Retrieved on September 22, 2011.

- Rangelov, B. B. (2012). *A study of relationship between conflict management styles and marital satisfaction among Bulgarian-American Spouses*. Unpublished doctorate dissertation, Southwestern Baptist Theological Seminary, USA.
- Risda, D. & Singer, G. H. S. (2004). Marital adjustment in parents of children with disabilities: a historical review and meta-analysis. *Research & Practice for Persons with Severe Disabilities*, 29(2), 95-103.
- Robbins, R., Stollenberg, C., Robbins, S. ve Ross, M. J. (2002). Marital satisfaction and cherokee language fluence. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 35, 27-34 .
- Rompaey, V., Roe, K. ve Struys, K. (2002). Children's influence on Internet access at home, adaption and use use in the family context. *Communication and Society*, 5(2), 189-206.
- Sebena, R., Orosova, O., & Benka, J. (2013). Are self regulation and depressive symptoms predictors of problematic internet use among first year university student?. *PsychNology Journal*, 11(3), 235-249.
- Serin, O. (2011). The effect of the computer-based instruction on the achievement and problem solving skills of the science and technology students. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(1), 183-201.
- Sevindik, F. (2011). *Firat üniversitesi öğrencilerinde problemlı internet kullanımı ve sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya .
- Shapira Na, Goldsmith Tg, Keck Pe, Jr, Khosla Um, Mcelroy Sl. (2000) Psychiatric features of individuals with problematic internet use. *Journal Of Affect Disorders*, 57, 267-272.
- Sırakaya, M. (2011). *Öğretmen adaylarının problemlı internet kullanımı ve internet öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Soydan, Z. M. (2015). *Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile depresyon ve yaşam doyumu arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Spainer, G. B., Lewis, R. A ve. Cole, C. L (1975). Marital adjustment over the family life cycle: the issue of curvilinearity. *Journal of Marriage and the Family*, 37, 263-275.
- Stack, S., & Eshleman, J. R. (1998). Marital status and happiness: A 17-nation study, *Journal of Marriage and Family*, 60, 527-536.doi:10.2307/353867.
- Stith, S. M., Green, N. M., Smith, D. B. & Ward, D. B. (2008). Marital satisfaction and marital discord as risk markers for intimate partner violence: a meta-analytic review. *J Fam Viol*, 23, 149-160.
- Stith, S., Rosen, K., Middleton, K., Busch, A., Lundeberg ve K., Carlton, R. (2000). The intergenerational transmission of spouse abuse: A Meta-analysis.*Journal Of Marriage And The Family*, 62. 640-654.
- Şendil, G. ve Korkut, Y. (2008). Evli çiftlerdeki çift uyumu ve evlilik çatışmasının denografik özellikler açısından incelenmesi. *www.Journals. İstanbul.edu.Tr*.
- Taçyıldız, Ö. (2010). *Lise öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin bazı*

- değişkenlere göre yordanması*. Yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Tahiroğlu, A.Y., Çelik, G.G., Uzel, M., Özcan, N. ve Avcı, A. (2008). Internet use among Turkish adolescents. *CyberPsychology & Behavior*, 11(5), 537-543.
- Tahiroğlu, A. Y., Çelik, G. G., Fettahoğlu, Ç., Yıldırım, V., Toros, F., Avcı, A. ve diğ. (2010). Psikiyatrik bozukluğu olan ve olmayan ergenlerde problemli internet kullanımı. *Nöropsikiyatri Arşivi*, 47, 241-246.
- Tao, R., Huang, X., Wang, J., Zhang, H., Zhang, Y., Li, M. (2005). Proposed diagnostic criteria for internet addiction. *Addiction*, 105 (3), 556-564.
- Tarhan, N. (2012). *Evlilik Psikolojisi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Temel, E.D. (2013). *Evli kadın ve erkeklerde aldatmanın tipi-affetme, pozitif duygu-affetme ve baş etme-affetme ilişkilerine evlilik doyumunun aracı rolü*, Yüksek lisans tezi Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Tezer, E. (1996). Evlilik ilişkisinden sağlanan doyum: Evlilik yaşam ölçeği. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 7 (2), 1-7.
- Treuer, T., Fabian, Z. ve Fuşredi, J. (2001). Internet addiction associated with features of impulse control disorder: is it a real psychiatric disorder?. *Journal of Affective Disorders*, 66(2-3), 283.
- Tsai, C.C. ve Lin, S.S.J. (2001). Analysis of attitudes toward computer networks and internet addiction of Taiwanese adolescents, *Cyberpsychology & Behavior*, 4(3), 373-376.
- Tsai, C.C. ve Lin, S.S.J. (2003). Internet addiction of adolescents in Taiwan: an interview study, *Cyberpsychology & Behavior*, 6(6), 649-652.
- Tsitsika, A., Critselis, E., Louizou, A., Janikian, M., Freskou, A., Marangou, E., Kormas, G., Kafetzis, D. (2011). Determinants of internet addiction among adolescents: a case-control study. *ScientificWorld Journal*, 11, 866-874.
- Tucker, M.W. ve O' Grady, K.E. (1991). Effects of physical attractiveness, intelligence, age at marriage and cohabitation on the perception of marital satisfaction, *Journal of Social Psychology*, 131(2), 253-270.
- Turan, M. (1997), *Erzurum'daki evli çiftlerin evlilik ilişkilerinin değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Tutarel-Kışlak, Ş. (1995). *Cinsiyet, evlilik uyumu, depresyon ile nedensel ve sorumluluk yüklemeleri arası ilişkiler üzerine bir çalışma*, Doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Tutarel Kışlak, Ş. ve Çabukça, F. (2002). Empati ve demografik değişkenlerin evlilik uyumu ile ilişkisi. *Aile ve Toplum Dergisi*, 2(5), 35-42.
- Tutarel-Kışlak, Ş. ve Çavuşoğlu, Ş. (2006). Evlilik uyumu, bağlanma biçimleri, yüklemeler ve benlik saygısı arasındaki ilişki. *Aile ve Toplum Dergisi*, 3(9), 61-68.
- Tutgun, A. (2009). *Öğretmen adaylarının problemli internet kullanımlarının incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Tuzcu, A. (2017). *Evli bireylerde kişilik özelliklerinin evlilik uyumu ve evlilik*

- doyumunu üzerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Uçak, D. (2015) . *Evli çiftlerin kişilik özelliklerinin evlilik doyumu ile ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, İstanbul.
- Uşaklı, N. (2010). *Evli bireylerin evliliğe uyumda karşılaştığı sorunlar ve eğitim ihtiyaçları*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Uzel, A. (2015). *Evlilik İlişkisi İçerisinde Çiftler Arasında Cinsel Doyumun, Evlilik Uyumu ve Benlik Saygısı Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Üçkardeş, E.A. (2010). *Mersin Üniversitesi öğrencileri arasında internet bağımlılığının değerlendirilmesi*, Uzmanlık Tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Ünlü, S. (2007). Aile yapısı ve ilişkileri. *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, 3.
- Üncü, S., (2007), *Duygusal zekâ ve evlilik doyumu ilişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Üneri, Ö. Ş., Tanıdır, C. (2011). Bir grup lise öğrencisinde internet bağımlılığı değerlendirmesi: kesitsel bir çalışma. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*. 24, 265-272.
- Vaillant, C. O. ve Vaillant, G. E. (1993). Is the u-curve of marital satisfaction an illusion? A 40-year study of marriage. *Journal of Marriage and the Family*, 55(1), 230-239.
- Watt, D., and White, J. M. (1999). Computers and family life: A family development perspective. *Journal of Comparative Family Studies* 30:1–15.
- Whang, L.S-M., Lee, S. ve Chang, G. (2003). Internet over-users' psychological profiles: a behavior sampling analysis on internet addiction. *Cyberpsychology & Behavior*, 6 (2), 143-150 .
- Yang, S.C. ve Tung, C.J. (2007). Comparison of internet addicts and non-addicts in Taiwanese high school. *Computers in Human Behavior*, 23: 79-96.
- Yaşar, F.(2009). *İlköğretime devam eden öğrencilerin anne-çocuk ilişkisini kabul ve reddedici algılama düzeyinin annenin evlilik doyumu ve evlilik uyumu düzeyiyle ilişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Yellowlees, P.M., Marks, S. (2007). Problematic internet use or internet addiction?, *Computers in Human Behavior*, 23(3), 1447-1453.
- Yen, J.Y, Ko, C.H, Yen, C.F, Wu, H.Y. ve Yang, M.J. (2007). The comorbid psychiatric symptoms of internet addiction: attention deficit and hyperactivity disorder [adhd], depression, social phobia, and hostility. *Journal of Adolescent Health*, 41(1), 93-98.
- Yıldırım, Ş. (2017). *Görücü usulü evlenen ve flört ederek evlenen çiftlerin duygusal farkındalık ve duyguları ifade etme düzeylerinin evlilik doyumuna etkisi*, Yüksek lisans tezi, Beykent Ünivversitesi, İstanbul .
- Yıldız, İ. (2010). *Lise öğrencilerinde problemlerli internet kullanımı ile sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet

Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas.

- Yıldız, M. A. ve Baytemir, K. (2016). Evli bireylerde evlilik doyumu ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide benlik saygısının aracılığı. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 1, 67-80.
- Yıldız, Ö. (2017). *Üniversite mezunu evli bireylerin evlilik doyumları ve cinsellik olgusuna bakışları*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Yılmaz, S. (2006). *İnternet ve internet kafelerin ilk ve orta öğretim öğrencilerine etkileri (İstanbul Örneği)*. Yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Yılmaz, M. F. (2013). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluşlarının problemleri internet kullanımı ve bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Young, K.S. (1996). Internet addiction: the emergence of a new clinical disorder. *Cyber Psychology & Behaviour*, 1(3), 237-244.
- Young, K. S., & Rodgers, R. (1998). The relationship between depression and internet addiction, *CyberPsychology and Behavior*, 1(1), 25-28.
- Young, K. S. (2004) Internet Addiction: A New Clinical Phenomenon and Its Consequences, *American Behavioral Scientist*, 48: 402–415.
- Zeytinoğlu, E. (2013). *Evli Bireylerin benlik saygısı, kıskançlık düzeyi, evlilikteki çatışmalar ve evlilik doyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir. <http://www.cised.org.tr/sayfa139.html>.
- Zorbaz, O. (2013). *Lise öğrencilerinin problemleri internet kullanımının sosyal kaygı ve akran ilişkileri açısından incelenmesi*, Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

EKLER

EKI

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli katılımcılar, bu araştırmanın amacı evli bireylerde internet kullanımı ile evlilik doyumu ilişkisini incelemektir. Vereceğiniz cevaplar tamamen gizli kalacaktır. Lütfen her soruyu dikkatlice okuyun ve bu cevaplardan kendi durumunuza en uygun olanını yanındaki parantezin içine çarpı (X) işareti koyarak belirtin. Lütfen cevapsız soru bırakmayınız. Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim. Çalışma sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için lütfen her bir soruyu dikkatle okumaya ve yanıtlamaya çalışınız.

1) Cinsiyetiniz: Kadın () Erkek ()

2) Yaşınız: 20-30 () 31- 40 () 41-50 () 51 ve üzeri ()

3) Çalışıyor musunuz? Evet () Hayır ()

4) Eğitim durumunuz:

İlkokul mezunu ()

Ortaokul mezunu ()

Lise mezunu ()

Yüksekokul mezunu ()

Üniversite mezunu ()

Yüksek lisans/Doktora ()

5) Ne kadar zamandır evlisiniz? : 1-5 yıl() 6-10 yıl() 11-15 yıl() 16-20 yıl()
20 yıl ve üzeri ()

6) Çocuğunuz var mı? Evet () Hayır ()

Evet, ise kaç çocuğunuz var?

7) Sosyo-ekonomik düzeyinizi nasıl algılıyorsunuz;?

Düşük() Orta() Yüksek()

8) İnterneti günde kaç saat kullanılıyorsunuz?

Ben

Günde 1 saatten az ()

Günde 1- 3 saat ()

Günde 4- 6 saat ()

Günde 6 ve daha fazlası ()

9) Eşiniz interneti günde kaç saat kullanılıyor?

Eşiniz

Günde 1 saatten az ()

Günde 1- 3 saat ()

Günde 4- 6 saat ()

Günde 6 ve daha fazlası ()

EK II**PROBLEMLİ İNTERNET KULLANIMI ÖLÇEĞİ**

		Tamamen uygun	Oldukça uygun	Biraz uygun	Nadiren uygun	Hiç uygun değil
1.	İnternet bağlantımı kesmeye her karar verdiğimde kendi kendime “birkaç dakika daha” diyorum	()	()	()	()	()
2.	İnternette geçirdiğim zaman çoğunlukla uyku süremi azaltıyor	()	()	()	()	()
3.	İnternet ortamında elde ettiğim saygıyı günlük yaşamımda bulamıyorum	()	()	()	()	()
4.	İnternette, diğer ortamlara göre daha kolay ilişki kuruyorum	()	()	()	()	()
5.	İnternette ismimi gizlemek beni daha özgür kılıyor	()	()	()	()	()
6.	Çok istememe rağmen interneti uzun süre kullanmaktan bir türlü vazgeçemiyorum	()	()	()	()	()
7.	İnternete gerekmedikçe girmekten kaçınıyorum	()	()	()	()	()
8.	Yalnızlığımı internetle paylaşıyorum	()	()	()	()	()
9.	Tekrar internete girene kadar kendimi huysuz, karamsar, rahatsız ve huzursuz hissediyorum	()	()	()	()	()
10.	Problemlerimden bunaldığımda sığındığım en iyi yer internettir	()	()	()	()	()
11.	Biri internette ne yaptığımı sorduğunda savunmacı ve gizleyici oluyorum	()	()	()	()	()
12.	Planladığımın dışında fazladan bir dakika bile interneti kullanmıyorum	()	()	()	()	()
13.	İnternette bağlantı kurduğum insanlara kendimi daha iyi anlatıyorum	()	()	()	()	()
14.	İnternete giremediğim zaman, internette olmayı düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum	()	()	()	()	()
15.	İnternette, kontrol benden çıkıyor.	()	()	()	()	()
16.	İnternet yüzünden yemek yemeyi unuttuğum zamanlar oluyor	()	()	()	()	()
17.	İnternette daha fazla vakit geçirmek için günlük işlerimi ihmal ediyorum	()	()	()	()	()
18.	Sosyal aktiviteler için para harcamaktansa internete erişmek için harcamayı tercih ediyorum	()	()	()	()	()
19.	Sürekli ziyaret ettiğim internet sitelerine bir gün dahi girememeye tahammül edemiyorum..	()	()	()	()	()
20.	İnterneti kullandığım süre boyunca her şeyi unutuyorum	()	()	()	()	()
21.	Yapmam gereken işler çoğaldıkça, internet kullanma isteğim de o ölçüde artıyor	()	()	()	()	()
22.	İnternet, yapmam gerekenleri ertelemek için vazgeçilmez bir araçtır	()	()	()	()	()
23.	İnternet kullanımım, benim için önemli kişilerle olan ilişkilerimde problem yaşamama neden oluyor	()	()	()	()	()
24.	İnternet kullanırken başkalarının beni meşgul etmesine öfkeleniyorum	()	()	()	()	()
25.	İnterneti kullanmasam bile sürekli aklımda	()	()	()	()	()
26.	İnternette kendimi çok özgür hissediyorum	()	()	()	()	()
27.	İnternette çok fazla zaman geçirdiğim için başarımla düşüyorum	()	()	()	()	()
28.	İnternet kullanmayı bırakamadığım için randevularıma veya derslerime geç kalıyorum	()	()	()	()	()
29.	Sabahları uyandığimde bir an önce internete bağlanmak istiyorum	()	()	()	()	()
30.	İnternet kullanırken zamanın nasıl geçtiğini hiç anlayamıyorum	()	()	()	()	()
31.	İnternet beni kendisine esir ediyor	()	()	()	()	()
32.	İnternet ortamında genellikle kendimi huzurlu hissediyorum	()	()	()	()	()
33.	İnternet yoluyla iletişim kurmayı, yüz yüze iletişime kurmaya tercih ediyorum	()	()	()	()	()

EK III:

Evlilik Doyum Ölçeği

Aşağıda evlilik ilişkiniz ile ilgili bir takım ifadeler bulunmaktadır. Her ifadeyi dikkatlice okuduktan sonra yanındaki kutularda bulunan seçeneklerden size uygun olan seçeneği (X) ile işaretleyiniz lütfen hiçbir ifadeyi boş bırakmayınız. Ğçten ve doğru verdiğiniz yanıtlar için teşekkür ederiz.	Bana hiç uygun değil	Bana uygun değil	Bana biraz uygun	Bana uygun	Bana tamamen uygun
1. Eşimin bana değer vermediğini hissediyorum.					
2. Ailelerimizin evliliğimize müdahale etmeleri ilişkimizi olumsuz etkiliyor.					
3. Eşimin bedenini iyi tanırım.					
4. Eşim cinsel açıdan yeterlidir.					
5. Eşimin anne ve babasına evliliğinden daha çok önem vermesi beni mutsuz ediyor.					
6. Eşimle olan cinsel yaşamımda ön sevişme önemli bir yer tutuyor.					
7. Cinsel yönden eşimle uyumluyum					
8.Eşimin bana güven duymadığını düşünüyorum.					
9. Eşimle her ikimizde cinsel doyuma ulaşıyoruz					
10. Bir topluluk içinde eşim beni komik duruma düşürür.					
11. Eşimin ailesi ile birlikte yaşamak benim için bir kâbustur.					
12. Eşimin ailesinin etkisinde kalması evlilik ilişkimizi kötü etkiliyor					
13.Eşimin ailesine hayır diyememesi beni mutsuz ediyor.					